

Ezermeester

SK • BARKÁCSOLÁS • CSM • OTTHONFORMÁLÁS • HOBBI • DX

82
5

.....Ezt a kovácsoltvas kaput 800 forintért vettem, kilóra.
Helyreállítása sem okozott sok gondot....

Riportunk Koncz Gábor
színművésszel
a 2-3. oldalon

Művész a munkapadnál

Már többször megírtuk, hogy szabad idejünkben nemcsak a kétkezi munkások, hanem tudósok, művészek, orvosok is szívesen munkálkodnak otthonuk csinosításán, korszerűsítésén, kényelmének növelésén. Tehát bátran állíthatjuk, hogy szinte mindenki barkácsol, végez valamilyen ház körüli munkát, szépíti lakását.

Mint az 1981/12. számunk is igazolja, jónéhány ezermester akad a művészek között is. Barkácsol például a sokoldalú Koncz Gábor is. E tevékenységéről szóló mondandóját Barys Zsuzsa jegyezte le úgy, ahogyan azt a művésztől hallotta.

— Szeretek mindig olyasmit formálni, olyasmit ezermesterkedni, aminek funkciója van, ami esztétikus, amire jó ránézni, ami jó a szemnek. Ez aktív pihenés, megnyugtató, levezető.

— Emlékszem mekkora boldogságot éreztem gyermekkoromban (12 éves lehettem, már akkor is gyűjtöttem a lomokat), amikor — az étérből — az első detektoros rádióból megszólalt egy női hang. Szeretárok voltam az iskolában és talán odáig nyúlók vissza a barkácsolás iránti érdeklődés, ami aztán az évek során tovább fejlődött. Ha nem vettem volna fel színésznak, akkor ma építész vagyok.

— A városi lakásom egy az olyanok közül, mint a szomszédoké, belül mégis teljesen más. Amikor építették a társasházunkat, hiába kértem, hogy ne rakják fel a csempeket, meg a pvc-t. Így aztán miután

átadták a kulcsot, éjszakákat töltöttem a lakás átalakításával. A szép teraszos házban két szobát „összenyitottam”, boltívet vágtam, amit vörösrézrel beborítottam. És, hogy ez az ív ne maradjon nyitott, az ajtót is boltívesé formáltam. Aztán fogadtam egy embert, hogy szedje fel a pvc-t és olasz kerámiát rakjon le. De nem tudta úgy elvégezni a munkát, ahogyan én elképzeltem.

— Behoztam hát Dunakeszről a csempevágó korongom, elküldtem a kőművesért és a padlókerámiát sk. raktam le. Magam csempeztem ki a fürdőszobát is (éjszakaiként) úgy, ahogyan jónak láttam. A fél kúszszobát kitöltő ágyat csináltam, hogy nekem ne a Domus

szabja meg, hogy mekkorában aludjak kényelmesen.

— Ez az egész átalakítás már nem volt idegen előttem, mivel kijártam az építkezés magasiskoláját, amikor a házamat építettem Dunakeszin. Különös szeretettel foglalkoztam a díszítésekkel, a famunkákkal, a fajaragással. Ehhez a fasztertgától és a szalagfűrészről a vésőkig mindenféle szerszám van a műhelyemben. Mert a szép és a jó munka alapja a jó szerszám. Nem kell persze, hogy vagyomban kerüljenek. Ezek például följújtott gépek, némelyiket föllépésekért kaptam, esetenként vállalatoktól.

— Egy faszobrász bácsi meg rámhagyta a gyalupadjától kezdve az egész felszerelését, szerszámait. Azért, mert a fajaragó szövetkezetbe, ahol ő dolgozott, már főiskolás koromban bejárógattam tanulni és néztem, hogyan dolgozik.

— A következő tervem, hogy színes opál üvegeket ragasztok régi átalakított lámpákra, csillárookra. A régi Madách Színházból származó színes opál üveget megrökönyödve láttam meg egy MÉH-telepen. Azt hittem, hogy horribilis ára van. Ott meg örültek, hogy kilóra megvettem, mert nekik csak a helyet foglalta. A padlásomon ilyeneket gyűjtök. Soha nem jövök zavarba, mert mindig megtalálom a megoldást. A házamhoz a kovácsoltvas kaput 800 forintért vettem, kilóra. Állítólag a Károlyi kastély kapuja volt. „Helyreállítás” és felállítás sem okozott sok gondot. A kovácsoláshoz is kötődök, mert a nagyapám

kovács volt. Az ő szerszámai is a műhelyemben vannak.

— Amikor a „Fekete gyémántokat” forgattuk Salgótarjánban, a kohót szétszedték és kidobták az „üvegszilikátokat”. Egy szép üvegszilikát megragadta a fantáziámat és már láttam is, hogy milyen tetszetős térelválasztót csináljak majd belőle.

— Most magam faragom a vadász trófeáimat tartó falapokat. Nagyon egyedi dolgok, ezért nem tudok rólok műszaki rajzot adni, hiszen magam is csak egy skiccet készítek, amin aztán többször is javítgatok. El-el megyek előtte és ami nem tetszik, azon javítok.

— Szeretem a természetes anyagokat. Nem szeretem viszont a műanyagokat. (Csak a motorcsónakban.) Fűzesabony mellett él egy márványvágó barátom. Amikor arra járok, a márványhulladékokat a kocsimba rakom, amiből kis fantáziával még gyönyörű dolgok alakíthatók.

— A Televízió épülete előtt látam kidobva egy nagyon szép széket. Egyes részei hiányoztak. Összeácsoltam (szög nélkül!), a hiányzó részeket kipótoltam. Még fát is esztergáltam hozzá. Aki belép a szobámba, első kérdése: „honnan ez a gyönyörű szék?”

— A gimnáziumi igazgatónak (aki átvett a miskolci Földes gimnáziumba) tizenöt évvel később — köszönetképpen — faragtam egy, a lakásába illő oszlopot, keményfából.

— Házam tervezésekor az első alaprajz a műhelyről készült és csak utána épült a ház. Az istállót a boxokkal — és az udvaromon levő fehér karámat — magam építtetem. A „Toldi” egyik díszlete a Radnóti Színpadon ismét diófarönköm.

— Sokan látták a tévében, hogy amikor a „Névtelen várban” a kincses ládát bedobták a tűzbe, az elégett. De nem egészen. A hamuból előkapartam a gyönyörű rézvereteket és csináltam velük egy új ládát, eredeti formájában. (A láda mérete kb. 60x30x30 cm.)

— Csodálom szüleim régi, diófából készült bútorát, hogy milyen tökéletes a ragasztásuk. (Úgy tudom, akkor még nem volt ilyen-olyan „szuper”-ragasztó.) De az talán nem is közönséges anyv volt. hanem minden mesterember maga keverte ki a ragasztóanyagot és annak titkát sokszor elvitték a sírba.

— Persze balesetek is érhetik az embert egy ilyen nagy, részben házilagos építkezésnél, bonyolultabb műhelymunkáknál, vagy ilyen nagy zártkert gondozása közben. Gondolom, valaki ha ügyes, — ha nem, ha vigyáz, — ha nem, a baj előfordulhat. Ezért nagyon kell figyelni a baleset megelőzésére. Nekem sincs nagylábujjam, mert nem vigyáztam eléggé, amikor a géppel nyírtam a fűvet. Tehát jó, hasznos a ház körüli munka, de közben azért mindenki legyen óvatos.

— Mondanám még, de hallja, szól már a csengő, a munkámtól elparancsol a hivatásom...

20 éves az Ezermester Vállalat

Az Ezermester Vállalat — új, teljes nevén Ezermester Úttörő és Ifjúsági Kereskedelmi Vállalat — a KISZ megalakulásának 25. évfordulója, valamint a vállalat 20 éves fennállása alkalmából vásárral egybekötött kiállítást rendezett Budapesten, a Technika Házában.

Dr. Könye Jenő igazgató megnyitó előtti tájékoztatója szerint a vállalat úgy ünnepel, hogy bemutatkozik. A tevékenységük mind szélesebb körű megismertetését célzó kiállítás-sorozatot a KISZ X. kongresszusa tiszteletére kezdték meg és közel egy év alatt az ország több megyeszékhelyén rendeztek „Mindenkinek lehet ezermester” címmel ilyen kiállítást és kedvezményes vásárt. E kiállítás-sorozatnak volt végállomása a budapesti.

A kiállítás valóban méltó bemutatkozása volt a 20 éves vállalatnak, amely új nevével és új emblémájával ott jelent meg először a nagy nyilvánosság előtt. Az érdeklődők szinte lépésről-lépésre nyomon követhették a vállalat fejlődését és megismerhették — helyileg is jól elkülönítve — tevékenységének részterületeit, fő feladatait.

A látogatók a földszinten a vállalat teljes áruválasztékáról kaphattak átfogó képet és az ott kiállított termékeket meg is vették (pl. az úttörő- és ifjúsági mozgalom felszereléseit, eszközeit, sport és turisztikai cikkeket, játékokat, modellezési anyagokat, továbbá barkácsoláshoz, ezermesterkedéshez, a szabad idő hasznos eltöltéséhez szükséges anyagokat, szerszámokat, gépeket, híradástechnikai alkatrészeket, lemezeket, magnószalagokat, kazettákat stb.). A kiállítás ideje alatt a bőséges árukészletből egyes cikkeket 30—50%-os árengedménnyel árusítottak. Ugyanazon a szinten díjmentes barkácsolóműhely is üzemelt, egyrészt a gépek működés közbeni bemutatására, másrészt a helyszínen vásárolt vagy hozott anyagok megmunkálására, szakipari tanácsadásra.

Az első emeleten az Ezermester Vállalat bel- és külföldi partner-vállalatai mutatták be termékeiket, többek között a SKIL és a Black and Decker, valamint az EVIG és az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat.

A második emeletet főként a szórakozást, a turizmust segítő szolgáltatások bemutatására szánták. Ott kapott helyet az Ifjúsági Turisztikai Kölcsönző Szolgálat, azonkívül folyamatos disco-programmal, naponta háromszor divatbemutatóval, kétszer pedig video-lézer show-val gondoskodtak a közönség szórakoztatásáról.

Ezermester

A MAGYAR
KOMMUNISTA IFJÚSÁGI SZÖVETSEG
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
BARKÁCSOLÓ FOLYÓIRATA
1982. 5. szám. XXVI. évfolyom
FŐSZERKESZTŐ: SZÜCS JOZSEF

Szerkesztőség:
1051 Budapest V., Münnich Ferenc utca 15.
Telefon: 125-245

Postaküldemények:
1361 Budapest, 501. Pf. 34.

Felvilágosítás korábbi cikkeinkről:
Budapest V., Beloiannisz utca 10. 1054
Telefon: 115-680

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Dr. PETRUS GYÖRGY

Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay utca 16. Telefon: 116-660. Megjelenik havonta egyszer. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkiadóknál és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI, 1900 Budapest V., József nádor tér 1.) Közvetlenül vagy postautólevéllyel, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámára.

Előfizetési díj: negyedévre 34,50 Ft, fél évre 69,- Ft, egész évre 138,- Ft.

Közlésre alkalmatlan kéziratokat, képeket, rajzokat nem őrzünk meg és nem juttatunk vissza.

Index: 25 213

ISSN 0230-1407

82.2507/2-05. Zrinyi Nyomda,
Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 78.

Felelős vezető: Vágó Sándorné
vezérigazgató.

A tartalomról:

CSALÁDI ÉS HETVEGI HAZ

Hintapad	-	-	-	-	18
Támfalak (MP 5)	-	-	-	-	20
Kerti szeméttároló	-	-	-	-	38

ÚJDONSÁGOK

Hőszigetelő vakolat	-	-	-	-	12
Új kitek, topaszok, tömitők	-	-	-	-	32

SZERSZÁMOK, ESZKÖZÖK

Fáziskereső	-	-	-	-	15
Nyitókaldoda kávéfőzőhöz	-	-	-	-	28

TECHNOLÓGIA

Köldökszappanos célszerszámmal	-	-	-	-	17
Fadöntés	-	-	-	-	22
Oldható fakötések	-	-	-	-	26
Tapétázás (képregény, 5)	-	-	-	-	30

LAKBERENDEZÉS

„Csuki” asztal és szék	-	-	-	-	8
Mozaik paszter	-	-	-	-	13

SPORT, TÚRA

Szörfszállító kocsi	-	-	-	-	16
Csánakszállítás gk.-val	-	-	-	-	24
Görgös sí	-	-	-	-	38

ELEKTRONIKA

Lemezjátszóhoz erősítő	-	-	-	-	4
Telefonadapter	-	-	-	-	7

OTLETPARÁDE

-	-	-	-	-	10
---	---	---	---	---	----

NEMZETKOZI OTLETPARÁDE	-	-	-	-	29
ERTELMELŐ KISLEXIKON	-	-	-	-	35

1982/5.

A hangfelvétel készítés és a hanglemezgyártás területén napjainkban olyan hatalmas a fejlődés, hogy ami ma a csúcst jelent, azt holnap szinte már elavultnak tekintik. Ezért aztán a digitális-analóg technikájú, ún. „hibrid” lemezek megjelenése hazánkban teljesen felkészületlenül érte a hifi-kedvelőket.

A digitális technika egycsapásra megoldotta a továbbfejlődést akadályozó problémák többségét. Az a furcsa helyzet adódott elő, hogy az eddigi korszerűnek vélt lejátszó berendezések már távolról sem tudják azt a minőséget visszaadni, amit a hibrid technikával készített hanglemezek nyújtanak. Természetesen a hagyományos lemezek színvonala is akkorát fejlődött, hogy a „lánc” gyenge szeme a lemezjátszó és az előerősítő lett. Időszerű tehát a korszerű technikát a lejátszási oldalon is meghonosítani. Annál is inkább, mert a mágneses és a mozgótekerceses hangszedők már nem számítanak különlegességnek. Ahogy a kiváló minőségű lemezjátszók sem.

Mitől jobb a hifi?

A kereskedelemben kapható erősítők többségénél nem fordítanak kellő gondot a hangszedők hibátlan illeszkedésére. E műszaki igénytelenség mindjárt az elején elrontja a teljes átviteli lánc jóságát. Torzra és egybemosódottá válik a hangkép, a megengedettnél nagyobb áthallások keletkeznek, romlik a térhatás, nagy a rádiózavar és még sorolhatnánk tovább a hibákat. A CB rádiók olyan mértékben zavarják a lemezjátszókat, hogy a zenehallgatás gyakran teljesen élvezhetetlenné válik. Mi tehát a megoldás?

A sok hiba megszüntetésére és a zavarok kiszűrésére egy rendkívül szigorú követelményeknek megfelelő és ezért „profi” színvonalat képviselő RIAA korrekciós erősítőt készítettünk. Attól lett jobb a hifi, hogy a hanglemezek lejátszásakor a legfontosabb visszaalakítási fázisban egyetlen hibát sem engedtünk meg. A kiváló minőséget a pontos illesztés, az igen kis zaj, nagy dinamika, tökéletes torzítás nélküli átvitel, hibátlan frekvenciamenet garantálja.

Az áramkör

Egyik legfontosabb célunk az volt, hogy olyan áramkört készítsünk, amely különösebb szaktudás és műszerek nélkül is megépíthető. Az 1. rajzon látható IC-s korrekciós erősítő áramkör semmilyen bemenéssel és beállításal nem igényel. Az eredményes munka feltétele a pontosság és a kifogástalan minőségű alkatrészek.

Az erősítő bemenetéhez tökéletesen illeszkedik bármilyen típusú 47 kohmos impedanciájú mágneses hangszedő. (A mozgótekerces hangszedőkhöz illesztő transzformátor szükséges!) Néhány ajánlott mágneses hangszedő típusa: PHILIPS GP 400, EXCEL ES 70EX, SHURE R47EB, M 91, M 95, ORTOFON M15S stb. Még a gyengébb minőségű mágneses betéteknél is óriási javulást hoz. Ennek egyik oka, hogy az első LF 356 N típusú IC nem a megszokott módon végzi a RIAA karakterisztika szerinti frekvenciamenet visszaalakítást.

Nemcsak itt, hanem az erősítőben mindenütt lényeges a kondenzátorok jó minősége. Nem kevésbé fontos, hogy csak zajszegény fémréteg ellenállásokat használjunk. A második IC a vonalerősítő. Az erősítés nagyságát az invertáló bemenetéhez csatlakozó 50 kohmos lineáris trimmer-potenciométerrel állíthatjuk.

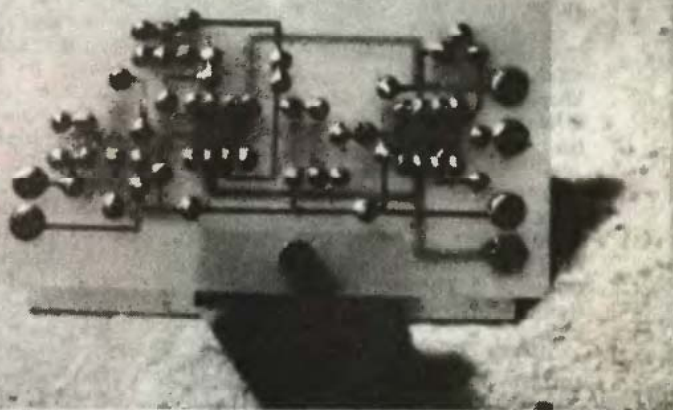
A kiváló minőség feltétele az is, hogy az erősítő két oldalán azonos helyre azonos típusú, teljesen egyforma kondenzátorok és ellenállások kerüljenek. Például ha eltérünk az eredetitől és a 81,5 nF-ot három azonos típusú kondenzátorból állítjuk össze, akkor mindkét oldalra és szimmetrikusan azonos helyre azonos típusú, nagyságú és feszültségű kondenzátorokat tegyünk.

A megépített készülékbe szerelt tantál és monolit kondenzátorok az 1. táblázatban látható frekvenciamenetet garantálják. A táblázat egyik sorában az olvasha-

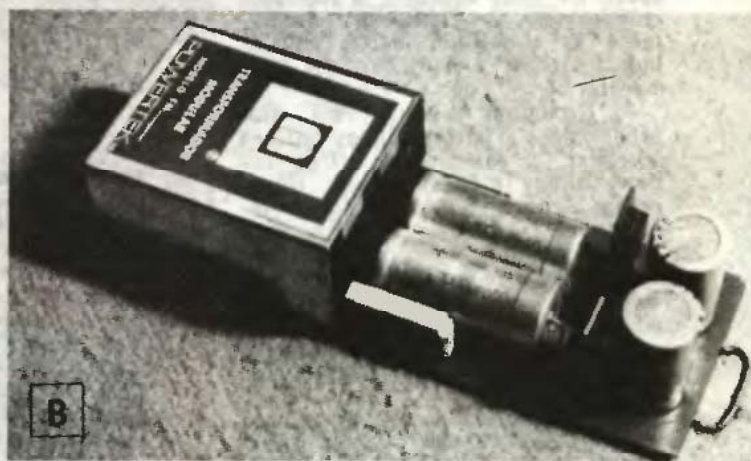
HIFI

Lemezjátszóhoz korrekciós erősítő

A

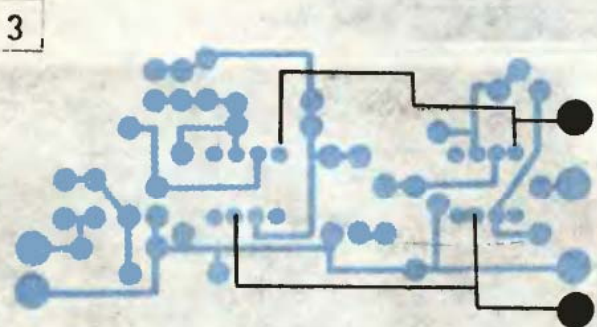
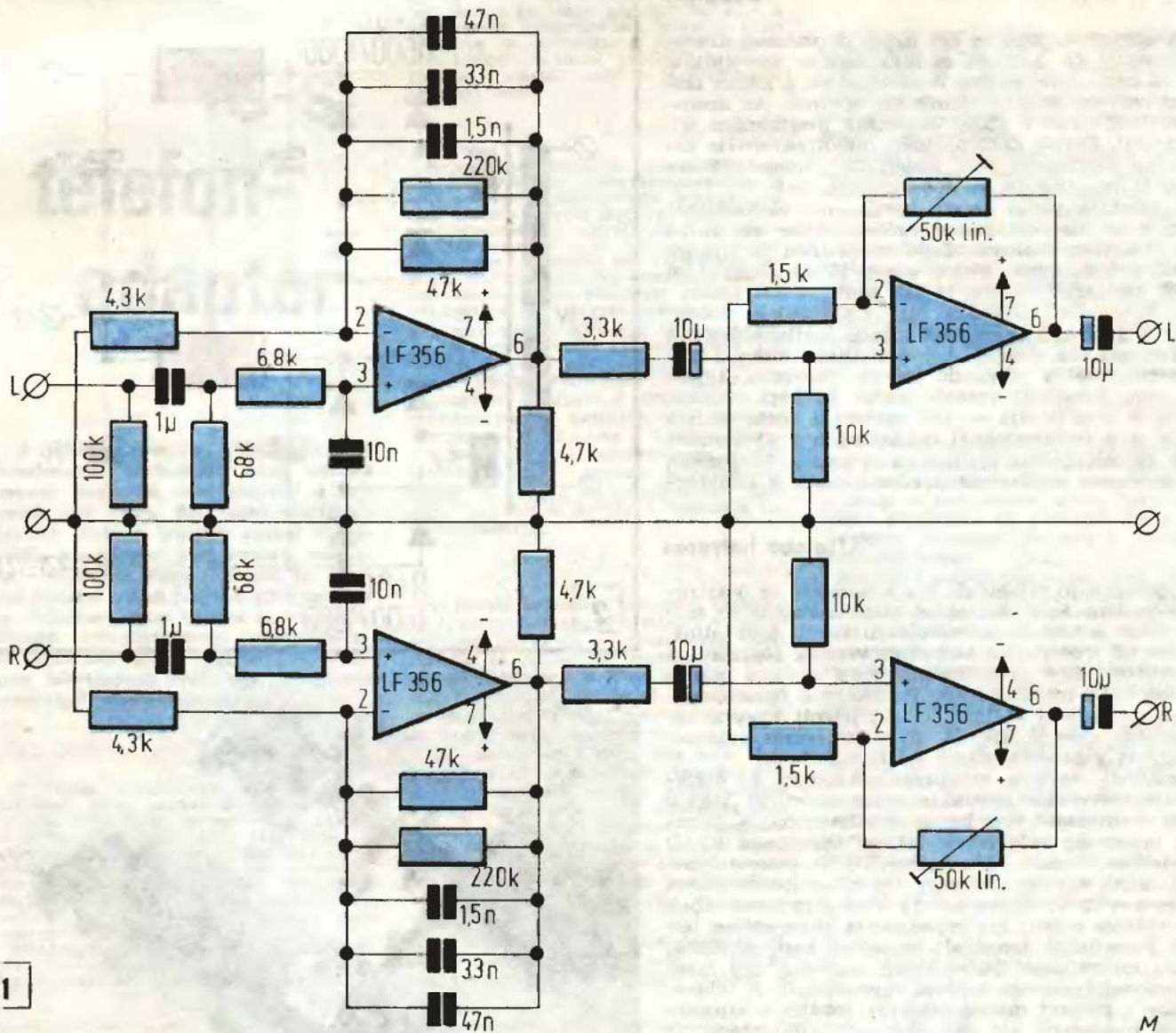
B

tó, hogy milyennek kell lenni a visszaalakítás frekvenciamenetének, a másikban pedig, hogy mennyit mérünk. Az eltérések tized dB-es nagyságúak!

A tápegység

A +12 V és -12 V-os tápegységet (2. rajz) nem feltétlenül fontos egy az egyben lemásolni, mert helyette bármilyen, jól szűrt, stabil +12 V és -12 V, 5 W-os tápegység alkalmas.

Nyomatott áramkörök

A nagyobb áthalláscsillapítás és a jobb csatorna-szétválasztás érdekében a jobb és bal oldal számára külön nyomtatott áramkör készült (A kép). A 45×80 mm-es, mindkét oldalán fóliás lemez nyomtatási rajza (3. rajz) a hagyományos értelemben vett fólia felőli nézetnek felel meg.

Az egyoldalon fóliás lemezhez képest a többit az alkatrészek felőli oldalra kerülő fólia nyomvonalak. Másrészt ugyanis nem lehetett megoldani az IC-k zavartalan tápfeszültség-ellátását. Az alkatrészeket szándékosan nem rajzoltuk be, azok a kapcsolási rajz alapján nehézség nélkül a helyükre tehetők. Az alkatrészek helyeinek keresésekor kiindulási pontok lehetnek az IC-k 4-es és 7-es kivezetéseihez menő alkatrészoldali fóliacsikok.

Az IC-eket utolsónak forrasszuk be az áramkörbe. Ennél a műveletnél ügyeljünk, nehogy túlmelegítsük a fontos alkatrészeket. Ezért csakis megfelelő hőmérsékletű (270 °C) és zárlatbiztos forrasztópárával dolgozzunk.

A tápegység nyomtatási rajzát egyrészt helyszűke, másrészt az alkatrészek eltérő méretei miatt nem közöljük. A párhuzamos elrendezés jól látható a B képen.

Megépített készülékünkben két teljesen azonos tápegység-rész működik és kimeneteiket úgy kapcsoltuk, hogy az egység a közös nullával pozitív és negatív 12 V-os feszültséget adjon.

Mindkét oldalon egyformán 7812-es IC működik. Jól hűtve ez az IC maximálisan 1 A-es áram leadására képes. Nekünk azonban csak néhány mA nagyságú áram szükséges, ezért az IC-eket nem kellett hűteni. Az IC-kből adódóan a tápegység mindkét oldala túlterhelés és rövidzár ellen védett. Biztosítékot csak a hálózati transzformátor 220 V-os oldalára tegyünk.

Beépítés

A két, egyforma, jobb és bal oldali nyomtatott áramkört egymástól kb. 3 cm-re és függőlegesen szereljük a tartóra (C kép). Erre a célra használhatjuk a képen látható, szabványos profilú alumínium ídomot. Az áramkör a próbák során a külső zavarokra megfelelően érzéketlen volt. Ennek köszönhetően rádiófrekvenciás zavarokat kis mértékben sem észleltünk. Viszont jó árnyékolásról mindenképpen gondoskodni kell.

Ha a készülék olyan helyre kerül, ahol előfordulhat nagyobb szórt elektromágneses erőter, akkor célszerű a dobozt 1,5 mm-es vaslemezről készíteni. Am ha ilyenre nem kell számítanunk, akkor elegendő az alumínium lemezből kialakított doboz is (D kép).

A két nyomtatott áramkört úgy helyezük a dobozba, hogy a hangszedő vezetékét fogadó csatlakozó olyan közel kerüljön az erősítő bemeneteihez, hogy a két pont összekötéséhez elegendő legyen egy-egy, 3 cm hosszú, nem árnyékolt vezeték darab (E kép). A tápfeszültség 0 V-os pontja — ami egyben a közös földelő vezető is — a bemeneteknél csatlakozzon a nyomtatott lemezek földelő fóliacsíkjaihoz. A dobozt a hangszedőt fogadó bemeneti csatlakozónál kössük össze a földvezetével.

Uzembe helyezés

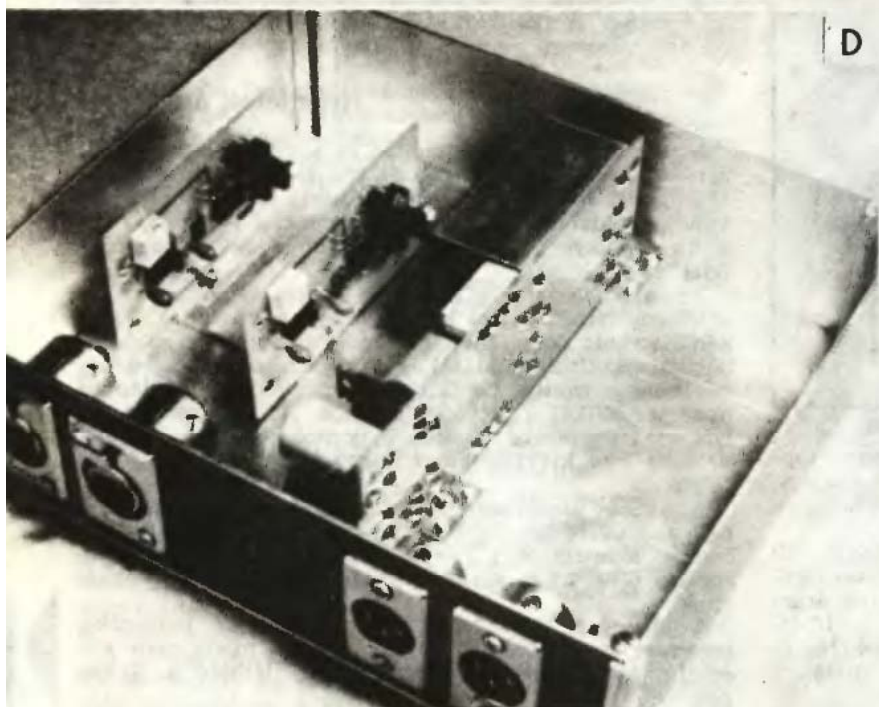
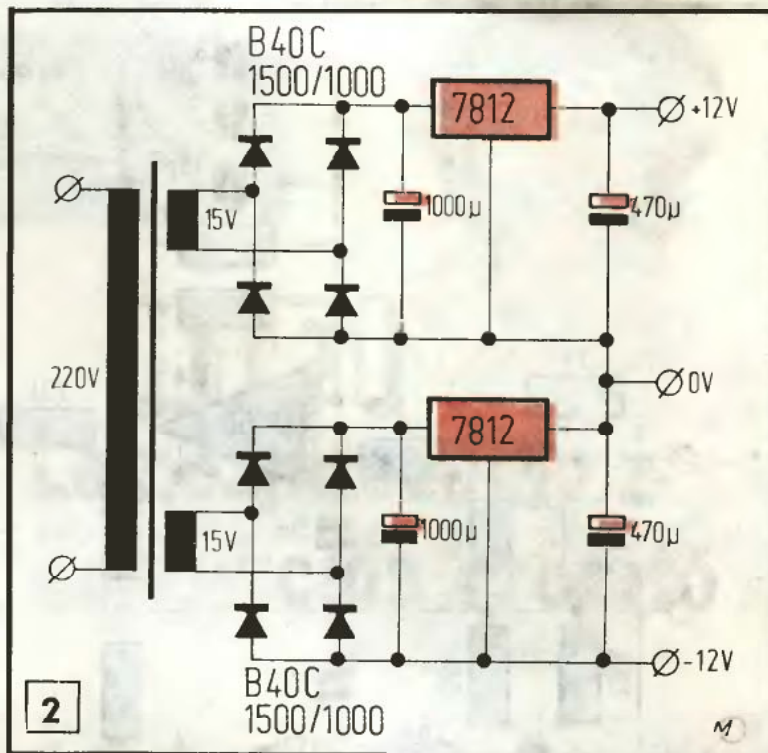
A hangszedőt jó minőségű, kis kapacitású és oldalanként külön árnyékolt vezetékkel csatlakoztassuk az erősítőhöz. Csak a szükséges hosszúságú kábelt használjuk, legfeljebb 1,5 métert. Az árnyékolt vezeték jóságáról a legkönnyebben úgy győződhetünk meg, hogy a csatlakoztatások után megütögetjük. Ha ekkor a hangszórókban kongó hangokat hallunk, az azt jelenti, hogy a kábel minősége nem megfelelő. Ilyen árnyékolt vezeték-ből készített csatlakozókábelt ne használjunk!

Előfordulhat, hogy a hibátlanul elkészített és összekábelezett korrekciós erősítő a megengedettnél sokkal nagyobb „brummot” visz be az erősítőláncba. A jelenséget a tápegység valamelyik 7812-es szabályozó IC-jének gerjedése okozza. Amennyiben ilyen tapasztalunk, akkor kössünk egy-egy 100 vagy 150 nF-os kondenzátort a 0 V és a +12 V, illetve a -12 V-os kimenetek közé.

A korrekciós erősítő kis impedanciás kimenetéhez tetszőleges hosszúságú árnyékolt vezetékét kapcsolhatunk. Az általa szolgáltatott jelfeszültség nagysága egy magnetofon vonalkimenetén levővel egyenértékű. A földvezetőt már a szokott módon vihetjük tovább a kimenetekről. A hangszedő két oldala közötti különbséget az 50 kohmos trimmer-potenciométerekkel egyenlíthetjük ki.

***

Mocsáry G.

I. táblázat

Frekvencia	RIAA (dB)	Mért értékek (dB)
20 Hz	+19,3	+19
50 Hz	+17	+17
100 Hz	+13,1	+13
200 Hz	+8,3	+8,2
300 Hz	+5,5	+5,4
400 Hz	+3,8	+3,7
500 Hz	+2,6	+2,6
600 Hz	+1,9	+1,8
700 Hz	+1,2	+1,1
800 Hz	+0,7	+0,7
1 kHz	0	0
2 kHz	-2,6	-2,4
4 kHz	-6,6	-6,4
6 kHz	-9,6	-9,1
8 kHz	-11,9	-11,3
10 kHz	-13,7	-13,3
12 kHz	-15,3	-14,8
14 kHz	-16,6	-16,2
16 kHz	-17,7	-17,3
18 kHz	-18,7	-18,4
20 kHz	-19,6	-19,3

IC-s telefon- adapter

A telefon annyira hozzátartozik a mindennapi életünkhöz, hogy nélküle sokszor maradna elintézetlenül a dolgaink egy része. Bár telefonbeszélgetéseink közül a legtöbb egyéni természetű, ennél fogva nem tartozik másokra – előfordul, hogy jó lenne, ha egyiket-másikat mégis hallanánk környezetünk is. Adódhat olyan helyzet is, hogy fontosabb beszélgetéseket magnetofon-szalagra szeretnénk rögzíteni. Mindkettőre lehetőséget nyújt egy, a célnak megfelelő telefonadapter.

Csatlakozás tapadókoronggal

A Posta telefonvonalal zárt hálózatot alkotnak, ezért azokat megbontani vagy azokba bármilyen berendezéssel bekapcsolódni szigorúan tilos! Azt azonban nem tiltja rendelet, hogy otthoni készülékünkhöz induktív úton ne csatlakozzunk. Ugyanis a készülék műanyag-házának külsejére tapadókoronggal felerősített nagymenetszámú tekercs nem zavarja a telefon működését.

Mindegyik telefonkészülék – a benne levő vasmas tekercs miatt – gyenge elektromágneses erőteret hoz létre maga

erősítjük és egy hangszóróra kapcsoljuk, akkor pontosan azt halljuk, amit a kezibeszélő hallgatójában. Mivel a saját hangunk is modulálja a vonali egyenfeszültséget, valamint keresztül halad az emittett tekercsen, ezért az is tökéletesen hallható lesz.

Indukciós tekercs

A telefonkészülékekhez csatlakoztatható tekercs időnként a kereskedelemben is kapható, de elkészíthetjük magunk is. Egy közepes méretű fazékvasmaghoz tartozó tekercstestre csévéljük $\varnothing 0,05$ mm-es CuZ huzalból annyit menetet, amennyit csak ráfér. A tekercs két kivezetését vékony flexibilis huzalból készítsük, mert a 0,05 mm átmérőjű, rendkívül vékony huzal nem bírja el a csatlakozást.

A tekercsbe helyezünk lágyvasmagot. Az indukciós tekercs két kivezetését úgy kössük az árnyékolt vezetékhez, hogy az árnyékolás a tekercsvéghez kerüljön és a „melegebb” ér legyen a tekercs belső kivezetése. Ha így készítjük el a csatlakozást, akkor kisebb lesz a bűgőfeszültség.

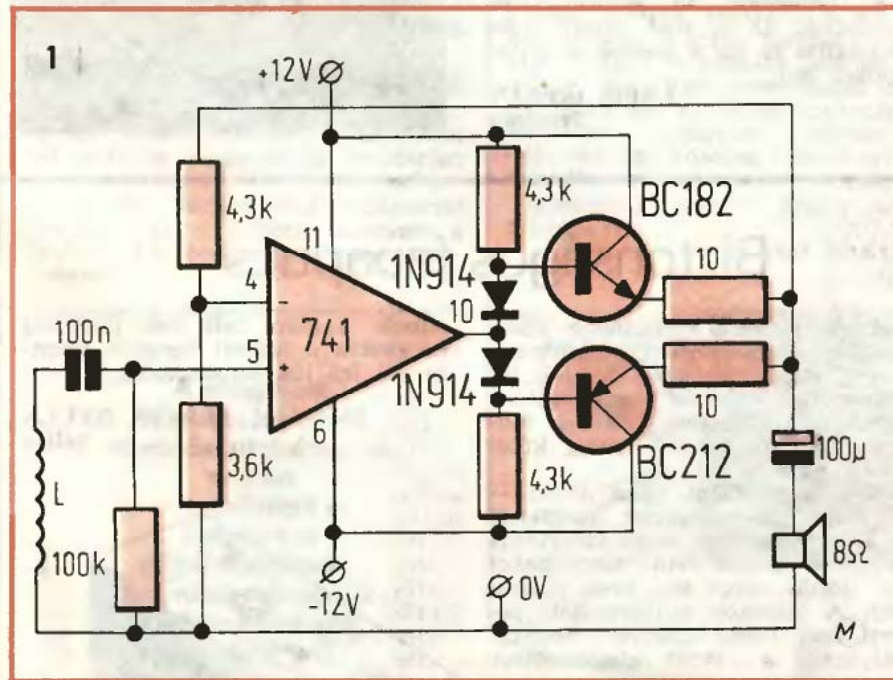
A kész tekercset helyezük egy, a méretéhez pontosan igazodó műanyag tubusba és öntsük ki műgyantával. Előzőleg azonban az árnyékolt vezetékét tehermentesítsük.

Az IC-s erősítő

Az indukciós tekercs árnyékolt vezetékére az 1. rajzon látható IC-s erősítő bemenetén levő 100 nF-os kondenzátorhoz csatlakozik. (A rajzon „L” betűvel jelöltük.) Az árnyékolást a 0 V-os ponthoz kössük. A rendkívül egyszerű felépítésű és megbízható működésű erősítő mindegyik alkatrésze hazai gyártmányú.

A hangszóró VT típus, HA 6,5/8. Jellemző adatai: frekvenciaátvittele 300–4500 Hz, teljesítménye 0,4 VA, impedanciája 8 ohm. Természetesen az erősítőhöz más típusú, de hasonló jellemzőjű hangszórót is csatlakoztathatunk. A két 1 N 914-es dióda helyébe bármilyen másik, kistelejesítményű szilíciumdiódát beépíthetünk. Az ellenállások mind 0,125 W-osak, a kondenzátorok 16 V-osak.

Az erősítő nyomtatott áramkörének (3. rajz) panelmérete 40x55 mm. A nyomtatott áramkört csak akkor tudjuk a

körül. Ez az erőter a beszédáramtól függően változik, ennél fogva a közelébe helyezett nagymenetszámú tekercsben indukálódott feszültség frekvenciája és amplitúdója pontosan követi a beszédet. Ha ezt a gyenge feszültséget kellően fel-

rajznak megfelelően elkészíteni, ha kisméretű alkatrészeket használunk. Persze nagyobb méretű alkatrészekből is megépíthetjük, akkor azonban a nyomtatási rajzot igazítsuk az alkatrészek kivezetéseire.

+ és - 12 V-tal

Az erősítő egyik előnye, hogy nem csak a rajzokon látható +12 V és -12 V tápfeszültségekkel működik. Alkalmanként használhatjuk két kisméretű 9 V-os teplel is. A kettőt kössük sorba és a megfelelő polaritású tepletpontokat kapcsoljuk az erősítőhöz.

Allandó működtetéshez célszerű hálózati tápegységet készíteni (2. rajz). Az sem baj, ha nincs pontosan 18 V-os transzformátorunk, legfeljebb a tápfeszültség valamivel kisebb lesz. Arra azonban vigyázzunk, hogy ne lépjük túl a 741-es IC maximálisan megengedett +18 V és -18 V tápfeszültségét. A kereskedelemben kapható olyan kisméretű transzformátor, amelynek a szekunder feszültsége 2x9 V. A két tekercset sorba-kapcsolva megkapjuk a 18 V-ot.

Igy használjuk

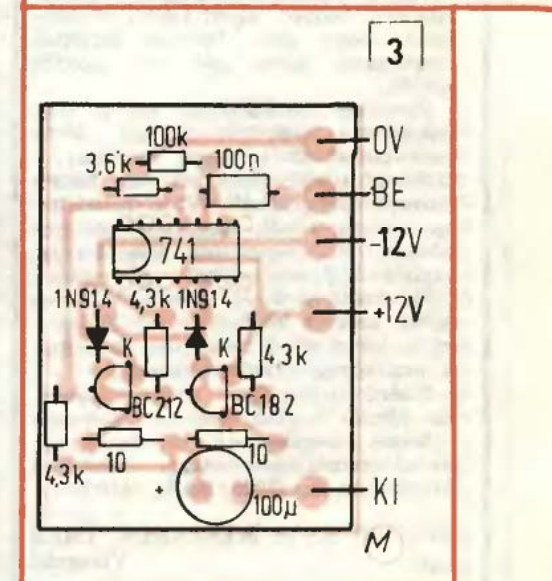
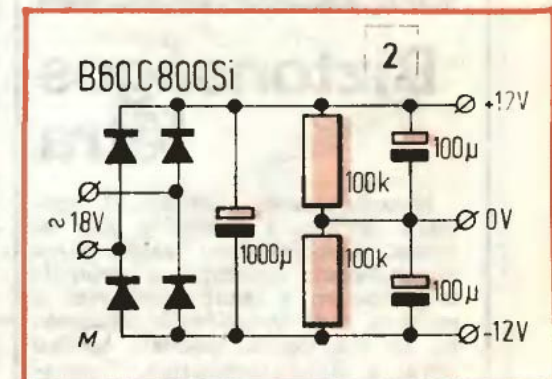
Az előzőekben ismertetett telefonadapert többféleképpen is használhatjuk. Ha csak azt akarjuk, hogy a környezetünk is hallja a beszélgetést, akkor keressük meg a készüléken azt a pontot, ahová az indukciós tekercset helyezve a legjobb minőségű hangot kapjuk.

Amikor a beszélgetést egyidejűleg magnetofonra is fel akarjuk venni, akkor ezt kétféle módon is elvégezhetjük. Például a beépített mikrofonos kazettás magnetofonunkat egyszerűen a hangszóró közelébe helyezük és máris készühet a felvétel. Ekkor azonban a környezeti zajokat is felvesszük.

A másik megoldás szerint vezetékkel csatlakozhatunk a magnetofonhoz. Ehhez célszerű az erősítőre egy tuchel aljzatot szerelni és azt a magnetofon felvételi csatlakozójának megfelelően bekötni. A csatlakozási pontok a hangszóró kivezetései.

***

M. G.

Biztonságos létra

Metszés idejére készült el speciális létrám, s akkori a kép is. Azóta kiskertemben azon állva biztonságosan szedem a gyümölcsöt, ápolom a fákat. Mert ezek a munkák igen veszélyesek lehetnek, ha az elterjedten használt egyágú létrát a fának támasztják. Tapasztalatból tudom (kórházban dolgozom), hogy sok baleset történik cseresznye, alma, dió stb. szedés idején.

Szeretek barkácsolni és a biztonságossá alakított egyágú létra bemutatásával kívánok segíteni a kiskert tulajdonosoknak. A képen látható „négy lábú” létra mindössze két farúdból, valamint két kovácsolt és hegesztett alkalmazhatóságából áll, melyekkel az egyágú létra kéttámaszúvá tehető. Véleményem szerint különösen ott hasznos ez a létra, ahol még nem honosak a manapság divatos törpefák.

Ráérő (nyugdíjas) ember lévén, a létra kialakításához szívesen nyújtok segítséget mindazoknak, akik személyesen vagy levélben megkeresnek. (2025 Fő u. 119.)

MESZAREK IMRE
Vlasegrád

Fáziskeresőből próbálámpa

Kaptam egy fáziskeresős csavarhúzó. De nem tudtam kellőképpen felhasználni, ezért átalakítottam.

Két kimerült gombelemet feltöltöttem, s azokat a fáziskeresőből kivett izzó és szorítórugó helyére tettem. Ezután egy ceruzaelem-tartó rugójához egy rövid vezetékét forrasztottam. A vezeték másik végét egy LED dióda anódjához. A rugó és az elemek összeszorításához egy üvegsőre volt szükségem. Ehhez egy megfelelő méretű papírkondenzátor burokjából eltávolítottam a fegyverzeteket és a külső papírt is letisztítva kézen volt a szükséges üvegső. Ezután a LED dióda katódját összekötöttem a próbálámpa már meg-

levő, krokodilcsipesszel ellátott vezetékével. A LED-et bedugtam az üvegsőbe, az egészet pedig a nyélbe, s végül helyére nyomtam a védőkupakot.

Ez a praktikus eszköz a megépített áramkörökben ellenállások, kondenzátorok, tekercsek, tranzisztorok, kapcsolók stb. ellenőrzésére, elektromos érintkezések vizsgálatára használható.

RAJNAI ISTVÁN
Jugoszlávia

(A ceruzaelem-tartó rugója és a LED közé célszerű még egy 390 ohmos ellenállást is beforrasztani, különben a LED tönkremehet.)

Asztali lámpa

Jól használható asztali lámpát készítettem nagyrészt hulladékanyagokból.

Kis lámpám talpa bakelit lap. A függőleges szára egy 10 mm-es $\varnothing$ krómozott cső, amit epokittal ragasztottam a talpba. A csőre ráhúztam és ragasztottam kilenc darab tubusos Boci sajt kupakját. A cső végén levő sapka menetes része megegyezik az izzó foglalatok végén levő menettel. Arra csatlakozik a tizedik sajtos kupak, amelyet függőlegesen átfúrtam és belülről rögzítettem. Végül arra szereltem egy Alma samponos műanyag flakont, amely egyben a lámpa búrája is.

A lámpához 25 wattos izzót használok, az a zöld búrát kissé átvilágítja és így a szemre is nyugtatólag hat.

LAPIS ISTVÁN
Szerencs

Biztonságos fapapucs

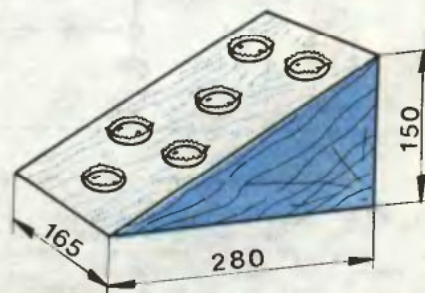
Autós társaim figyelmébe ajánlom ezt az egyszerűen elkészíthető, mégis teljes biztonságot nyújtó „fapapucsot”. Defekt szerelésekor szinte nélkülözhetetlen. Sáros, csúszós úttesten, betonon pedig különösen hasznos.

Készítsünk fából kettő darab — a gumi szélességének megfelelő — éket és az alsó felére szegeljünk fel 6–8 darab fém zárókupakot (pl. üdítő, sörös stb. üveg kupakját). A kupakok hullámosított peremükkel lefelé „nézve” megakadályozzák a kerék elmozdulását. (A rajzon megadott méretek tájékoztató jellegűek, azokat a saját kocs méretéhez kell igazítani.)

A „fapapucsok” jól használhatók a kocs megcsúszásakor is. Ebben az esetben az ékek kupakos

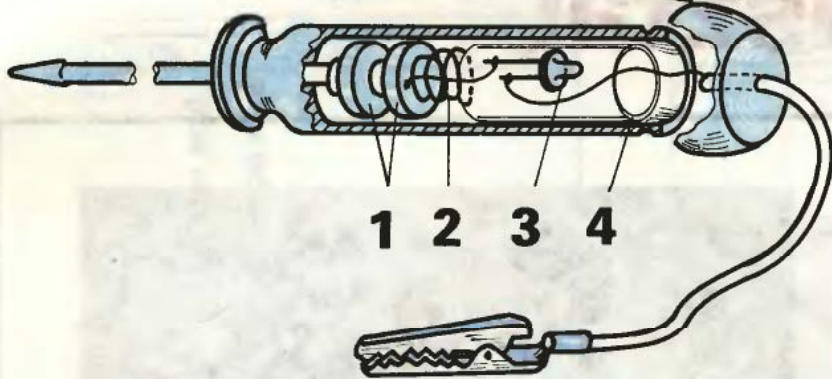
oldalát a gumi felé kell fordítani és azokra a hajtott kerekek gumija jól fel tud kapaszkodni.

BERTA GYULA
Sellye

rányomni

mi

Konzervnyitás könnyebben

Iskolás vagyok és nagyon szeretek kirándulni. Az ilyen utakon számomra mindig gondot okozott a kisméretű nyitóval a nagyobb konzervdobozok felnyitása.

Egy igen egyszerű megoldással segítettem magamon. Azóta könnyedén nyitom fel a nagyobb dobozokat is. A kirándulásokon amúgy is kéznél levő zsebkész pengéje mellé betoltam a konzervnyitó fogólemezt. Így lényegesen kisebb erővel, kényelmesebben nyitható ki a konzervdoboz.

BORBÉLY ÁGOTA
Dorog

(Figyelem! Több olyan zsebkész kapható, amelyben a becsukott penge külső része nem vékonyodik el annyira, hogy mellé beleférjen a konzervnyitó. Ha ilyen zsebkészünk van, inkább más módszerrel nyissuk ki a dobozt, mintsem a nyitott késpenge a kezünket megvágna!)

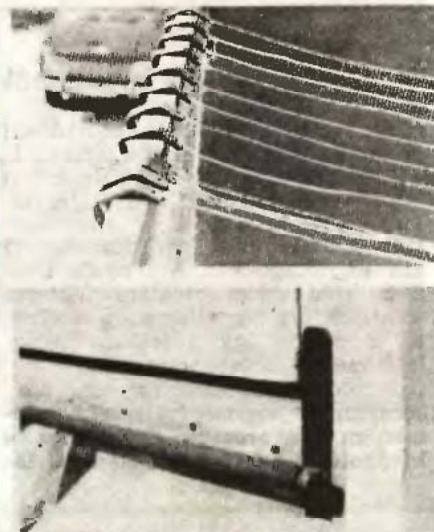
**A megjelent
ötleteket honoráló
vásárlási utalványokat
postán
— ajánlottan —
juttatjuk el
a beküldőknek,
s továbbra is kérjük
kedves olvasóink
megvalósított,
közérdeklődésre
számot tartó,
lehetőleg
fényképpel illusztrált
saját ötleteit.**

Ruhaszárító erkélyre

Társasházban lakom, ahol csak a fürdőszobában van lehetőségünk a kimosott ruhák szárítására. Ez a hely azonban kevés és érvébként is a fregolin nehezen szárad meg a ruha. Ezért az erkélyen alakítottam ki szárítót, ahol több ruha elfér és sokkal gyorsabban szárad. A ruhaszárítót a következőképpen készítettem.

A erkélykorlát 40×40 mm-es szögvaskeretére vaskampókat hajlítottam 3 mm-es lemezből. Az ablak alatti falrészre — ugyancsak 3 mm-es lemezből hajlítva — egy-egy kampót rögzítettem. Abba ϕ 2 mm-es vaspálcát tettem, amelyen vaskarikák vannak. A ruhaszárító kötelet egy-egy karikára és az erkélykorlátra kerülő kampóra kötöttem, így — szükség szerint — szinte korlátlan mennyiségű kötélt feszíthető ki. Használat után a köteleket egyszerűen leakasztom (elférnek egy közepes méretű nylonzacskóban is és nem rontják a városképet), így az erkély újra felszabadul.

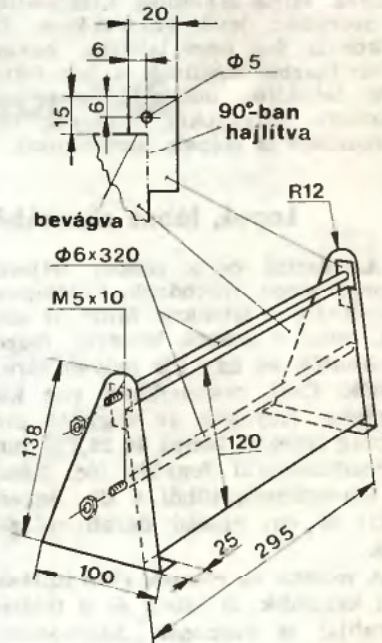
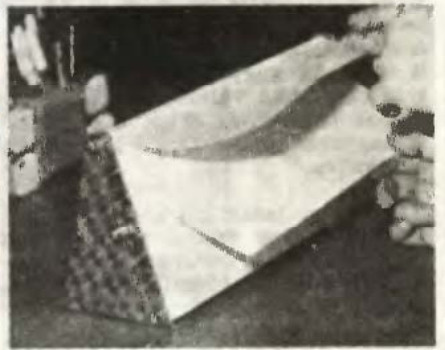
SZABÓ MIKLÓS
Eger

„Örökéletű” naptártartó

Problémát okozott asztali naptárunkhoz tartót beszerezni. Ha kaptam is, az viszonylag rövid életű volt. Ezt elkerülendő, magam készítettem egy tartós, hosszú időre szóló naptártartót.

A két oldallapot (1) összefogtam két távtartórúddal (2). A felső távtartórúdra fűztem — spirálján keresztül — a naptárt, valamint a támlémezt (3). Ezután az egészet anyákkal összefogtam.

mi

Az oldallapok anyaga lehet 0,6–2 mm-es acél, alumínium, rézlemez, esetleg műanyag. A fémlemez polírozhatjuk, pikkelyezhetjük, de matt is maradhat. A ϕ 6×320 mm-es acél távtartórúdak két végére 10–10 mm hosszszon vágjunk M 5-ös menetet. A támlémez 0,5–0,75 mm-es acéllemez, a füleket a kivágás, fúrás után a szaggatott vonalak mentén derékszögben hajlítsuk be. A naptártartóhoz kell még 4×2 db alátét és 4 db M 5-ös anya, amelyek lehetnek zártak, polírozottak. Így nemcsak hasznos lesz a tartó, de szép is.

SÜLE BENEDEK
Pécel

Csuki asztal szék

Az általános iskolás gyermek, vagy akár egy nagycsoportos óvoda is már igen fogékony a szép iránt. Fontos tehát, hogy gyermekünk részére kiskortól kezdve olyan esztétikus környezetet teremtsünk, amely hozzájárul a rendszeret és a széperőrzék kialakításához. Ha a használati eszközök vagy a bútorok személyes tárgyakká válnak, még kedveltebbek lesznek, és akkor a gyermek is nagyobb gondot fordít a rendben tartásukra.

A felsoroltakon túl a barkácsolást kedvelő ügyes apuka nagy örömet is szerezhet gyermekeinek, ha elkészíti a képen látható érdekes kis asztalt és ülékéket.

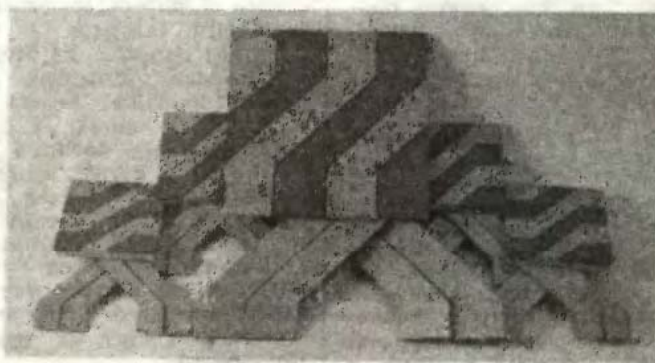
Az ismertetésre kerülő asztal és ülékéké színe lehetőleg illeszkedjék a szobában levő bútorokéhoz. De akkor is, ha nem lakásba, hanem vikendházba kerülnek a kis bútorok, lehetőleg meleg színeket válasszunk. Olyanokat, amelyek önmagukban is szépek, esztétikusak.

Lapok, lábak elemekből

Az asztal és a székek teljesen azonos elven működnek. Tetőlapjuk ráhajtható a lábaikra. Mind az asztal, mind a székek könnyen összecukukhatók és úgy kis helyen tárolhatók. Csak méreteikben van különbség. Anyaguk 16 vagy 18 mm vastag rétegelt lemez és 25×30 mm keresztmetszetű fenyőfa lécs. Ebből a keresztmetszetükből 4 db, egyenként 58 cm hosszú darab szükséges.

A munka az elemek előrajzolásával kezdődik. A lábak és a tetőlap darabjai is azonosak. Szerkesztéskor a 15 cm-es magasságnál 45°-os szögben folytatódják az elemek vonala (a rajz útmutatása alapján).

Előrajzolás és kifűrészelés után fessük le az elemeket. A rétegelt lemez felülete zárt pórusú, ezért nem kell glettelni, mint a többi fafelületet. Bevonatként zománc festéket használjunk, mert az száradás után könnyen tisztán tartható. Az első réteg festék higfolyós legyen, a következő kettő pedig jóval sűrűbb. Hordjuk fel az anyagot egymásra merőleges rétegekben. Közben természetesen várjuk meg az egyes rétegek megszáradását. Utána kezdődhet a szerelés.

Csuklós megoldások

Az asztallap területét két nyújtott Z alakú és két-két kisebb nyitott L, ill. trapéz alakú elem tölti ki. A tetőlap egyenként 15 cm széles alkatrészeit helyezzük a rajz szerint egymás mellé párhuzamosan 7 mm-es hézagokkal. A fenyőfa lécs a 30 mm széles oldalára fektetve erősítsük az asztallapra, a szélektől 2 cm-re. Így a tetőlap befoglaló mérete 62×62 cm lesz.

A tetőlap összeszerelése után zongorapántok segítségével, szélmalomszerűen csavarozzuk egymáshoz a kivágott és lefestett lábakat. (A lá-

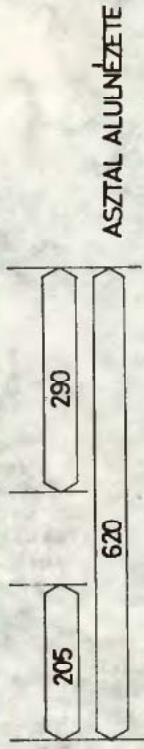
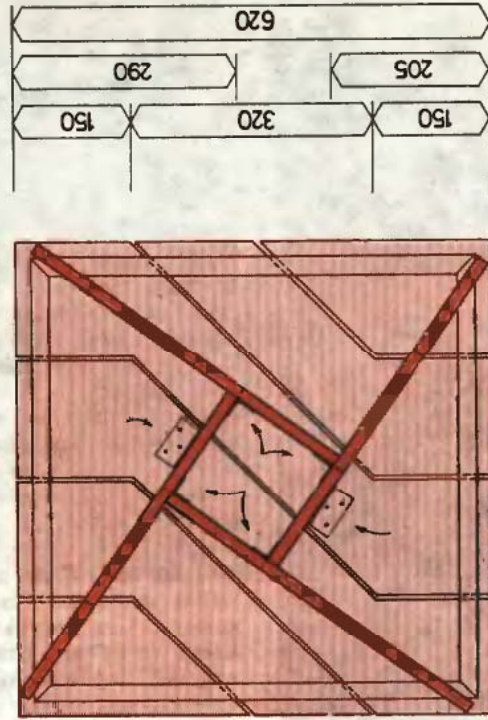
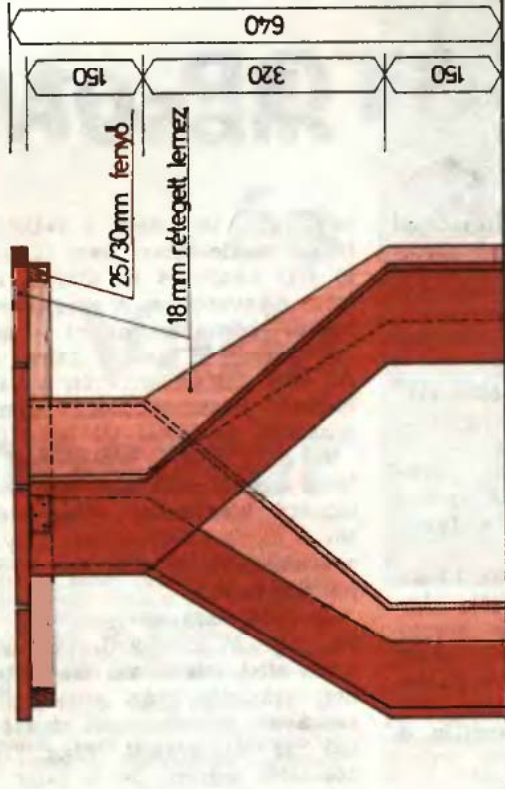
bak felső része egy zárt négyzetet alkot.) Két szemben levő, egymással párhuzamos lábhoz kis pántot csavarozunk, majd a pánt másik részét rögzítjük a tetőlaphoz. Ez a kapcsolat teszi lehetővé, hogy az asztal síkba hajtható legyen. De csak akkor, ha a tetőlaphoz csavarozott egyik pántot kilazítjuk.

A székek elkészítése az asztaléhoz hasonlóan történik. A székek tetőlapja szintén hat darabból áll, csak a méretek mások. A lábaknál a szélességi és a magassági méret kisebb, de összeszerelésük szintén megegyezik az asztaléval.

★★

Anéz

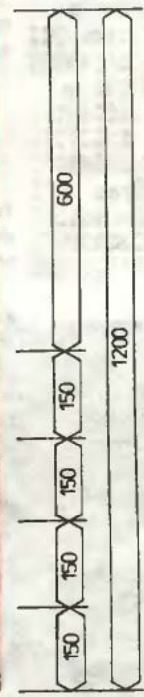
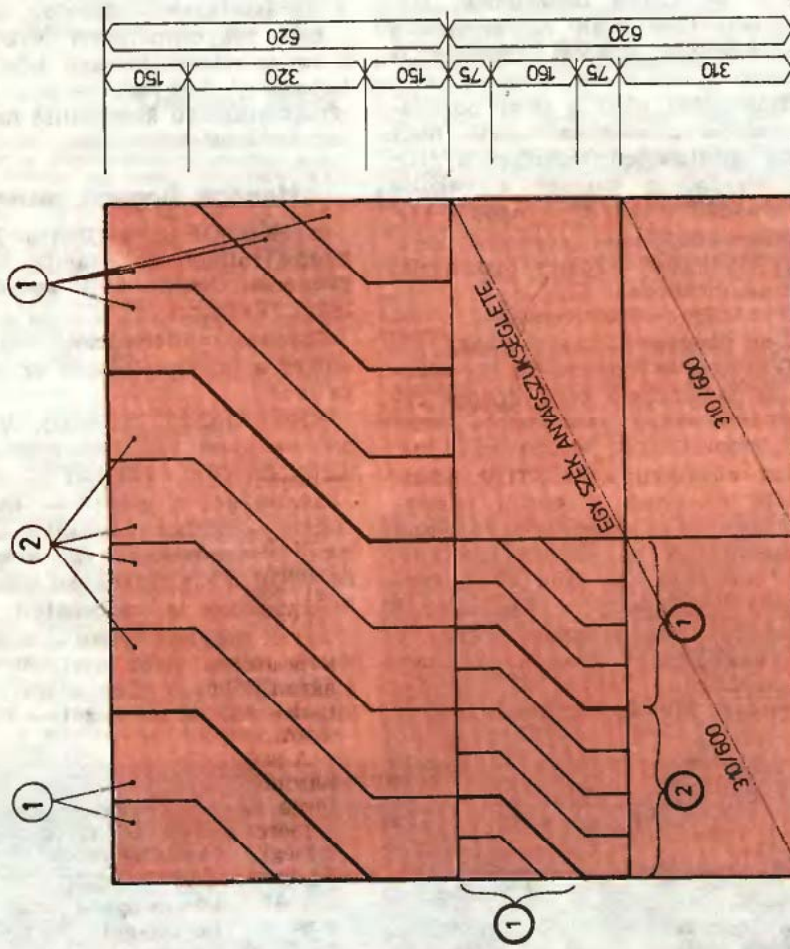
ÖSSZECSUKKHATÓ GYEREKBŰTOR

ASZTAL ALUNÉZETE

Az Ezermester tervrajzsorozata, 148.

GYEREKBŰTOR ELEMESZŰKSÉGELETE

- ① TETŐLAP ELEMÉK / ASZTAL /
- ① --- / SZÉK /
- ② LÁBAK / ASZTAL /
- ② --- / SZÉK /

a HŐSTOP-ot

Tulajdonságai

- Helyesen felhordva az MSZ 04-140/2 szabvány által előírt hőszigetelést gazdaságosan biztosítja.
- A fűtési költségek 20—30%-os csökkenését eredményezi.
- Fokozza a vakolat állékonyágát, tartósságát és csökkenti a karbantartási költségeket.
- Víztesztő, ám emellett páraáteresztő tulajdonságú. (A perlit anyagú vakolatok nem víztesztítők!)
- 50 literes, de mindössze 12 kg súlyú zsákokba csomagolják, így könnyen szállítható és víz hozzáadása után az általánosan ismert vakolási módszerekkel felhordható.
- Egy-egy réteg akár 5 cm vastagságú is lehet, ami gyorsítja a vakolást.

Mire és hogyan?

Régi és új épületek hőszigetelő vakolására egyaránt alkalmas. Bármilyen használatos — de nem málló — alapra felhordható. Hőszigetelő funkcióján túl egyben a hagyományos vakolat szerepét is betölti.

Felhordása előtt a falat portalanítani és „kellősíteni” kell, hogy azon megfelelően tapadjon a HŐSTOP. Ezt a munkát a vakolás megkezdése előtt 1—2 nappal célszerű elvégezni.

- A „kellősítő” habarcs összetétele:
- 1 sr. mészhidrát
  - 2 sr. (350-es PC) cement
  - 6 sr. élesszemű kvarchomok

Gyorsítja a munkát, ha az élekre és a sarkokra cementpépes ragasztással vagy szegezéssel „vezető” fémprofilokat, léceket erősítünk.

Ezt követheti a HŐSTOP hőszigetelő rétegének a kívánt vastagságban történő felhordása és léccel elsimitása. A kb. 12 kg HŐSTOP-hoz általában 3,5 liter vizet kell hozzákeverni, hogy a felhordáshoz megfelelő konzisztenciájú legyen, s a vakolokanálton vastag rétegben megtapadjon.

Fontos! Mindig egy egész zsákot

keverjünk be, mert a zsákok tartalma részletekben nem használható fel! Lényeges az alapos, egyenletes elkeverés is. A megkevert habarcsot kőműveskanállal — és nem „fándiival” — kell a falra csapni. Az erős felcsapás révén a vakolathalmok hézagmentesen egymáshoz tapadnak és léccel jól lesimíthatók.

Az 1—3 napos hőszigetelő vakolatra következhet a 2—3 mm vastagságú **kiegyenlítő réteg** acélsimítóval történő felhordása. (Egy zsáknyi anyaghoz 12—13 liter vizet kell hozzákeverni.)

A **védő, színező réteg** (pl. Kapitól, Vliesin, Modakril, Dekolit, Cehalin stb.) felhordása csak kb. 4—5 heti száradás után következhet, a szokásos módokon. A kiszáradási idő az időjárástól függ. Inkább hosszabb legyen, de a falat hagyjuk átszáradni.

A szükséges HŐSTOP rétegvastagsága függ a fal anyagától, vastagságától (I. táblázat).

Az anyagszükséglet természetesen a rétegvastagság függvénye.

Egy négyzetméternyi vakolathoz 5 cm-es rétegvastagságú hőszigetelő habarcsból 0,05 m³, — a 3 mm-es rétegvastagságú kiegyenlítő habarcsból 0,003 m³ kell.

Honnan, hogyan, mennyiért?

A HŐSTOP-ot a Politur-Bácska Közös vállalkozás gyártja és forgalmazza. Címük: 6521 Vaskút. Telefon: Vaskút 8.

Részletes információt, szaktanácsokat a magánfelhasználók számára is a

KEMIPLASZT Műszaki Vállalat ad; Budapest IX., Ráday u. 26. sz. alatt. (Telefon: 176-831)

Kívánságra a gyártó — tefu tarifáért — házhoz is szállítja a megrendelt mennyiséget. (De a könnyű HŐSTOP a kis zsákokban akár személykocsiban is szállítható!)

Egy négyzetméterre szükséges kettős réteg (hőszigetelőből 50, a kiegyenlítőből 3 liter száraz vakolat) ára 225 + 36 = 261,— Ft. (—)

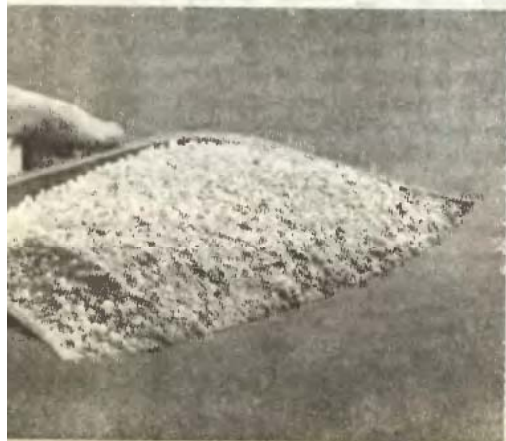
Napjaink talán legfontosabb egyéni és népgazdasági törekvése az energiatakarékosság. Azon belül pedig az egyik legáltalánosabb a jobb hőszigetelés révén való energiahordozó- és pénzmegtakarítás. Emellett is előírják az épületek fal- és nyílászáró szerkezeteinek hatásos hőszigetelését.

A hőszigetelés ugyan költséget jelent, a fűtési kiadásban viszont megtakarítást eredményez. S ami legalább ilyen fontos, javítja a lakás mikroklímáját, növeli az ún. komfortérzetet.

A falak utólagos külső hőszigetelésére ma már többféle anyag és módszer is ismert. A legújabb ezek sorában az itt bemutatott HŐSTOP-os hőszigetelő vakolás.

A HŐSTOP lényege

hogy kis fajsúlyú, szervesetlen kötőanyagú, duzzasztott stiropor gyöngyöcskéket és speciális adalékokat kevernek össze, szállításra kész a száraz habarcs. Ránézetre apró, fehér műanyag gyöngyöcskék és szürke por igen könnyű keveréke.

I. táblázat

anyaga	Ha a fal vastagsága (cm)	úgy a HŐSTOP réteg vastagsága
tömör tégl	25	6,0 cm-nyl
tömör tégl	38	4,0 cm-nyl
tömör tégl	51	2,5 cm-nyl
B 25 blokktegl	25	3,5 cm-nyl
TB 25 tufabeton	25	4,0 cm-nyl
kavicsbeton fal	25	6,0 cm-nyl
„No-fines” öntött fal	30	5,0 cm-nyl
vásbeton fal	15	6,0 cm-nyl legyen.

Modul tapéták

Mozaik és Varia poszter

Leginkább a tavaszi lakásfelújítás, festés, tapétázás során rendezzük át a szobát, esetleg még néhány bútordarabot is vásárolunk. Megszokott környezetünkön kevés kladással, kis ügyességgel változtathatunk, szépíthetünk. Például a most forgalomba került két új poszter felhasználásával.

A Mosaic, ill. a Varia poszter (4) alkalmas néhány négyzetméteres falfelület, szekrényajtó, vagy pl. térelválasztóként használt szekrény hátlapjának beborítására.

A Mosaic poszter jól mutat pl. előtér, előszoba, folyosó vagy egyes helyiségek közötti átjáró falán, esetleg textil falvédő helyett is. A kő vagy a gyékény mintázatával pl. lábazatot is kialakíthatunk olyan helyiségben, ahol a fal alsó sávján a festés — a fokozott igénybevétel miatt — hamar elpiszkolódna. A Varia poszter előszobák, konyhák, étkezősarkok falának vagy falrészének borítására alkalmas.

Osztható képek

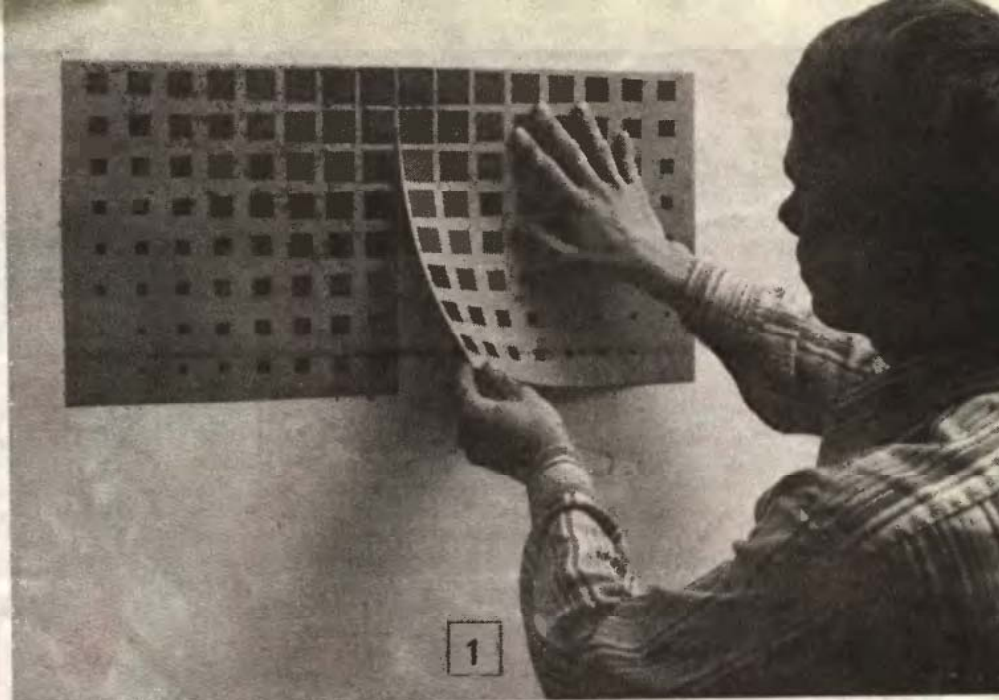
A Mosaic fotótapéta mérete 100×70 cm-es, de a poszterekre nyomtatott motívumok 50×35 cm-esek. (Kapható kő, nyírfa, gyékény, rönk és görcsös rönk mintázatu. Egy ív ára 30,— Ft.) A fotótapéta érdekessége, hogy a színes nyomaton az ábrázolt motívumok egy-egy egymásra merőleges szimmetria tengely mellett helyezkednek el. Első pillantásra a nyomat egyetlen képet ábrázol, de több lap szélét egymás mellé illesztve folyamatosan ismétlődő „ritmikus” mintázat alakul ki. Így 50×35 , 50×70 , 100×35 , 100×70 , 150×70 , 150×35 stb. méretű felületet boríthatunk be tapéták.

Az import ofszet tapétapapírra nyomott Mosaic poszter jól ragasztható. A sima, glettelts falfelületre vagy farostlemezre, fára stb. ragasztáshoz a középnehéz tapétákhoz is ajánlott Tenax-Rapid-ot használhatjuk. A falat Breplastával gletteljük, száradás után csiszoljuk, portalanítsuk. Alapozásként a falat a megkevert tapétaragasztóval egyenletesen, vékonyan kenjük be. (A Tenax Rapid-ból 10 dkg-ot 3 liter vízben kell elkeverni, majd egy órán át állni hagyni. Egy négyzetméternyi tapéta felragasztásához a folyékony ragasztóból kb. 10—20 dkg kell.)

Ha a tapétát nem falra vagy pl. szekrény-hátoldalra ragasztjuk, hanem dekorációként, képként használjuk fel, falemez táblára is felkasírozhatjuk a Mosaic posztert, s felragasztott keskeny lécekkel keretezhetjük.

Op-art mintás négyzetek

A másik poszter újdonság a 31×31 cm-es lapméretű Varia poszter (1). A kör motívumosból ötféle, a négyzetesből háromféle színárnyalatú kapható. Az egyszerű mintázat, s a színválaszték lehetővé teszi, hogy sokféle stílusú, hangulatú helyiségben is felhasználhassuk. Egy tasakban 50 azonos színű és mintájú lap található, egy tasak ára 150 Ft.

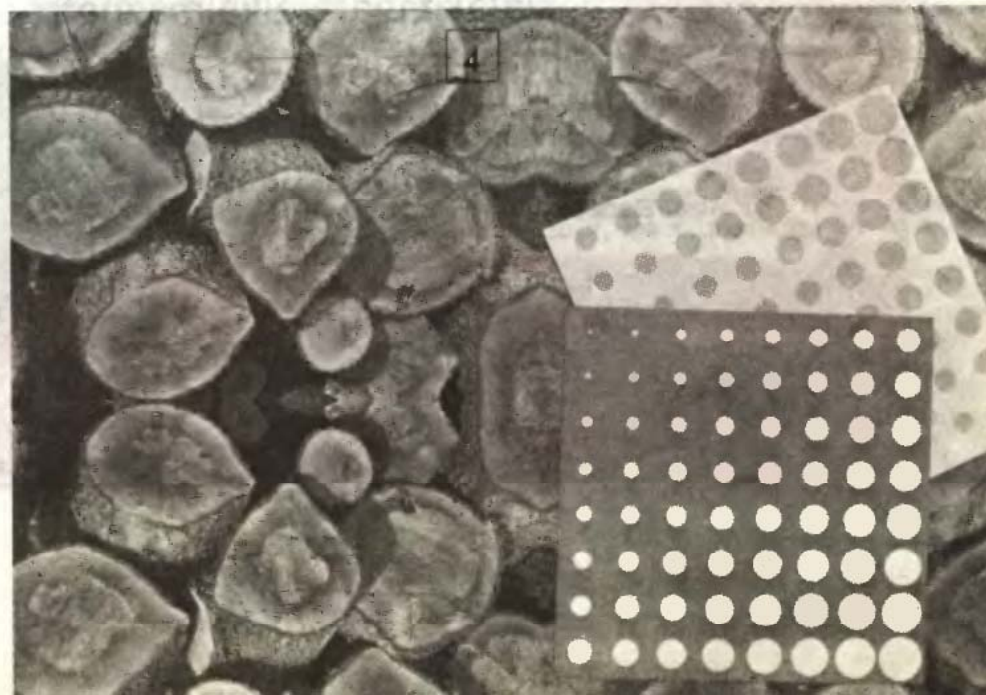
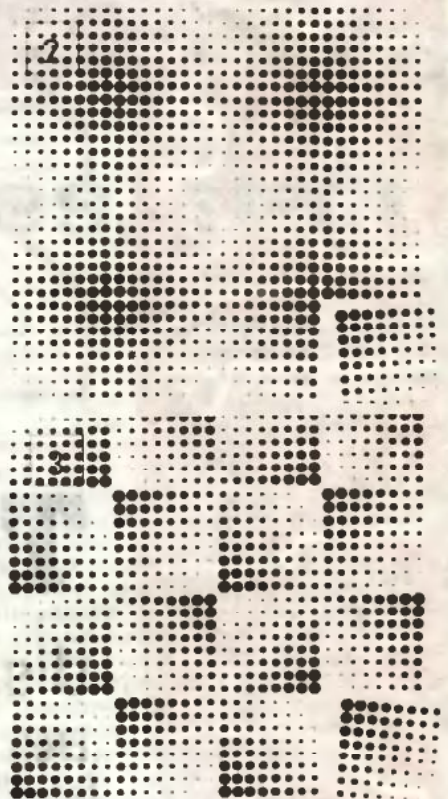
A poszter a szék és az egyik átló menten egyre kisebbedő négyzeteket, ill. köröket ábrázol (2). Érdekes hatást érhetünk el, ha pl. négy-négy lapot úgy ragasztunk fel, hogy a nagyobb négyzeteket (vagy köröket) ábrázoló sarkaik találkozzanak. A négy lap alkotta nagy négyzet közepe domborúként hat (3). Kellő távolságból szemlélve a Varia poszterrel borított falfelületnek olyan a hatása, mintha a minták kiemelkednének a fal síkjából.

A négyzet alakú tapéta-poszterrel lehetőleg 31-gyel osztható méretű felületet borítsunk be. Ha az egyes lapok nem „adják ki” a szükséges méretet, lehetőleg teljes mintasort vágjunk le. A széleket acélvonalzó mellett zsilippengével vagy tapétavágó késsel vágjuk egyenesre.

Ragasztás előtt szárazon illesztjük össze a darabokat. Mivel a négyzetek pontosan derékszögűek, a beborítandó felület kijelölésekor is pontos derékszögeket rajzoljunk. Az op-art hatású Varia poszterrel nagyméretű, sima falfelületeket díszíthetünk, amelyekre nem akasztunk sok képet vagy dísztárgyat. Egy-egy falszakaszt is védhetünk a felragasztott poszterekkel pl. étkezősarokban, előszobában, klubhelyiségben.

Gyakorlatlanok is bátran hozzáfoghatnak a kisméretű tapéta-lapok felragasztásához, jóval könnyebb velük a munka, mint a vékonyabb papírból készült, hosszú, nehezen kezelhető tapéta csíkokkal.

Fal helyett farostlemez táblát is beboríthatunk a poszter-lapokkal. Akkor a falemezbe fúrt felerősítő furatok környékén a tapétát csak a falra szerelés után kenjük be ragasztóval és simítjuk fel. Így a csavarfejek „eltűnnek”.

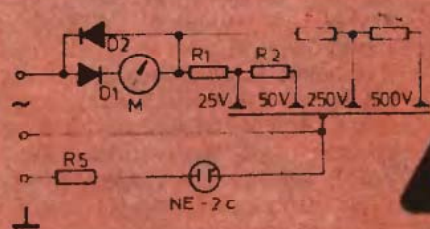
TIKROLUX

diszperziós fényes festék

Bel- és kültéri igénybevételnek kitett fafelületek fényes fedőbevonatának kialakítására alkalmazható

1 liter festék 6-8 m² felület egy rétegű festéséhez elegendő.

Szaktanácsadás: TVK Budapesti Kirendeltség
Budapest, V. Pilvax köz 2-4. Telefon: 174-444

Keres, mér is

A lakásban, a házban vagy a ház körül végzett s. k. munkák legveszélyesebbje a villanszerelés. Ezért is végezheti csak képezett szakember.

Am előfordul olyan, sürgősen elhárítandó üzemmavar, vagy egyszerűbb szerelési művelet, amire rákényszerülünk, vagy amit magunk is elvégezhetünk. Ha így adódik, legtöbbször elsőként felmerül a kérdés: hol a fázis, melyik szál a „vivő”? Az is gyakori, hogy jó lenne tudni egy-egy hálózat feszültségét. Például ha szét-esik a színes tv képe. Mert lehet, hogy nem a készülék a rossz, hanem a feszültség csökkent — vagy nőtt — a gép által kiegyenlíthetetlenre.

Nos, ilyen esetben kitűnő segítőnk lesz az FK—2 típusú, fáziskereső-feszültségmérő, a Fővárosi Finommechanikai Vállalat új terméke.

Az FK—2 típusú kézi feszültségmérő műszer kis és nagyfeszültségű, váltakozó áramkörü hálózatok feszültségének mérésére és a hálózatok fázisvezetékeinek kikeresésére alkalmazható a villanszerelések és elektromos készülékek javítása során.

Egyszerű felépítése és kezelési módja következtében azonnal használható. Dugaszolást, vagy bonyolultabb beállítási műveletet nem igényel, csupán a műszert tartó bal kéz hüvelykujjával kell a méréshatárt váltó tárcsát addig forgatni, amíg a skálán kivágott ablak mögött megjelenik a kívánt méréshatár.

A műszerbe épített fix érintkező csúcs és a mérőszinór végén elhelyezett másik csúcs szolgál a műszer feszültségméréskori csatlakoztatására.

Fáziskeresésnél a beépített csatlakozó csúcsot érinthetjük a vezetékhez. Ujjunkkal a doboz alsó oldalán levő fém érintkezőt érintve a skála 15—20-as osztása

között elhelyezett glóbulámpa kigyullad, feltéve, hogy hálózatban legalább 90 V feszültség van.

A kézi feszültségmérő műszer hőre lágyuló műanyagból készült, ezért óvjuk a 100 °C-nál magasabb hőmérsékletektől, az erős ütődésektől, a maró gőzöktől és portól.

A feszültségellenőrzőt csak úgy szabad használni, hogy mindkét tapintóvégét a vizsgált berendezés fém részéhez érintjük. A vizsgálat során a tapintóvégeket megérinteni tilos!

Figyelem! A feszültségellenőrző és feszültségkémlelő csak a feszültség jelenlétének és tájékoztató nagyságának megállapítására szolgál. Tehát nem alkalmas az erősáramú villanszerelésnél a biztonsági ellenőrző eljárás céljaira. Ezért van a feszültségellenőrző skáláján figyelemfelhívás céljából „!” jelzés.

Kedvezőtlen körülmények a fáziskereső jelzésének észlelését bizonytalanná tehetik (pl. falétra, napsütés, villamosan szigetelő padlóburkolatok).

A feszültségkémlelőt legfeljebb 220 V névleges feszültségű hálózatban szabad használni.

A feszültségkémlelő rövid időre már (veszélytelen értékű) statikus töltésre is felvillanhat. Pl.: műszálas ruházat, műanyag padló dörzsölése által keletkezett statikus feszültség stb. hatására.

Műszaki adatok:

Alapműszer: Deprez, magmágneses, csúcscsapágyas

Érzékenység: 1 mA

Ellenállás: 90 ohm

Egyenirányítás: 2 db szilícium dióda, IN 914 vagy 4148

Méréshatárok: 25 V, 50 V, 250 V, 500 V (50 Hz effektív érték)

Pontosság: $\pm 2.5\%$ a méréshatár max. értékére

Belső ellenállás: kb. 500 ohm V

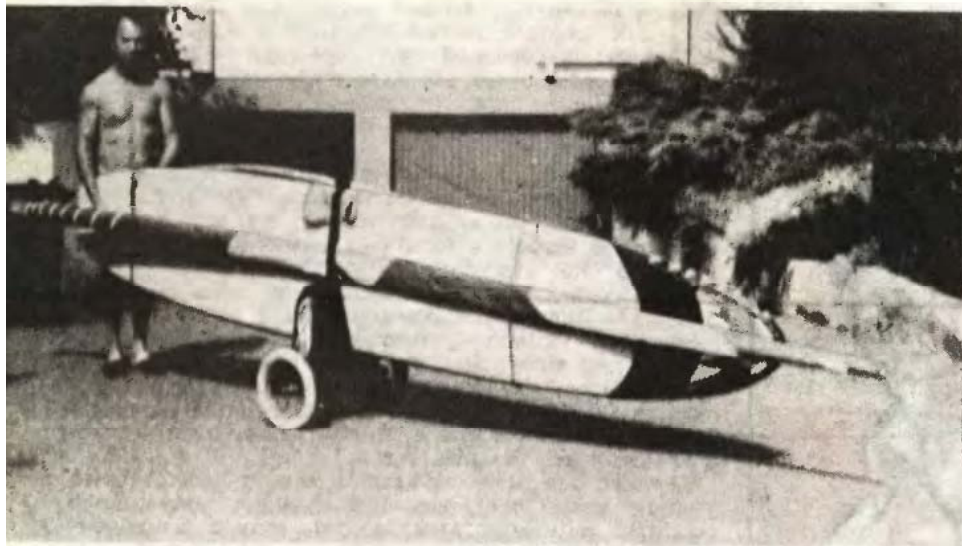
(Kb. esolási elvét az alsó rajzunk mutatja.)

A nagyon célszerű műszert a SZOT Munkavédelmi

Kutatóintézete is megvizsgálta és villanszerelő munkákhoz ajánlja.

Az FK—2 Budapesten a VII. ker., Nagydiófa u. 14.

sz. alatt szereshető be. Irányítószám 1072, telefon: 421-930

Szörfkocsi

Lapunk 24—25. oldalán azoknak adunk tanácsot, akik csónakjukat gépkocsin szállítják nagyobb távolságokra. Ám a vitorlás deszka (a szörf) sem könnyű és fogása is rossz. A partról a vízre emelése még nem probléma. Viszont több száz méteren keresztül egy szörföt kézben vinni még a sűrű fogásváltások ellenére is fárasztó, így vízhez érve nem sok kedv marad a vízisporthoz.

A következőkben néhány száz méteres szállításra alkalmas szörfkocsit mutatunk be. Az arra helyezett és rögzített vitorlás deszka mintegy taligaként tolató a vízhez. A koci kisebb-nagyobb változtatással kajak, kenu szállítására is használható, csak a hajótestet tartó kettős bakot kell annak megfelelően kialakítani. Az ábrákon látható szállítóeszköz lapos testű vitorlás deszkához készült.

A koci elkészítését a kettős bakkal (A) kezdjük. Anyaga 20 mm

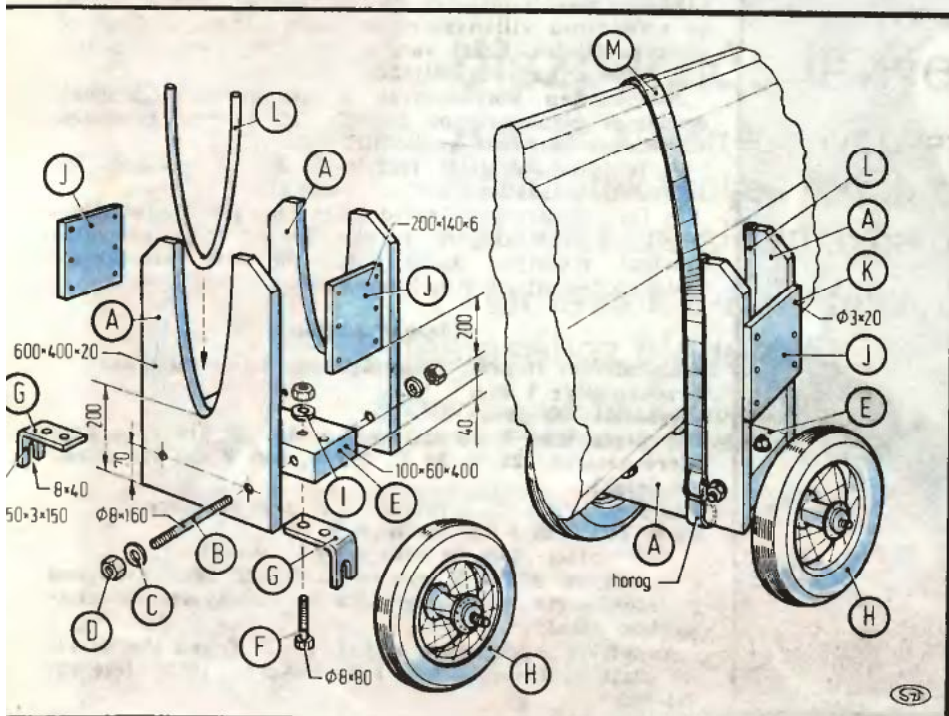
vastag rétegelt lemez vagy deszka lap lehet. Két egyforma, 600×400 mm-es darabra lesz szükségünk. A bakok lapos U-alakú kiképzését dekopir fűrészsel, esetleg lombfűrészsel alakíthatjuk ki. A bevágás szélessége és mélysége az úszótest keresztmetszetétől függ. A méreteket úgy állapítsuk meg, hogy az oldalára fordított szörf a kifűrészelt rész alján fekdjön fel és az „U” szárai is lehetőleg minél jobban kövessék az úszótest vonalát (hogy a test ne mozoghasson). Arra azonban nagyon vigyázzunk, hogy a szörf ne szorulhasson az U szárai közé, mert a vékony műanyag test könnyen megroppanhat.

A bak két egyforma darabját alul egy (E), felül két tartó (J) fogja össze. Az alsó darab egy $400 \times 100 \times 60$ mm-es fatömb. A két felső, 200×140 mm-es darab pedig készíthető a bakokkal megegyező vastagságú rétegelt lemezből, vagy vékonyabból is (akár 6 mm-esből). Terhelése ugyanis nem túl nagy.

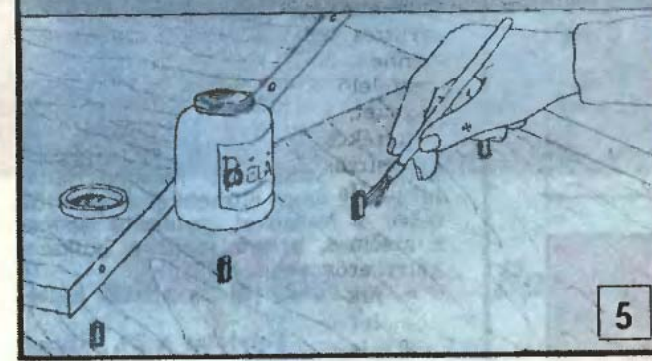
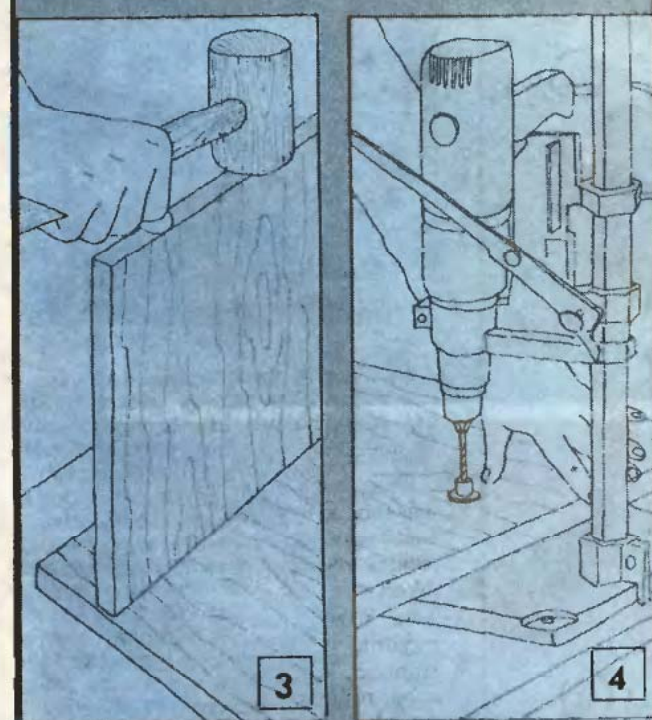
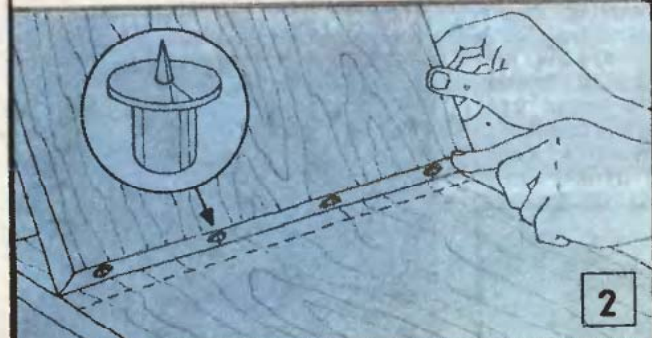
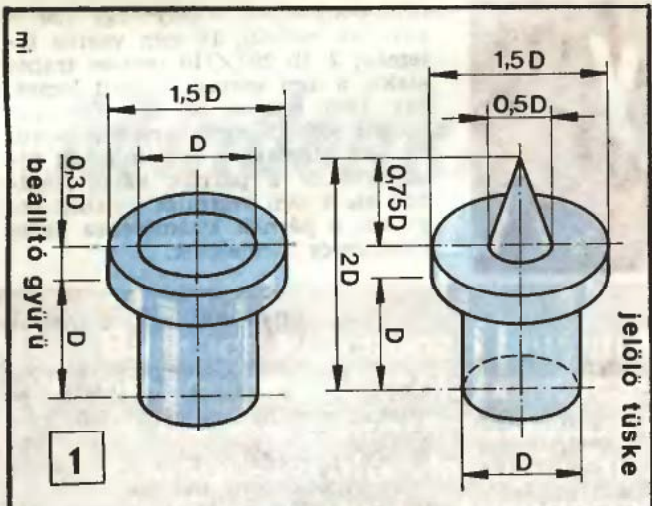
A két bakot az alsó tartóval együtt fúrjuk át $\varnothing 8$ mm-es fúróval és dugjunk keresztül rajtuk egy-egy — végeiken M 8-as menettel ellátott — köracélt (B). A darabokat alátétek (C) közbeiktatásával M 8-as anyák (D) szorítják össze. A két felső merevítőt súlylyesztett fejű facsavarokkal (K) oldalról erősítjük a bakokhoz.

Az alsó tartóra szereljük fel a kerekeket (H). A tengelytartó egy-egy L alakúra hajlított 3 mm vastag acéllemezből (G) készülhet, melyeket M 8-as csavarokkal (F), alátétekkel (I) és anyákkal rögzítünk a tartóra. A tengelyt két anya közé fogva erősítjük a tengelytartóhoz. A tengely végeire kis (akár babakocsi vagy gyermekkerékpár) kerekeket is szerelhetünk. De csak akkor, ha legfeljebb 20—30 kg-os, tehát könnyű úszótestet szállítunk és rendszerint sima aszfaltúton. Nehézebb testek és rossz utak esetén erősebb kerekeket válasszunk. Felhasználhatjuk például egy kisebb segédmotoros kerékpár kerekeit.

Az úszótestet közrefogó részekre tegyünk védő szivacsréteget. Jobb azonban, ha rugalmas gumi-, vagy puha műanyag csövet erősítünk fel (L). A koci fa részét védeni kell, különben a víz és a napsugár együttes hatására idő előtt tönkremenne. A festés vagy lakkozás megfelelő védelmet nyújt. A fém részeket, elsősorban a kerekeket és a kerékcsapágyakat csak rendszeres zsírzással óvhatjuk meg a rozsdától. Ha nem muszáj, ne toljuk a kocsit a vízbe, mert akkor még a zsír sem segít. Szállításkor az úszótestet erős gumiszalaggal (M) rögzíthetjük a kocsihoz, de kitűnően megfelel egy-két csomagleszorító „pók” is.

Az él-lap kötés és a csapozás az asztalosmunka egyik alpművelete. Ezért lapunkban eddig is gyakran foglalkoztunk e munkákat segítő ötletek ismertetésével. Legutóbb ez évi januári számunkban a „wolcraft” csapozó szerkezeteket mutattuk be, többek között a legegyszerűbb „dübel-fix” (tipli-fix) csapozó készletet. A következőkben erről írunk részletesebben, illetve ábrákon mutatjuk be használatát.

A csapozó készlet **négy jelölőtűskéből**, méretben illeszkedő, **bordázott palástfelületű köldökcsapokból** és a **pontos fúrást segítő** (egyforma fúrási mélységet beállító) **gyűrűből** áll. Ha valakinek kedve és lehetősége van a csapozót esztergapadon elkészíteni, nem lesz nehéz feladata (1). A jelölőtűske acélból esztergálható ki méreteit a felhasználásra kerülő köldökcsap átmérője (D) határozza meg. A leggyakrabban használt köldökcsap-átmérők; 6—8—10 mm. A beállító gyűrű gumiból vagy műanyagból készülhet, de lehet egy közönséges gumicső darab is, ami szorosan illeszkedik a csiga-fúróra.

A „dübel-fix” használata egyszerűsíti a csapozást és pontos munkát tesz lehetővé. Először jelöljük meg a deszka vagy bútorlap élének felező vonalát és az élre pontosan merőlegesen **készítsük el a köldökcsapok furatait**. Ehhez a művelethez a fúrógépet vízszintesen rögzítsük állványába és a megfelelő magasságig alátámasztott deszkalapot toljuk rá a fúróra. Ezután a jelölőtűskéket helyezzük a furatokba (2) és a deszka élét illesszük ellendarabjának megfelelő részére. Még egyszer győződjünk meg arról, hogy az élék pontosan pár-

Köldök-csapozás „dübel-fix”-szel

huzamosak, merőlegesek-e, majd a jelölőtűskés deszkát fakalapáccsal óvatosan ütögetjük meg (3). A tűskék jól látható nyomot hagynak a csatlakozó deszka lapján.

Most következhet a **lap kifúrása**. Ennél két dologra kell nagyon ügyelni. Főként arra, hogy a furatok pontosan merőlegesek legyenek a lapra, és a csiga-fúró se mozduljon el oldalirányban. Pontosán csak állványos géppel (4) fúrhatunk. Fontos a furat mélységének betartása is, hiszen a lap túloldalán kibukkanó csiga-fúró nehezen javítható hibát okoz. A furatok azonos mélységét a beállító gyűrű biztosítja (6).

Utoljára marad az előkészített **deszkák összeerősítése**. A vékonyan megenyvezett köldökcsapokat óvatosan ütögetjük be az egyik féldarabba és várjuk meg a ragasztó megkötését. (Érdemes a köldökcsapok palástfelületére egy-egy mélyebb hornyot készíteni, hogy a felesleges enyv azon keresztül eltávozhasson.) Ezután a csapok kiálló részét enyvezzük meg (5), és az illeszkedő darabot óvatosan ütögetjük a helyére. (Soha ne üssünk közvetlenül a deszkára, mindig tegyünk közbe egy hulladék lécdarabot.) A bútor teljes összeállításáig vigyázzunk, hogy a „friss” él-lap kötések ne kapjanak túl nagy terhelést, mert a köldökcsapok könnyen kiszakadhatnak, kitörhetnek.

Hintaágytaágy

Kényelmes pihenőhely a kertben egy árnyékos helyen felszerelt hintaágy (heverőnek is nevezhetjük). Ha pedig akad egy vastag ágú öreg fa is, annak kinyúló ágára saját készítésű hinta-heverőt erősíthetünk. (Hátsó, színes borító oldalunkon egy vászonbevonatú látható.) Az ülőfelületét falemez merevítli; annak borítása, az oldalak „kárpicózása” és a párnák azonos anyagból készültek. Bármilyen erős textíliát (pl. vitorla-, nyugágy- vagy farmervásznat, esetleg vékonyabb ponyvaanyagot) választhatunk.

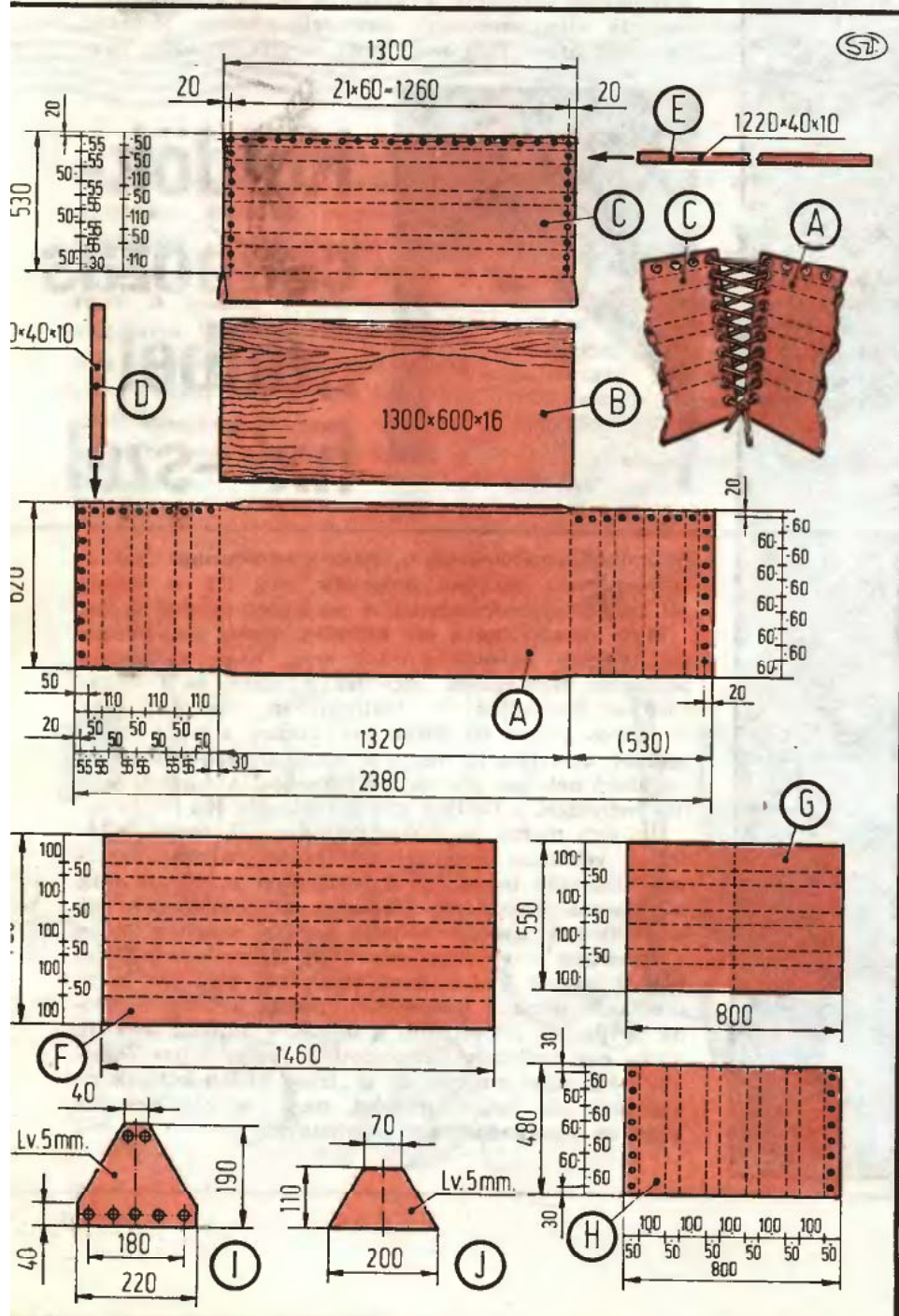
Hová, miből?

Ez a textilbevonatú bútor nem „esőálló”, de rossz idő esetén vagy hirtelen támadt zápor alkalmával pillanatok alatt leoldható az ágról. Használható a lakóhelyiségben is, akkor hintahorogra, esetleg gerendára függeszthetjük (1. kép). Elkészítéséhez a következő anyagok, kellékek szükségesek: 5,5 m hosszú, 1,25 m széles vitorlavászon vagy más textília; 25 m-nyi, kb. 10 mm átmérőjű sodrott műszálas kötél; 108 db, 15 mm belső (lyuk-) átmé-

rőjű ponyvallyukszegély; egy 1300×600 mm méretű, 16 mm vastag falemez; 2 db 200×110 mm-es trapéz alakú, 5 mm vastag rétegelt lemez; egy 1220 mm-es és két 570 mm hosszú, 40×10 mm keresztmetszetű léc. Az oldalak, a háttámla, az újságtartó és a párnák kárpicózásához kb. 4 mm műszálas vatelint vegyünk, a párnák kitöméséhez pedig habszivacs törmeléklet.

Egyenes szélű darabok

A rajzunkon szereplő méretek alapján — a vászon hátoldalán — húzzuk meg az egyes darabok körvonalát. Két rétegből áll a háttámla (C), az oldalakat és az ülőfelületet alkotó elem (A), az újságtartó (H), valamint a két háromszögletű felerősítő fül (I).

Az ülést és az oldalakat (A) egyetlen 2420×1250 mm-es vászondarabból alakíthatjuk ki. A varrásoknál 15–20 mm-es ráhagyással számoljunk, s az anyagot kettéhajtva, a rajz alapján jelöljük meg a varrások vonalait. Ugyancsak szabókrétával (esetleg puha ceruzával, vonalzó mellett) húzzuk meg a steppelés vonalait is. A kettéhajtott anyagot színoldalával befelé fordítva varrjuk körbe. Az ülés falemez-betéjének behelyezéséhez hagyjunk 1320 mm hosszú nyílást, az ábrán jelölt szakaszon. Ne varrjuk egymáshoz a két anyagréteget azokon az 50 mm hosszú szakaszokon sem, ahova majd a merevítő léceket (D) helyezzük.

A körbevarrt ülés- és oldallapot fordítsuk színoldalára, majd két, 570×430 mm-es vatelin lapot helyezzünk az oldalak anyagrétegei közé. A szaggatott vonallal jelölt helyeken nagy öltésekkel steppeljük össze a rétegeket, valamint azokat a széleket, ahová majd a lyukszegélyeket sorban beütjük.

A háttámlát (C) ugyancsak ketté-

Folytatás a 27. oldalon

Mindenki lehet ezermester

Barkács kölcsönző helyeinken olcsón bérelhetők barkácsszerszámok és lakáskarbantartási eszközök:
szalagcsiszoló, dekopir fűrész,
körfűrész, gyalu, fűrógépek, vidia fúrók,
vésők, festékszórók, szögbeverők,
parkettcsiszoló, hegesztő,
benzinmotoros láncfűrész.

Barkácsműhelyeink,
kölcsönzőhelyeink:
Bp. III., Vöröskereszt u. 11.
Bp. XIV., Erzsébet királyné útja 58.
Bp. XIV., Örs vezér tér
Sugár üzletközpont
Bp. XV., Frankovics M. u. 53.
Miskolc, Szabó Lajos u. 52.
Salgótarján, Csokonai u. 46.
Veszprém, Ács u. 1.
Győr, Czuczor u. 16.

SKIL szerviz: Bp. VII., Káldy Gyula u. 6.

Kerti támfalak

A lejtősebb kertekbe a támfalak terméskőből, téglából, betonból, vasbetonból, farönkökből, gerendából építhetők. Az anyag kiválasztásakor a várható terhelésből kell kiindulni. A támfalak készülhetnek szárazon, vagy habarcsba rakva.

Magasságuk 1–1,5 méternél ne legyen több. Ha ennél nagyobb a szint-differencia, rézsúvel kombináljuk a falat, vagy egymás mögött, 2–3 sorban megosztva, növényvel betelepített teraszokat építsünk. 1,5 méternél magasabb támfal építéséhez szakember közreműködése szükséges! A támfalak 0,5 m magasságig 5°-ot, 0,5–1 méterig 10, 1–1,5 méter között 15 foknyit dőljenek – felső peremükkel hátra – befelé.

Alapozáskor az alacsony, szárazon rakott falakat elegendő 20 cm mélységig alapozni. A habarcsba rakott falaknál fagyhatárig – 80 cm – szükséges alapot készíteni. Száraz, homokos vagy kavicsos talajon az alapozás mélysége kevesebb is lehet. Támfalat emelni csak termett talajon célszerű, a feltöltött talajon várható az esetleges süllyedés vagy repedés.

Falvastagság: betonfalnál 20 cm, kő- és téglafalnál 30 cm legyen. A rakott falaknál a rétegek vízszintesek legyenek.

Vízvezetés: a támfal mögött összegyűlő talajvizet drén (alagcső, kavicsréteg) réteg segítségével kell elvezetni.

Növényzet: a szárazon rakott támfalaknál az előre kihagyott, termőfölddel kitöltött fészkekbe szárazságtűrő sziklakerti növények ültethetők. A habarcsba rakott fal merevségének feloldására a fal feletti részre lecsüngő, a fal alatti részre felkúszó növényeket, évelő virágokat ajánlatos telepíteni. Délkeleti, déli, délnyugati fekvésű támfalak tövében melegigényes, a védett fekvést kedvelő növények is szépen díszlenek.

Ábráink első sorában a szárazon rakott kerti támfalak homloknézete és metszete (1, 2, 3.) látszik.

1. Ciklopfal
2. Szárazon rakott, váltósoros terméskőfal
3. Szárazon rakott, réteges terméskőfal

Habarcsba rakott kerti támfalak homloknézete és metszete (4, 5, 6, 7, 8, 9.) látható, a két középső sorban.

4. Szabályos, váltósoros, cementhabarccsal hézagolt terméskőfal
5. Skótfal
6. Soros terméskőfal
7. Klinker-téglafal
8. Beton lapokból épített fal
9. Andezit kockaköböl épített fal

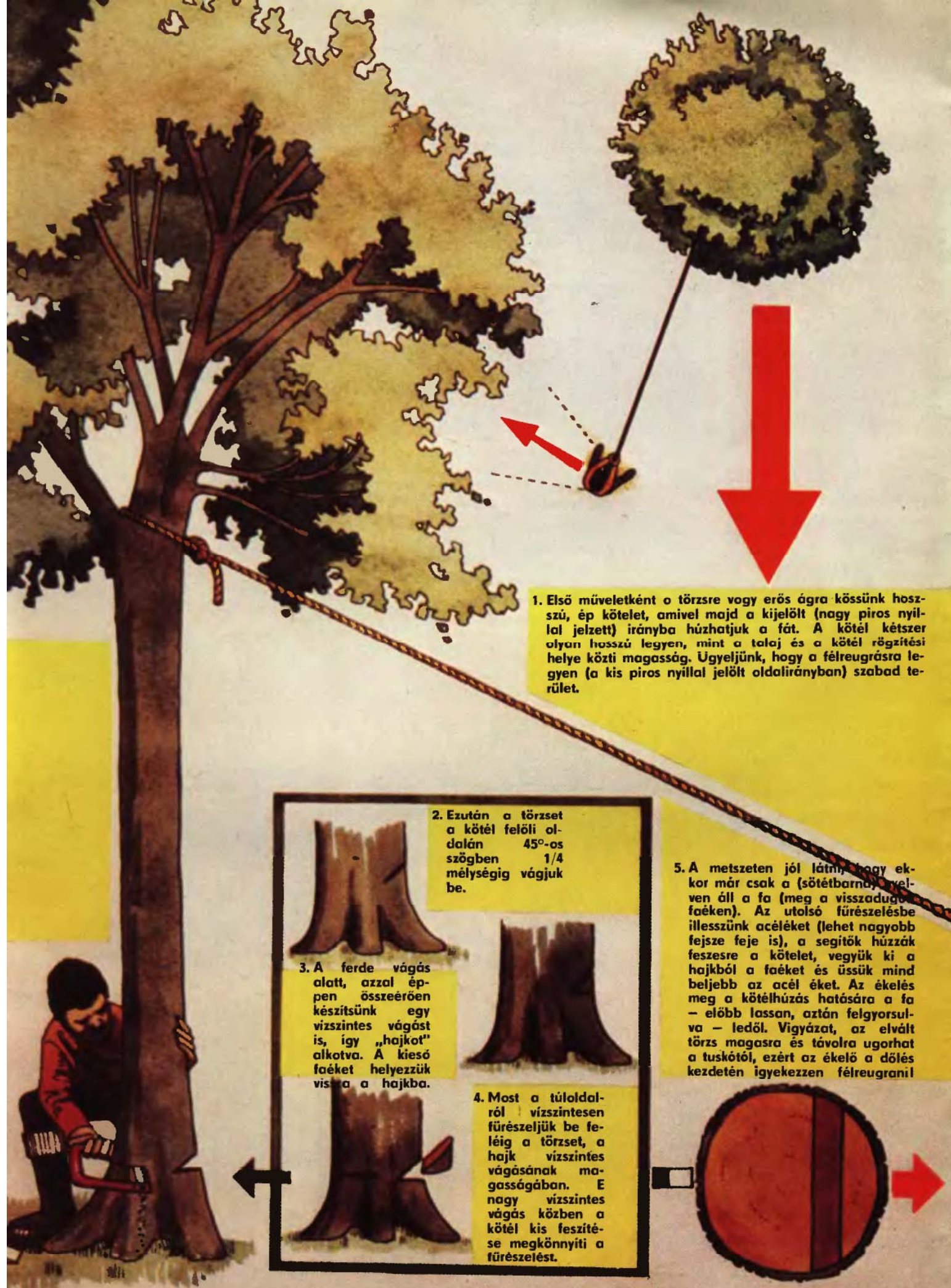
Alul látható a fából készült támfalak homloknézete és metszete.

10. Gömbfából épített támfal
12. Dorongfából vízszintes rakással kialakított támfal
12. Gerenda támfal

Sz. I.

1. Első műveletként a törzsre vagy erős ágra kössünk hosszú, ép kötelet, amivel majd a kijelölt (nagy piros nyílal jelzett) irányba húzhatjuk a fát. A kötel kétszer olyan hosszú legyen, mint a talaj és a kötel rögzítési helye közti magasság. Ügyeljünk, hogy a félreugrásra legyen (a kis piros nyíllal jelölt oldalirányban) szabad terület.

2. Ezután a törzset a kötel felőli oldalán 45°-os szögben 1/4 mélységig vágjuk be.

3. A ferde vágás alatt, azzal éppen összeérően készítsünk egy vízszintes vágást is, így „hajkot” alkotva. A kieső faéket helyezzük vissza a hajkba.

4. Most a túloldalon vízszintesen fűrészeljük be feléig a törzset, a hajk vízszintes vágásának magasságában. E nagy vízszintes vágás közben a kötel kis feszítése megkönnyíti a fűrészélést.

5. A metszeten jól látni, hogy ekkor már csak a (sötétbarna) gyelven áll a fa (meg a visszadugott faéken). Az utolsó fűrészelésbe illesztünk acéléket (lehet nagyobb fejsze feje is), a segítők húzzák feszésre a kötelet, vegyük ki a hajkból a faéket és üssük mind beljebb az acél éket. Az ékelés meg a kötelhúzás hatására a fa – előbb lassan, aztán felgyorsulva – ledől. Vigyázat, az elvált törzs magasra és távolra ugorhat a tuskótól, ezért az ékelő a dőlés kezdetén igyekezzen félreugrani!

Fanyüvőknek...

Fadöntés...

Alig másfél évtizede, hogy a vikendházak úgy kezdtek szaporodni, mint eső után a gomba. Manapság meg már azt mondják; többet kínálnak eladásra, mint amennyi épül.

De nemcsak a vikendházakból nőtt erdő egy-egy üdülővidéken, hanem az egyéni telkeken is sok helyütt szaporodtak erdővé a fák. A földlabdával dédelgetve szállított suhángocskák 15 év alatt fákká terebélyesedtek, s nemhogy árnyékot adnak, de egyenesen elfogják a fényt.

Mert — ugye — annak idején olyan gyámolatlan, ujnyi vesszőcske volt a juhar, hogy bátran lépésnyire a közelébe telepítettük a cserépből épp csak kibújt fenyő-magoncot. Ma meg nem lehet közöttük átférni a juhartörzset is körbeötölő szűrős fenyőtűktől.

De nem ez a legnagyobb gond, hanem az, hogy a fák — különösen az elmúlt három-négy év meleg tavaszainak és

hűvös, nedves nyarainak hatására — szokatlanul sokat nőttek, hatalmas leveleket, ágakat neveltek. És ha a hirtelen nőtt súlytöbblet alatt letöredeznek az ágak, estükben kerítést, tetőt, autót, sőt, alattuk álldogálókat sem kímélnék.

A legrosszabb, ha a télen elhagyatott üdülőtelepre törő vihar, meg az ágakra fagyott jég és hó villanyvezetékre dönti az ágat vagy a törzset.

„Szomorú”, azaz lelógó levélzetű fá például fűzfa esetében le sem kell törnie az ágak, elég ha esős időben a lengedező nedves ágak ráfekszenek a légvezetékre. Itt, ha csak rövidzárlatot okozva megszüntetik a környék áramellátását. Rosszabb, ha a nedves törzson, levélzetten át a talaj közelébe, kerítéshez, kapuhoz, épülethez vezetik az áramot és az azokhoz közelítőt baleset érheti.

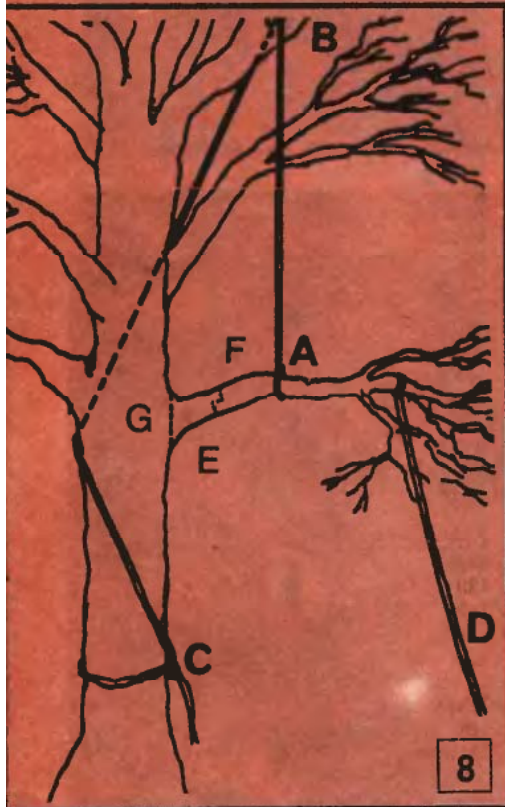
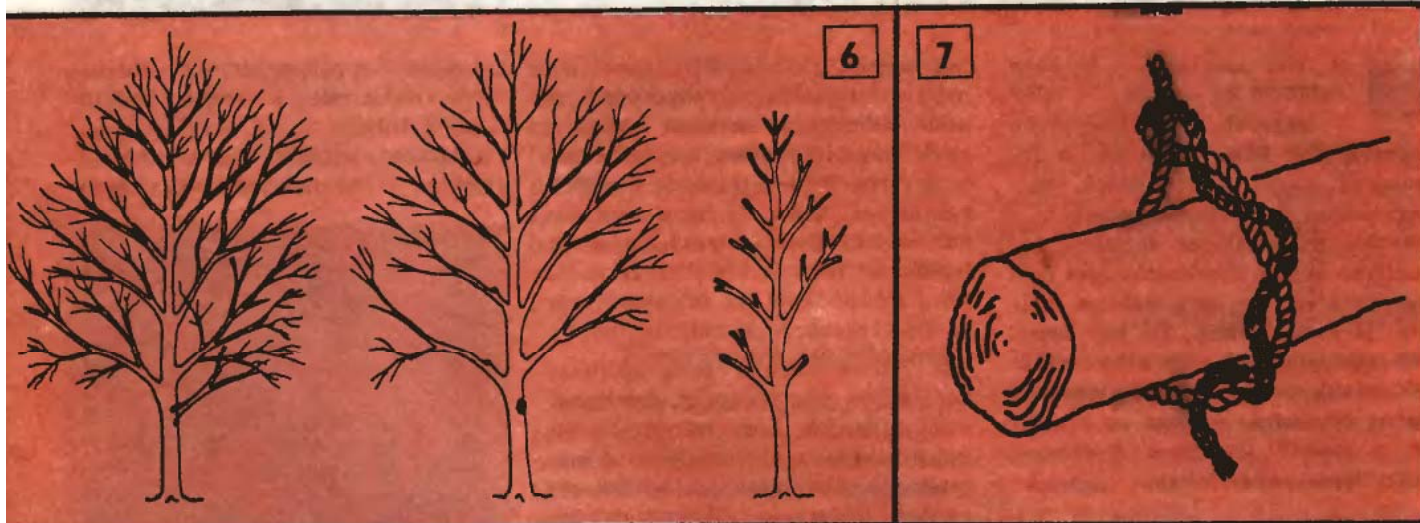
(A televízió „A HÉT” műsora tavaly ismertetett egy szomorú dél-dunántúli esetet, amikor a közeli nagyfeszültségű vezetékéből érintkezés nélkül „ugrott át”

Ritkábban, de előfordul, hogy kiszáradt, rá- vagy kiddyéssel fenyegető fát kell ledöntenünk. Ilyen esetben győződjünk meg, hogy nem egyoldalasan, vagy ferdén nőtt-e. Mert akkor csak arra dönthető, ahol a súlytöbblete van. Nem fog-e elfeküdtében épületet, kerítést, növényzetet rombolni. S ha így felmértük a tennivalókat, jöhet a (színes oldalunkon bemutatott) fadöntés, amihez a következők szükségesek: jó szerszámok; kőtél; erős és ügyes segítők; egy, a közelben járókat is figyelő „munkavezető”; az esetleges félreugráshoz eltakarított terep; a veszélyeztetett virágok ráborított kosárral, a kerítések lécekkel történő betakarása stb.

Ha egészen lenn vágjuk át a törzset, ott az átmérője nagyobb, ezért többet kell fűrészelné, és nehéz lesz kiasni a tuskót. Hasmagasságnál feljebb meg nehéz a fűrészelés.

Az ágazás

Semmivel sem könnyebb, mint a fadöntés. Ugyanis fenn a fán kell vágni, és a levágott ágakat nem lehet szabadon lezuhantatni, hanem úgy kell a földre „varázsolni”.

egy fára az áram, halálra sújtva az azon kapaszkodó kislít.)

Ezért nemcsak célszerű, de egyenesen elengedhetetlen a kiddyéssel, ágtöréssel fenyegető fák veszélytelenné alakítása.

Biztonságossá — biztonságosan

A fadöntés, tisztítás, gallyazás igazi időszaka az Ősz és a tél, amikor a fa „alszik”, lombja már lehullott. Olyankor jobban átlátni a fát és az ágak is könnyebbek, a fűrész is könnyedén szelőd. De hát kevesen járnak ősszel-télen az üdülőtelepre, s a fagyos, szeles télen a fáramászás sem igen csábító.

Ezért — helyes, vagy nem helyes — a legtöbb faigazító munkára a vikend-kerítések ilyentájt, tavasszal kerítenek sort.

A mindinkább hiányzó gyakorlatot, meg erős manapság a hatásosabb szerszámok — például a láncfűrész — pótolják. Ezért itt előljáróban jegyezzünk meg egy szigorú párosszabályt:

„Láncfűrészrel csak képesített, de legalább is igen gyakorlott kiskertész kezdjen a fadöntéshez. De fenn a fán még az sem dolgozhat láncfűrészrel.”

(Az Ezermester már az 1975/5. számában ismertette ezt a hatásos, de igen veszélyes szerszámot és az 1981/5. számban ismét bemutatunk egy újabb típust.)

Színes oldalunkon is láncfűrész látható, de csak egy kistelejesítményű, elektromos hajtású. Megjegyezzük, hogy a legmodernebbeken már nem fogas lánc, hanem műanyag zsinórba ragasztott keményfém szemcsék „harapják” a fát. Ezeknél a láncszakadást követő sérülés veszélye már minimális.

Először persze azt kell eldönteni, hogy melyik ágat vágjuk le. A 6. ábráson baloldalt egy túlbujrázott fa látható, középen ugyanez „kozmetikázva”, jobbra pedig már túlfirizrova. A 7. ábra egy egyszerű, jól rögzítő kötélfelerősítést mutat, a 8. pedig egy nagy fa A ágának „ledaruzását”. A tartókötélet rögzítsük a törzsre (C) és a B ágon átvezetve kössük az A ágra. A D kötéllel tartjuk irányban a felesleges ágat, amelyet aztán előbb E, aztán F szerint fűrészelnünk be, s végül a kötélet C-nél oldva, lassan ereszkük a talajra.

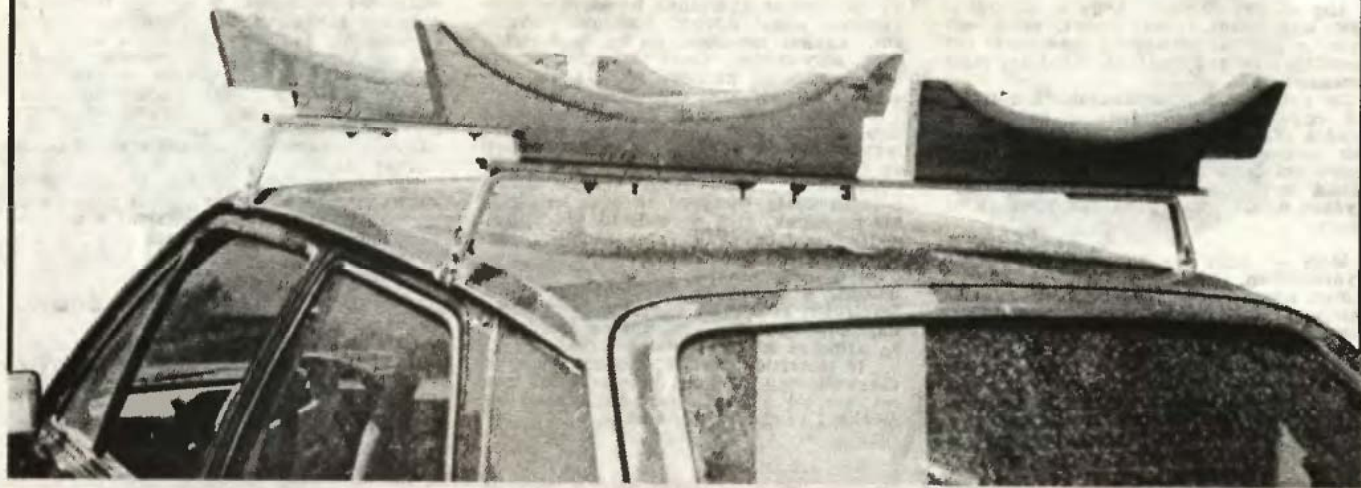
A csonkot csak az ág leeresztése után vágjuk le a G vonalban.

Nagyon fontos, hogy ha az ág behasad, beljebb egy újabb fűrészeléssel vágjuk „tisztára”. Különösen a már nedvességgel telített fa vágásakor (de máskor is) fontos a vágott felület sebkátránnyal vagy annak megfelelő modern kenőccsel, festésekkel történő befedése.

Végül a már földön fekvő ág vagy fa legallyazásáról annyit, hogy a fejszével mindig a növevé szerinti alulso irányból (ha állna meg, úgy felfelé) üssünk az ágra. De úgy, hogy lehetőleg mindkét lábunkkal a törzsnek a levágandó ággal ellentétes oldalán álljunk és semmiképp sem a lendülő fejsze útjában. Mert nemcsak az a baj, ha „sok fát kell hasogatni”, hanem még nagyobb, ha a lábunkat is vele hasogatjuk.

-s -f

Csónak a tetőn

A vízi sportok — és azon belül is az evezés — talán a legszebb, legegészségesebb testmozgások közé tartoznak. A folyómenti vagy tóparti házak, hétvégi telkek tulajdonosai élnek is a lehetőséggel, általában tartanak valamilyen evezős alkalmatosságot (bár sokszor a néhány száz méterre szállítás is gondot okoz). De mit tehetnek azok, akiknek még nincs vízközel házuk és nem is szándékoznak ilyent vásárolni, viszont az evezésre, a szabad természet élvezésére, felüdülésre annál inkább vágnak?

Az egyik lehetőségük az, hogy vízi járműüket valamelyik sportegyesület csónakházában helyezik el. (Sajnos ez nem könnyű feladat.)

Az autóval, garázzsal rendelkezőknek ezért más megoldást ajánlunk. A kisebb műanyag kajákat, kenut használaton kívül elhelyezhetik a garázsban a kocsi mellett vagy fölött (megfelelő magasságban és távolságban beépített két keresztgerendán). Ha pedig evezni támad kedvük, csak fel kell szerelni a kocsira a kissé átalakított tetőcsomagtartót, és már indulhatnak kis hajójukkal együtt az általuk legkellemesebbnek tartott vízpart felé.

Szilárd tartóbakok

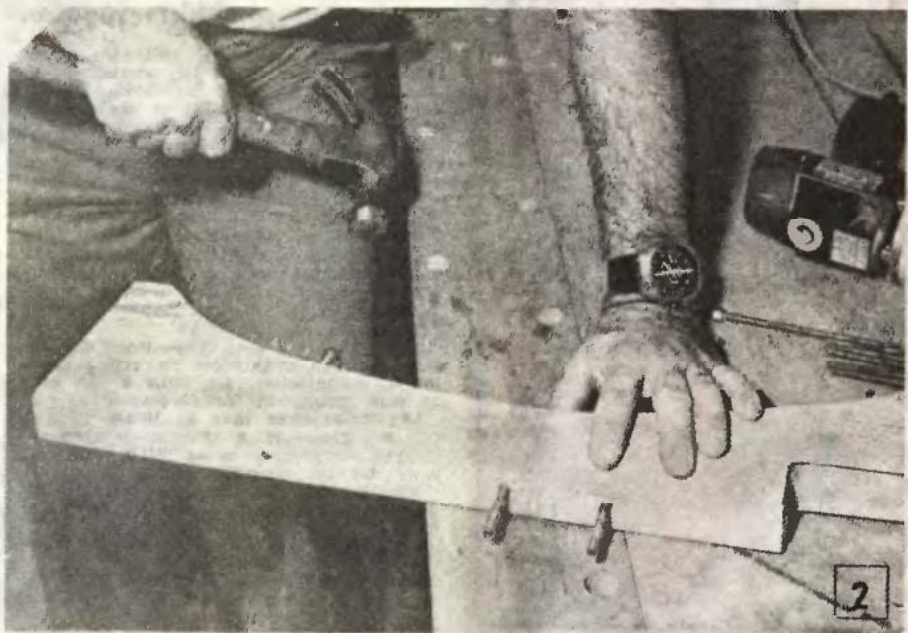
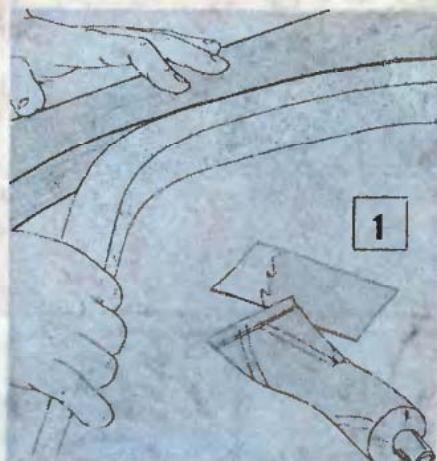
Könnyű, kicsi és rövid csónakok szállítására mindegyik tetőcsomagtartó átalakítható, legfeljebb kissé el kell térni az általunk bemutatottól. Maga a csónak két, puhafa deszkából kivágott tartóbakra fekszik fel. A bakok készítéséhez kiválasztott deszka legalább 35—40 mm vas-

tag legyen. Sőt inkább vastagabb, mert a minimális súlynövekedést az autó elbírja, ugyanakkor a bakok szilárdsága lényegesen megnő. A tartócsavarok helyén ugyanis a bakokat át kell fúrni, és ha a furatoknál az anyag falvastagsága nagyon lecsökken, akkor hirtelen fékezéskor, zökkenőknél az M 6-os (vagy M 8-as) csavarok kiszakadhatnak.

A bakok méretét és profiljukat nem adjuk meg pontosan, mert azok attól függenek, hogy milyen csónakot kívánunk majd szállítani. A méretek megállapításakor a következőképpen járjunk el. Először mérjük meg, hogy a két szállítóbak — a tetőcsomagtartó két keresztmerezítőjére szerelve — milyen távolságra lesz egymástól. Úgy képzeljük rájuk a csónakot, hogy annak a vé-

gei semmiképpen ne érjenek túl az autó elején, ill. a végén (ezt a KRESZ tiltja).

A bakon jelöljük meg a csónak aljának ívét. Igyekezzünk minél

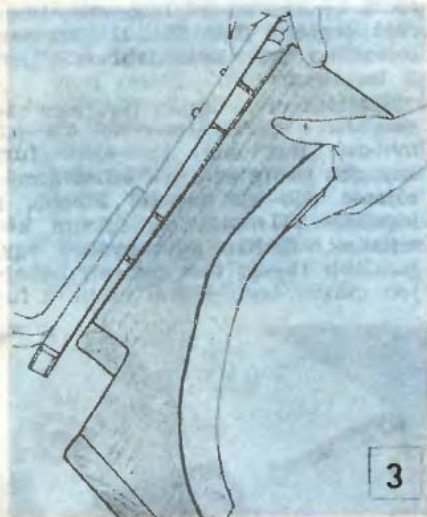

pontosabban lemásolni a bakokra felfekvő csónak-keresztmetszeteket. Legegyszerűbb, ha a felfekvési helyeken 2–3 mm vastag alumínium huzalt hajlítunk pontosan a csónak

aljára, és az így kapott görbéket átmásoljuk egy-egy kartonpapírra. A kartonból kivágott sablonokat illesszük a hajótest aljához és ha szükséges, korrigáljunk. Vegyük figyelembe, hogy az elülső és hátsó bak helyén a keresztmetszeti ív nem azonos, így a két bak sem lesz teljesen egyforma.

Megerősített csomagtartó

Most már a kartonlapokról átrajzolhatjuk az íveket a deszkákra, és dekopírfűrészsel kivághatjuk a bakokat. A tartócsavarok helyének kijelöléséhez a tetőcsomagtartó mindkét keresztmervítőjén keressünk négy-négy olyan pontot, ahol azok veszély nélkül átfúrhatók. Ha ilyen pontokat nem találunk, akkor a keresztmervítőket meg kell erősíteni

egy-egy 30×30 mm-es négyzetkeresztmetszetű acélcsővel, melyeket 8–10, M 4-es csavarral rögzítsünk az eredeti keresztmervítők mögé. Így a kis csavarfuratok kevésbé gyengítik a keresztmervítőket, és az igénybevétel is jobban megoszlik a teljes szélességükön.

Az erősítő zártszelvényeket már tetszés szerinti helyen megfúrhatjuk, azok kibírják a rögzítő csavarok által közvetített igénybevételt. A csavarok helyét jelöljük vissza a tartóbakokra és a csavarszár átmérőjének megfelelően fúrjuk át azokat. A csavarfejek számára felülről tágitjuk ki a furatokat a hatlapfej csúcstávolságánál 5–6 mm-rel nagyobbra. Így rögzítéskor a csavarfejeket csökkelccsal ellentarthatjuk majd és nem kell túlságosan hosszú csavarokat használnunk.

A csónaktest védelmére a bakok íves részét borítsuk be 2–3 cm vastag laticellel vagy habzivaccsal (1), és Pálmatex vagy Pálmafix ragasztóval erősítsük fel. A rögzítéskor használt csökkelcs számára a szivacsot is lyukasszuk át. Végül a fa bakokat fessük vagy lakkozzuk le.

Szállításhoz jó rögzítés

A bakok rögzítése a megerősített tetőcsomagtartóra már nem okoz gondot. A csavarokat ütögessük a bakok furataiba (2), majd helyezzük a csomagtartó keresztmervítőjére (3) és az anyákat jól húzzuk meg.

A csónak rögzítésekor és a szállítás alatt sok mindenre kell vigyáznunk. Először is a KRESZ szabályainak betartására; így a már említett túlnyúlásra, valamint a súlykorlátozásra. Tetőcsomagtartón max. 50 kg-os teher szállítható. Tehát a képünkön látható kettős bakon is csak két könnyű műanyagtestű csónak szállítható, melyek együttes súlya sem haladja meg az 50 kg-ot.

Nagyon fontos dolog a csónak megfelelő rögzítése. Nemcsak a bakokhoz kell megbízhatóan odakötözni, hanem a lengés elkerülése végett az orr- és farrészeket is erősítsük a kocsii lökhárítóhoz (4). Vezetés közben egy pillanatra sem feledkezzünk meg arról, hogy mit viszünk a kocsii tetején. A hirtelen fékezéseket lehetőleg kerüljük el. A kanyarokban különösen lassan hajtsunk, de az egyenes szakaszokon se túl gyorsan, mert a csónakra (csónakokra) ható légellenállás a sebességgel négyzetesen nő.

☆☆

—i —f

Ha a technikában valamelyest is jártas ismerőseinket megkérjük, mondjanak példát a fém-, pontosabban a gépiparban használatos oldható kötésekre, szinte biztosak lehetünk, hogy az ismertebbek közül (csavar, csapszeg, retesz, ék stb.) legalább egyet-kettőt gondolkodás nélkül megemlítenek. De valószínű az is, hogy ha ugyanazoktól az emberektől a falpari oldható kötésekre iránt érdeklődünk, igencsak gondolkodóba esnek.

Nem is csoda a tájékozatlanság, hiszen kimondottan faszerkezetekhez alkalmas oldható kötőelemekkel nálunk sajnos, szinte csak a szakirodalomban találkozhatunk, eltekintve a facsavaroktól és a kapupánt-csavaroktól, amelyek valahogy mégsem az igaziak. A facsavar a többszöri ki-be hajtástól hamar kikopik, kilazul. Pozdorjalemezhez, forgácsolaphoz pedig eleve nem tanácsos használni. A kapupánt-csavar meg elsősorban fa-fém kötésekhez készül, s különben sem kimondottan esztétikus.

Külföldön azonban sokféle — fémből, műanyagból, vagy azok kombinációjából készült — ilyen kötőelem, alkatrész készlet, kapocs stb. kapható. Nos, hogy a hazai ezermestereknek ne kelljen megvárniuk amíg a praktikus kötőelemek „begyűrűznek” kereskedelmünkbe, bemutatunk néhány sk. módon kivitelezhető megoldást.

Oldható köldökcsapos sarokkötés

A köldökcsaposzás (tiplizés) a gyakorló barkácsok által jól ismert, gyakran alkalmazott fakötési mód (részletesen az 1980/2. számunkban

ismertettük). A csapfuratok jelölése, fúrása, a csapok előkészítése tehát nem okozhat gondot, hiszen ezeket a műveleteket a szokásos módon végezhetjük (e számunkban is bemutatunk egy ötletsort). Az oldható kötés rögzítéséhez azonban nem ragasztót használunk. Pontosan egy hosszú M 4-es vagy M 5-ös csavarból és egy speciális, a tengelyére merőleges menetű hengeres anyából álló összehúzó elemet, amit a csapok közötti részbe fűrt, egymásra merőleges furatpárba helyezzünk (1. kép).

Az anyákat természetesen sk. kell elkészítenünk $\varnothing$ 8–10 mm-es köracélból vagy sárgaréz rúdból. Az anya a kötendő anyag vastagságánál 3–4 mm-rel legyen rövidebb. A menetes furatot pedig ugyanennyivel fúrjuk közelebb az egyik véglapoz. A másik oldali véglapba fűrészeljük a menet tengelyére merőleges hornyot. Az ilyen aszimmetrikus anyát zsákfuratban is elhelyezhetjük, ami esztétikai szempontból kedvező. A hornyot biztosítja, hogy az anyát a furatban beállíthassuk, s egyúttal ellenőrizhessük a menetes furat helyzetét.

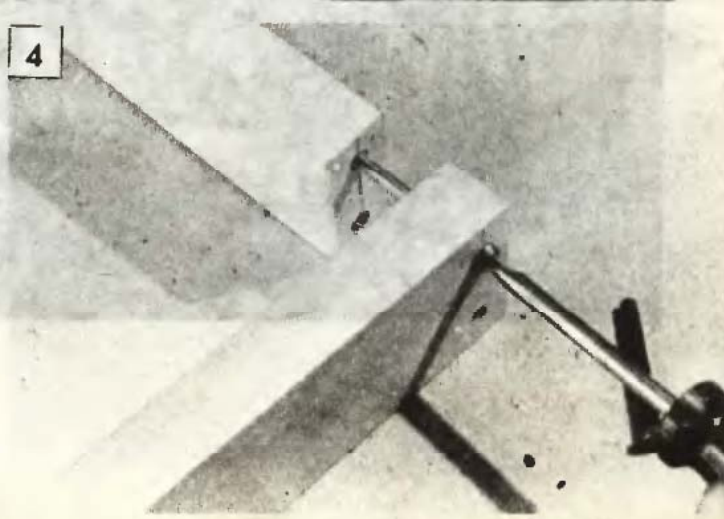
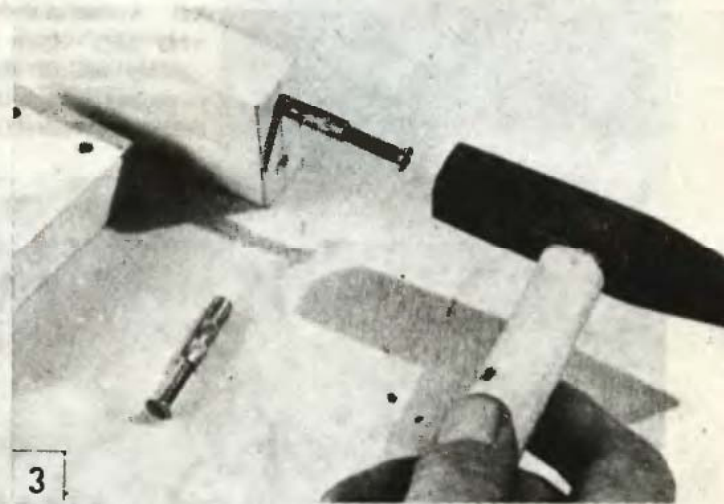
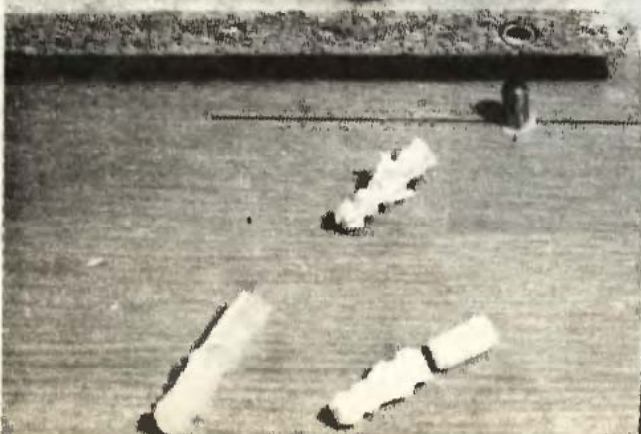
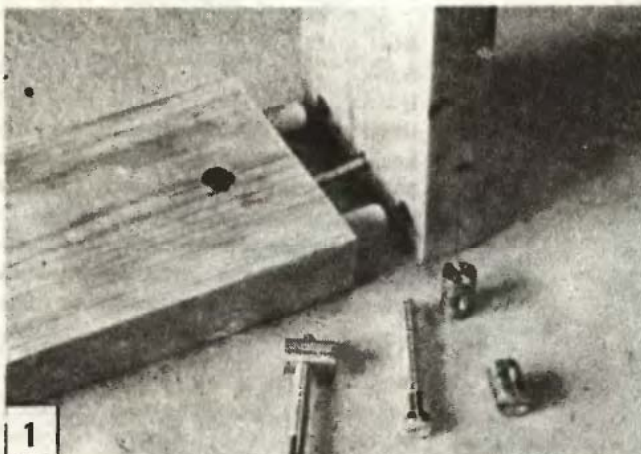
A pozdorjalapból készített elemeknél az anyag laza szerkezete, kitöredezésre való hajlamossága miatt — a szilárdsági okokból szükségképpen nagyátmérőjű facsapok helyett — célszerűbb fémcsapokat használni. Ezek átmérőjét jóval ki-

sebbre választhatjuk ($\varnothing$ 5–6 mm), így lehetőségünk nyílik a csapfuratok bélelésére. Bélésként fém vagy kemény műanyagcső darabkákat használhatunk. Alkalmas pl. a megfelelő méretű műanyag faltipli levágtott hengeres furatú része is (2. kép). A bélelt furatú fémcsapolás a szerénypolcok rögzítésének egyik legjobb módszere.

Sarokkötés csap-anyával

Az oldható köldökcsapos sarokkötés helyett a csapanyás megoldást olyan helyeken alkalmazhatjuk, ahol kisebbek a szilárdsági követelmények. Ennek megfelelően a kivitel is jóval egyszerűbb. Elmaradnak a köldökcsapok. A kötéshez csak csavarokat és saját készítésű, csapszeg alakú anyákat használunk (3. kép). Az anya legalább 20–25 mm hosszú, s a csavarátmérőnél 2–2,5 mm-rel nagyobb átmérőjű legyen. Palástját szakaszosan recézzük, hogy szilárdabban álljon a furatban.

Szereléskor a lapján fűrt munkadarabba a csavarátmérőnél 0,2–0,3 mm-rel nagyobb, az élén fűrt anyagba pedig az anya külső átmérőjénél 0,3–0,5 mm-rel kisebb, s legalább 30 mm mély furatot készítsünk. Ezután az anyákat egy, legalább 15–20 mm mélyen behajtott csavar segítségével üssük a fu-

ratokba (4. kép) annyira, hogy végük kb. 0,5 mm-rel beljebb álljon a munkadarab síkjánál.

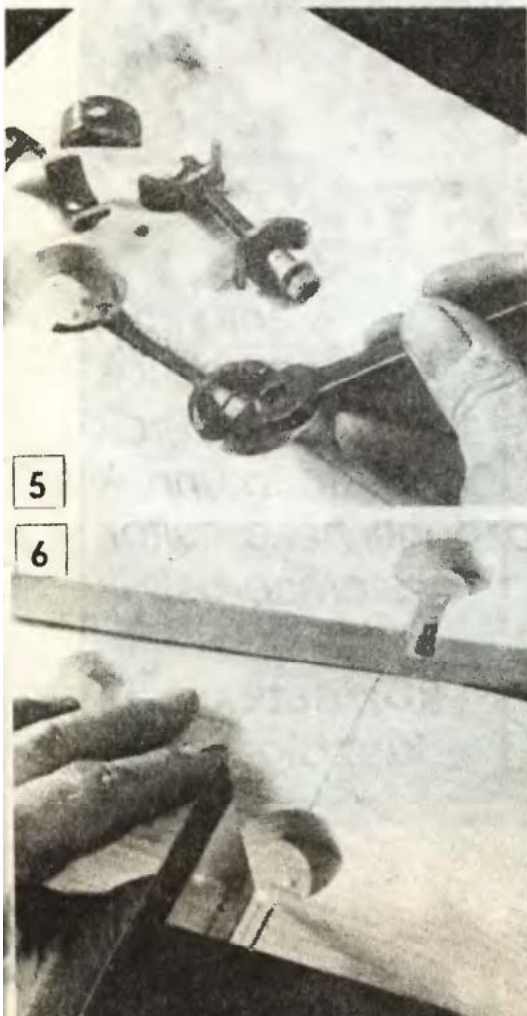
Oldható alátét

A faanyagok élben, szélességben, történő toldása még a gyakorlott ezermester számára is kemény dió. Az árkolás, a „nutfederezés”, azután az összeragasztott darabok megfelelő rögzítése komoly felszerelést, pontos munkát kíván. Hát még milyen lehet, ha oldható a kötés? Nos, sokkal egyszerűbb, mint gondolnánk (5. kép).

A kötéshez 1 db M 6-os alátét, 2 db íves alátét és 1 db távtartó szükséges. Az íves alátéteket 2–2,5 mm-es finomlemezről, vagy még inkább 28–30×2–2,5 mm-es csőből készíthetjük el. A csőből szabjunk 11–12 mm széles gyűrűket. Sugárirányban mindegyiket fúrjuk át Ø 6,5 mm-es csigafúróval, majd a furattengelyre merőlegesen vágjuk ketté a gyűrűket. A furat körüli részt — a távtartó alátét jobb felfekvése érdekében — néhány óvatos kalapácsütéssel kissé egyenestsük ki. A 6–8 mm hosszú távtartó alátétgyűrűket Ø 8×1 mm-es acélcsőből vághatjuk le.

Az összekötendő lapokba fúrjunk egymással szemben, az illesztési vonalra szimmetrikusan Ø 35 mm-es, legalább 15 mm mély fenékfuratokat úgy, hogy a lap szélénél 20–22 mm vastag „hús” maradjon. Ezután előrajzolás alapján illesztőfűrészsel és keskeny vésővel készítsük el a csavarszár részére szükséges 6,5–7 mm széles hornyokat (6. kép). Ha idáig eljutottunk, már csak a szerelés van hátra. Ez azonban az 5. kép alapján könnyen elvégezhető.

-h -s

Hintaágy

Folytatás a 18. oldalról

hajtott vászondarabból varrhatjuk meg. (A felső szélénél lesz a hajtás, alul, az üléshez csatlakozó részen a két vágott anyagszél.) Varrjuk körbe az ülőfelülethez csatlakozó rész kivételével (kifordított állapotban) a háttámlát is. Egy 1200×430 mm-es vatelin lappal béleljük, azt pedig a szaggatott vonallal jelölt helyeken, vízszintes varrásokkal tűzzük le.

További műveletek

Szabjuk ki a felerősítő fülek (J) borítását (I). Összevarráskor az egyik, ferdén futó oldalt hagyjuk nyitva, azon keresztül a körbevarrt borítást kifordíthatjuk és a fa betétet is behelyezhetjük.

Az elkészített elemekből már összeállítható a hinta-heverő, mégis érdemes az oldalára fűzhető újságtartót (H) is most elkészíteni. Ez, a téglalap alakú, ugyancsak vatelinnel bélelt, steppeléssel díszített darab is lyuggatott szélű. Varrás után — a heverő többi darabjával együtt — széleibe szegecselhetjük a szegélykarikákat.

A heverő szilárdságát, merevségét fokozó fabetétek levágása következhet. A 16 mm vastag asztaloslemezből 1300×600 mm-es lapot fűrészeljünk le. Széleit és az éleket csiszoljuk simára. A 40×10 mm-es lécekből vágjuk le a háttámla, ill. a két oldal felső éle alá fűzött merevítőt.

Az 5 mm vastag rétegeit lemezről alakítsuk ki a két trapéz alakú felerősítő fület.

Lyukak az összeállításhoz

A hinta-heverő felerősítő kötelei — a rajta ülő személyek súlyát is beleszámítva — jelentős terhet viselnek. A pl. 120 kg-nyi súlyt 20 kötéltartja, ami egy-egy lyuknál kb. 6 kg-ot jelent. Fontos, hogy a széleken (különösen az oldalak felső szélénél) gondosan és körültekintően végezzük a lyukszegélyek elszegecselését.

A lyukak helyének kijelöléséhez segédeszköz is készíthetünk. Papírcsíkra rajzoljunk 60 mm-es osztást, s a csíkot az anyagszél mellé fektetve jelöljük ki a lyukak helyét. A lyukakat 10 mm átmérőjű lyukasztóval készítsük (ha az anyag a széleken foszlana, ragasztóval kenjük be). Mielőtt a ponyvalykszegélyeket a helyükre szegecselnénk, a merevítőleceket fűzzük be a steppeléssel kialakított keskeny nyílásokba. Csak ezután üssük be a merevítőlecek végénél levő lyukszegélyt.

A felerősítő kötelek befűzése előtt a merevítő üléslapot csúsztaszuk az ülést és az oldalakat alkotó darab nyitva hagyott nyílásába. A

háttámla alsó szélének két anyagrétegét 30–30 mm-nyire visszahajtván apró szegekkel, sűrűn szegeljük a falemezhez. Előbb azonban a háttámla külső rétegét erősítsük a fa betétéhez úgy, hogy a szegelés kívülről ne látszódjék. Ezután szegeljük a helyére a visszahajtott szélű belső réteget.

A hátlap (C) és az oldallap (A) élét kb. 2 m hosszú kötélrészlettel fűzzük össze. (Rajzunk nagyított részletén látható a kötélfűzés módja.)

Használatra készen

A fából kivágott felerősítő betétet (J) helyezzük a számára készített borításba (I), a nyitott oldalt kézzel varrjuk össze. A lyukasztás után szegecseljük be az öt-öt alsó, és a két-két darab felső ponyvalykszegélyt.

Az újságtartót — kettéhajtva — kb. 1 m-es kötélrészlettel hurkoljuk az egyik oldal felső lyuksorához.

Ezután rögzítsük a felerősítő füleket a heverő felső széléhez. A kötelet a háttámla lyuksorán is fűzzük át, majd a saroktól kiindulva az oldallap felső szélénél két-két lyukon átvezetve dugjuk a felerősítő fül egy-egy nyílásába.

Fűzzük át tetszőleges hosszúságú kötélrészletet a két felerősítő fülön, majd csomózzuk meg, hogy fára erősítéskor azonos hosszúságúak legyenek.

Utoljára varrjuk meg a heverő párnáit. (A hintaágy már így is használható, csak nem annyira kényelmes.) Az ülőlapra két nagyméretű párna (F) kerül, a fejrészhez vagy a háttámlához még két kisebb párnát (G) helyezhetünk.

A párnák párhuzamos steppelésű díszítése ugyanúgy készül, mint az oldalak és a háttámla „kárpitózása”. A különbség annyi, hogy a párna varrásakor nem a két anyagréteg közé, hanem a párna színoldala alá helyezük a vatelint. (Belül tehát — steppelés után — a vatelin látszik.) A tűzéssel díszített párnahuzatot színoldalával befelé fordítva — 10–15 cm-es rész kivételével — varrjuk körbe. Kifordítás után töltsük meg a párnákat habszivacs törmelékkel, s a nyílást kézzel varrjuk össze. (A kézzel varrott párnaszél a hinta-heverőre helyezésekor alulra kerüljön.)

✱✱

s-t

Nyitókaloda kávéfőzőhöz

A régebben készült kávéfőzők egy részének szögletes a tartálya, ill. a felső része. Az ilyen főzők két része menettel vagy bajonettzárral erősíthető össze. Ha már kifolyt a kávé, tanácsos a kávéfőző két darabját minél előbb szétszavarni, hogy a tömítőgumi ne melegendjen feleslegesen, ne deformálódjon. S ha azonnal még egy adag kávé akarunk főzni, még a hideg vízzel lehűtött kávéfőzőt is nehéz szétszedni. Erős kéz kell ahhoz, hogy az alsó és felső részt megfogva oldjuk a menet szorítását.

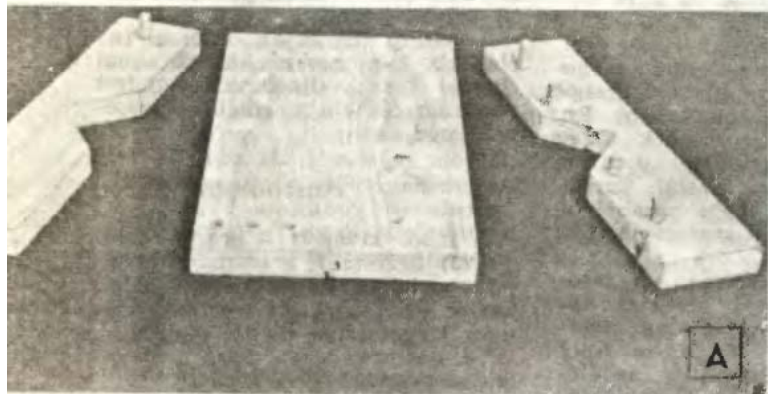
A képeinken bemutatott kávéfőző „kaloda” kíméli kezünket és a főző (többnyire nagyobb igénybevétel nem bíró) bakelit fogóját is. Az ötletes segédeszközt (címkép) 20–25 mm vastag puhafa lécből és deszkából, valamint 6–8 mm átmérőjű keményfa csapokból állíthatjuk össze. Az alaplap 30×15 cm-es, a lapoz csapokkal csatlakozó szorítópfák 30×7,5 cm-esek.

A főzőt két oldalról közrefogó lécek háromszög alakú kivágását kávéfőzőnk méretéhez igazítsuk. Ha 2, 4, ill. 6 személyes főzőnk is van, az alaplapba több furatot fúrjunk. Akkor a szorítólécekbe ragasztott köldöksapokat a megfelelő furatba illesztve változtathatjuk a lécek távolságát. Ha pl. a jobb oldaliba négy csapot ragasztunk, helyüket átjelölve ugyancsak négy furatot fúrunk az alaplapba. A bal oldali lécben elég két csapot ragasztani. Azok számára 3×2 furatot készítsünk. Így a lécek helyzetét az egymástól 1,5–2 cm-nyire fúrt lyukakba helyezett csapokkal változtathatjuk (A kép).

Az egyik, pl. a négycsapos szorítópfát csapjait be-
ragaszthatjuk, a másikat a „kulcs” használatakor kezünkkel nyomjuk az alaplaphoz. Így a kalodába helyezett kávéfőzőt egy kézzel is kinyithatjuk. Ha forró a fém, egy konyharuhát vagy edényfogót használjunk.

☆☆

S—é

Bp. V., Sörház u. 5.

ANTENNA- SZAKÜZLET

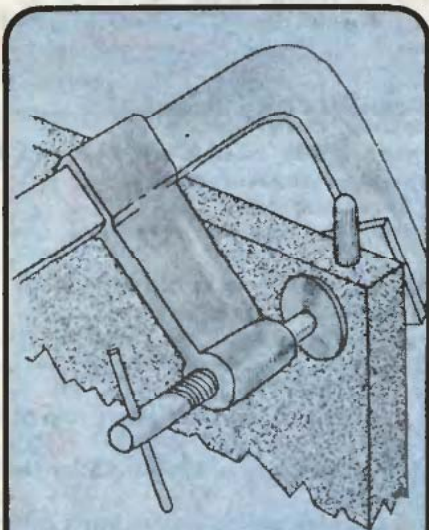

antennák
antennaerősítők
közösítőszűrők
autóantennák
központi házerősítők
csatornaerősítők

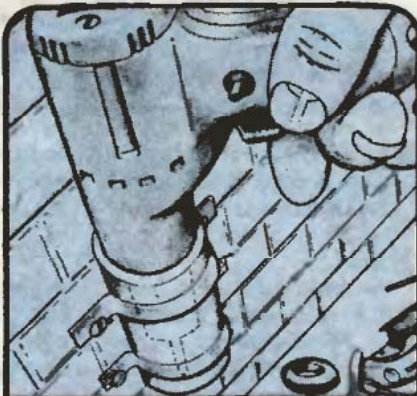

**közületeket is
kiszolgálunk !**

Nemzetközi ötletparádé

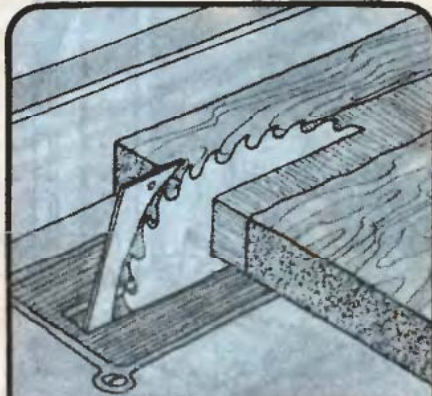

Kevésbé rugalmas falemezek köldöksapos kötésekor – a legnagyobb elővigyázatosság mellett is – megeshet, hogy a köldöksap beillesztésekor a fa nem tágul eléggé és megreped. Hogy ez biztosan ne következhesse be, a köldöksap felszékének megjelölése után tegyünk a fára egy pillanatszorítót és hagyjuk rajta a művelet befejeztéig.

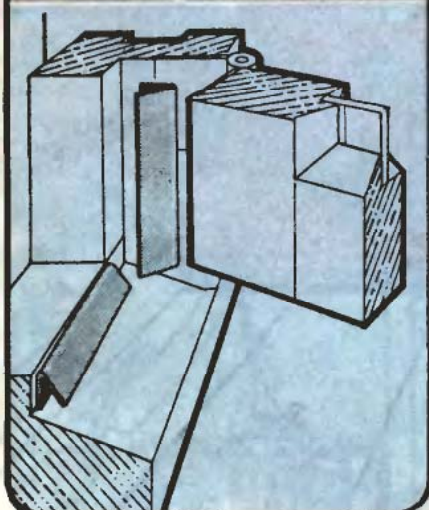
Mindig kéznél lesz és „kézre esik” a fúrópisztoly, ha a barakcsműhely vagy a dolgozó sarok falára egy tartót szerelünk a gép számára. Csavarozzunk a falra – tiplik és fém félbilincsek segítségével – megfelelő átmérőjű pvc csődarabot és abba állítsuk a fúrógépet. Még jobb megoldás, ha találunk enyhén kúpos kiképzésű csövet és azt erősítjük a falra.

Ha a pisztoly „nyaka” túl vékony vagy rövid, a műanyag csövet válasszuk jóval nagyobbra, hogy a fúrógép egészen a markolatáig belecsúszson.

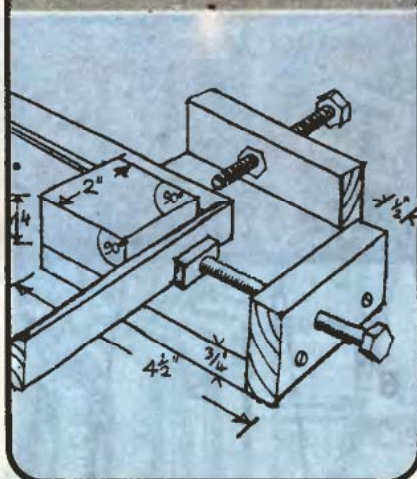

Különösen az ún. fahelyettesítő lapok, pl. a pozdorja és faforgács táblák fűrészelésekor sokszor előfordul, hogy a tárcsa tépi, törj a fát, amitől a vágás felülete érdes, egyenetlen lesz. Elkerülhetjük ezt, ha a fára – a vágás vonalában – szigetelőszalagot ragasztunk. Minél szélesebb a szigetelőszalag, annál biztosabban megvédi a fát, és a munka végeztével nyomtalanul eltávolítható.

Ne dobjuk el a feleslegessé vált vékony gumilapokat, mert azokat kis alakítással praktikus ablakszigetelőként még felhasználhatjuk. Az ablakok számának és méretének megfelelően daraboljuk fel a gumit téglalapokra, majd hesszabb felezővonaluk mentén mindegyiket kissé vágjuk be. Az így félbehajtott darabokat egyik oldalukkal ragasszuk az ablakkeretre. Ez a módszer természetesen csak jól záródó ablakoknál alkalmazható.

Képkeretek, ládák stb. pontos összeállítását segíthetjük a rajzon látható sablonnal. (A colban megadott méretek csak irányadók.) A szorítót kemény fából készítsük és a beállító elemeket csavarozzuk az alaplaphoz. Ha négy sablont állítunk össze, akkor azokkal egy keret négy sarkát egyszerre, pontosan enyvezhetjük össze. Az alaplapra célszerű műanyag vagy papírlapot tenni, hogy ez esetleg lecsurgó enyv ne a fára folyjon, mert az egy későbbi sarokösszeállítást már pontatlanná tenne.

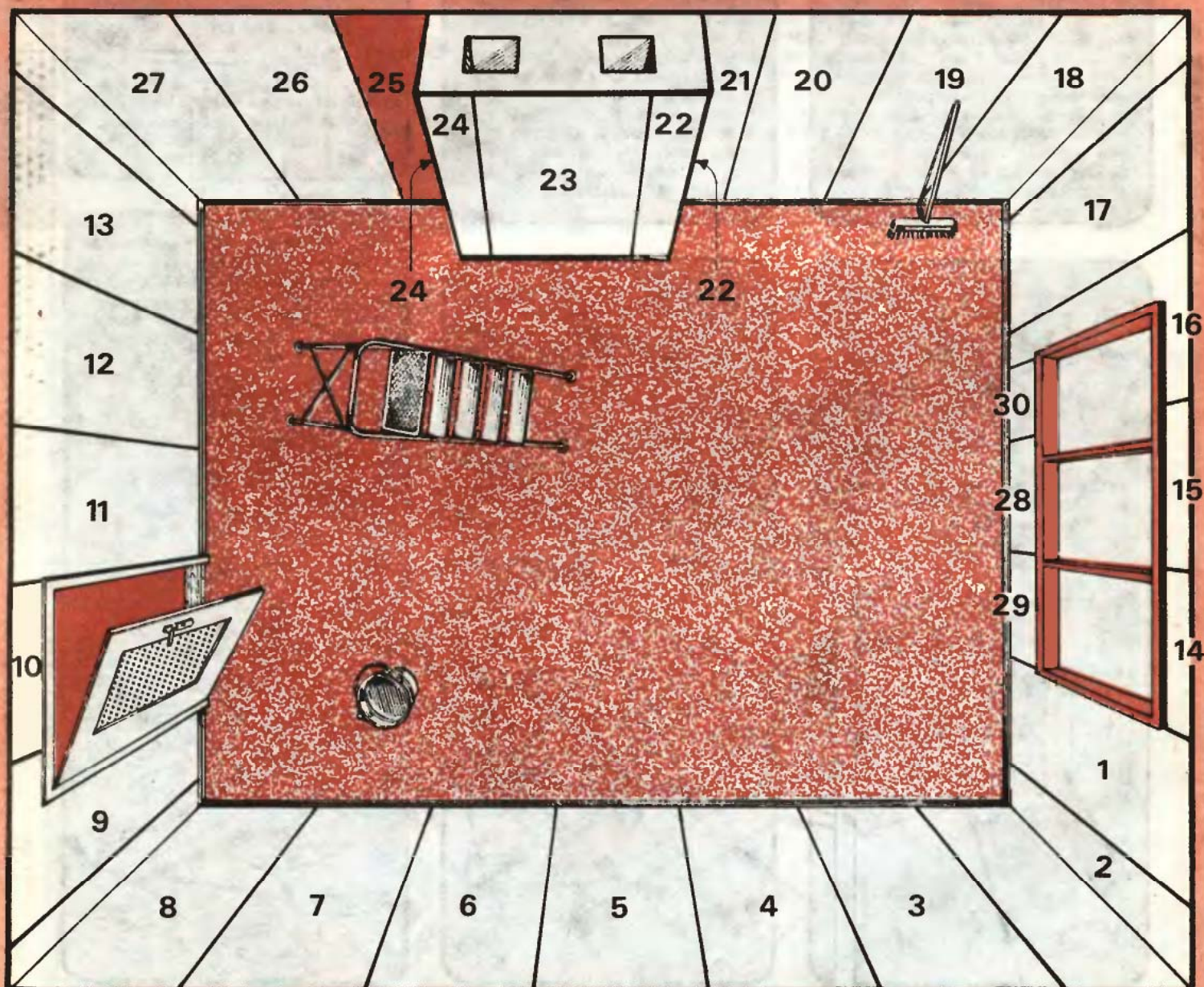
A konyhasztalra ragasztott vékony dekorit lemez vagy felvasalható fólia előbb-utóbb kikopik, megreped stb. Egyszerűen eltávolíthatjuk a sérült borítólapot, ha meleg vasalóval melegítjük. A melegítés helyén a ragasztás elenged és így a borítást egy spatulával már könnyedén megemelhetjük.

Az új lakók titka 5.

- A jövő városát tervezed, vagy „Fülest” fejtesz, Ádámom?
- Rossz a fülesed, mégha a drága anyukád súgta is. Azon agyalok, hogy ha nem illesztve, hanem rajta hagyott félcentis túlfedéssel rakjuk fel a csikokat, a munka sokkal könnyebb lenne.
- Hát akkor, mit töprengsz?
- Félek, hogy az ablaktól vetítődő sűrű fényben...
- Mi az Ádám, már a fényt is sűrűltetni akarod velem?
- Évike, sűrű fénynek a lapos szögben beeső, hosszú árnyékot vető fényt nevezik. Szóval attól tartok, hogy a papírélek árnyékot vetnek.
- Ugyan, az a néhány tized milliméter vastag csik?
- Nem emlékszel a Pistáké poszterére, ami olyan mintha háló lenne rá rajzolva?
- Igaz Ádi, de a hiba elhárítható, ha úgy rakjuk fel a csikokat, hogy a felülre kerülő éleik mindig a fény, az ablak felé nézzenek, ugye?
- Mindig mondom, hogy a látszatnak a nők a mesterei, most is fején találd a szeget, illetve élén a tapétát. Látod én is eszerint számoztam be ezt az alaprajzot.
- Tehát csak arra ügyeljünk, hogy a számozás sorrendjében rakjuk fel a csikokat!
- Bizony, majd te szaladsz ide-oda a szobában a következő csikkal, én meg futok utánad a ragasztóval meg a létrával!
- Nagyszerű! De mondd, Ádikám, mi történik majd, ha az egyik sötét sarokban utolérsz?...

NEM MINDEN DOMBORULAT VONZÓ

A LEGGONDOSABB FELKEFÉLÉS-
NÉL IS MARADHAT LEVEGŐBU-
BORÉK A PAPIR ALATT. TÜVEL...

SZÚRJUK FEL, A NYILÁSON
RAGASZTÓT, NYOMJUNK BE,
LAPÍTSUK LE...

A HÓLYAGOT, HA NAGY, ÚGY
PENGÉVEL X-ET VÁGJUNK...

RÁ ÉS A KIHAJTOTT
PAPIRT BERAGASZTÓZVA
NYOMJUK A HELYÉRE

KIÁLLÓ AKADÁLYNÁL X-ET VÁGJUNK A PAPIRBA:

X-ELJÜK BE A PAPIRT,
NYOMJUK A KAPCSOLÓ
MELLÉ ÉS...

VÁGJUK KÖRÜL.
LE IS VEHETJÜK
A KAPCSOLÓT,
ÚGY AZ X-BE...

A KAPCSOLÓKRA LÓGASSUK
RÁ A TAPÉTÁT ÉS AHOŁ
ÁTDUDORODIK...

VÁGOTT TÖBBLETET
A „LYUKBA ÉRŐRE” VÁGJUK
S A KAPCSOLÓVAL ELTAKARJUK

HA NINCS OTTHON A KERTITÖRPE!

A FŰTŐTESTEK MÖGÖTTI
REJTEKEKET ALAPOSAN

TISZTÍTUK LE, RA-
GASZTÓZZUK BE ÉS
SEPRÖNYÉLRE...

TEKERT RONGY-
HENGERREL SZO-
RÍTSUK A PAPIRT

A RADIÁTOR KONZOLOK
VONALÁBAN VÁGJUK
FEL A CSÍKOT

ÉS ÜVEGMOSÓVAL NYDM-
JUK HELYÉRE A CSÍKOT

A KONZOLOK

Új kittek, tapaszok, tömitők

Építkezés, lakáskarbantartás, javítás, felújítás műveleteihez nélkülözhetetlenek a festékek, lakkok, kittek és más anyagok. Mivel ez az iparág gyorsan fejlődik, mindig számíthatunk újabb és korszerűbb anyagok megjelenésére. Éppen ezért időnként körülnézünk a piacon — pontosabban a szaküzletekben —, hogy milyen új gyártmányokkal jelentkezett az ipar. Természetesen azért, hogy tájékozottassuk olvasóinkat milyen munkához mit keressenek a boltokban. Most az új kitteket, tapaszokat, tömitőket mutatjuk be.

Múlt évi hetedik számunkban ismertettük a Terostat VII. tömitőmassza csíkot (azóta 20x2 mm-es szalagban is kapható. Újabb változata kapható: **A Terostat 20 AC massza.** Sokoldalúan használható többek között ajtók, ablakok légmentes zárásához, repedések kitöltéséhez, autójavításhoz. (Például a személygépkocsik kerékdob és karosszérialemez csatlakozásánál záróréteget képez a víz, a sár és a sóoldat káros vegyi hatásai ellen.) Nagy előnye, hogy a tömités, a hézagkitöltés „rugalmas” marad. A felületet jól meg kell tisztítani. Enyhén nedves felületre is felkenhető, de fagyponthoz nem dolgozható be. Spatulyával (nagyobb munkákhoz, főként üzemekben tömitőpisztollyal) hordható fel. Légzárványok ne maradjanak a massza alatt. A felvitt anyagot megkötésig ne érje folyó víz. Egy hét után a Terostat megköt, s szívós, gumiszerű, plaszticoelasztikus állapotú lesz és marad. Szükség esetén átfesthető. Ára 570 ml-es kiszerelésben; fehér 88,50, szürke 79,— Ft. (Ismereteink szerint a Terostat feltehetően Tiveplast 20 AC néven kerül forgalomba.) Tervezik a hengeres dobozos — nyomópisztollyal kinyomható — csomagolását is.

Erősebb kötésekhöz sokan még most is az epokittet keresik. Pedig megjelent az újabb, a **Novepox kitt, az epoxigyanta alapú ragasztó- és tömitőanyag.** Beton, azbesztcement, üveg, fém, fa, műanyag ragasztására, repedések, hibahelyek kitöltésére használható. A két komponensből álló anyag száraz, megtisztított felületen hatásos. A két tubusból kell megkeverni a masszát az előírás szerint, melyekhez keverőlapátot és -lapot adnak. Ennél az anyagnál is vigyázni kell, hogy ne kerüljön a bőrre. Ha mégis, szappanos folyóvízzel mossuk le. A keverőlap és a -kanál denaturált szesszel tisztítható. (A Novepox ára 43,40 Ft.)

Az ismert, sokféle hazai készítmény mellett örömmel fedeztünk fel jónéhány import anyagot is. Közülük egyik legsokoldalúbban használható a **Szilikon tömitő.** (DOW CORNING olvasható a csomagoló any-

gon, s ugyancsak idegen nyelvű felirat közli, mire jó.) Kapható autóhoz, házhoz, fürdőszobához és akváriumhoz való. Alkalmos fugák, házagok, repedések tömitésére; fém, üveg, gumin, kerámián, építőanyagokon. A Szilikon még a lakkozott felületen és műanyagon is jól tapad. A tömitő rezgésálló, nedvességtűrő, elasztikus, nem zsugorodik, nem törik és —60—+250 C-fok közötti hőmérsékletnek ellenáll. Fontos viszont, hogy a felület tiszta, száraz legyen. A 90 g-os tubushoz kinyomó kupak tartozik, amelynek csúcsa annak megfelelően vágható le, hogy milyen széles csíkot tömitünk. Ragasztáshoz mindkét felületet be kell kenni és megfelelő erővel összenyomni. A kiömlőcsőves, hengeres dobozban 315 ml Szilikon van, ami számmal nyomható ki. (Kinyomóprés a mintaboltokban kapható; Bp. XIII., Váci út 34., Bp. VIII., Üllői út 126—130., Bp. II., Frankel Leó u. 59., vagy házilag készíthető az EM 1974/9. számában megjelent cikk alapján.) Egy tubus ára 110,— Ft, a hengeres dobozé 200,— Ft.

Megjelentek az önkinyomós csomagolású anyagok is. Ilyen például a **Tixo sealer, egykomponensű szilikonkaucsuk tömitő.** Alkalmos mosdók, kádak peremeinél levő hézagok kitöltésére, autókhoz, vizes helyiségek réseinek tömitésére, ajtók, ablakok réseinek szigetelésére; üveglapok rögzítésére, akváriumokhoz tömitésre stb. A tömités rugalmas marad, ellenáll az időjárás viszontagságainak, lúgoknak, savaknak. A tubusra kúp alakú kifolyócső húzható, amely a munkához megfelelő átmérőnél vágható el ferdén, hogy a massza „irányítható” legyen. A tubushoz mellékelt menetes orsó a fedélnyílásba csavarható és óvatos forgatásával az anyag kinyomható. Ha nem használtuk el az egész tubussal, keveset nyomjunk ki belőle és hagyjuk megkötni. A csővégen vulkanizálódik, mintegy záródugót képez. A Tixo sealer többféle színben kapható, tubusonként 140,— Ft-ért.

Szintén önkinyomós tubusban árusítják a **Tixo super dicht anyagot, ami kiváló szigetelő ajtókhöz, ablakokhoz, hideg, huzat, por és zaj ellen.** Jó tulajdonságai közé tartozik, hogy tartósan rugalmas, az időjárási viszontagságokkal szemben ellenáll, nem öregszik el. A szigetelésen kívül az ajtók, ablakok kisebb sérüléseinek kijavítására is alkalmas. A tubus előkészítése és használata megegyezik az előzőével. A technológia mindössze annyiban tér el, hogy a keretre felvitt masszát (ami a műanyaghab-csíkot helyettesíti) le kell ragasztani a tubushoz adott fóliával. Mintegy 24 óra elteltével az ablakot kinyithatjuk, a fóliát lehúzhatjuk és a főlegesen szigetelő anyagot éles késsel levághatjuk. Egy tubus Super dicht 162,— Ft.

Időjárásnak ellenálló, **rugalmas szigetelésű anyag a Pango-flex „S”.** Ez is alkalmas fém, fa és műanyag ajtók, ablakok szigetelésére, sérült részeik javítására — de jól tapad beton-, fém-, alumínium-, üveg- valamint zománccfelületekre is. A tubust szintén elő kell készíteni; tehát a csövecskét levágni, helyére tenni, majd az orsót behajtani. A por- és zsirtalanított felületre vihető fel a massza. Ezt is le kell ragasztani műanyag fóliacsíkkal, ami 72 óra elteltével vehető le. Egy tubus Pango-flex 175,— Ft.

Végül egy előzetes hír: talán még ez évben megjelenik a szaküzletekben az aerosolos poliuretán hab. Egyaránt használható fa és fém nyílászárók beépítésekor és későbbi szigetelésükhöz, falattörések, rések, hornyok kitöltéséhez és még sok másra. Jellemzője: egy 1 kg-os aeroszolos flakonból 40 liter hab jön ki. (Az anyag részletesebb ismertetésére visszatérünk.)

A TECHNIKA KÖNYVESBOLT AJÁNlja

... pld. Csabai Dániel: HANGTECHNIKA AMATŐRÖKNEK 1980. 307 oldal, kötve	52,-	... pld. KRESZ TANKÖNYV Szerkesztette: dr. Zsombory László 1981. 4. kiadás, 166 oldal, füzve	30,-
... pld. Fodor János—Szántó Miklós: ÉPÜLETEK VILLANYSZERELÉSE 1980. 2. átdolgozott kiadás, 338 oldal, kötve	40,-	... pld. Meluzin, Hubert: ELEKTROTECHNIKA. KÉRDESEK-FELELETEK 1981. 2. kiadás, 551 oldal, kötve	60,-
... pld. Frank György—Hüti Pál: DACIA 1300. HOGYAN TOVÁBB? 1982. 192. oldal, kötve	52,-	... pld. Mészáros Ferenc—dr. Nádasi Antal: BIZTONSÁGOSABBAN, TAKARÉKOSABBAN, SKODAVAL 1982. 114 oldal, füzve	23,-
... pld. Jefimov—Gorbunov—Kozur: MIKROELEKTRONIKA 1982. 363 oldal, kötve	76,-	... pld. Petrovic, Dimitrije: LAKBERENDEZÉSI TÁRGYAK Sajátkezüleg sorozat 1981. 5. kiadás, 191 oldal, füzve	25,-
... pld. Kalotay István—Czabalay László: ÉPÜLETLAKATOS MUNKA Ipari szakkönyvtár sorozat 1981. 3. átdolg. és bővített kiadás, 587 oldal, kötve	63,-	... pld. Radnai Rudolf: AUTOMATIKUS MÉRŐMŰSZEREK ÉS MÉRŐBERENDEZÉSEK 1982. 249 oldal, kötve	68,-
... pld. Klein Imre—Klobusitzky György: ÍGY TANULJUNK AUTOZNI 1981. 2. kiadás, 269 oldal, füzve	55,-	... pld. Slodowy, Adam: HÁZI MINDENTUDÓ Sajátkezüleg sorozat 1980. 312 oldal, füzve	41,-
... pld. Kordzinski, Czeslaw: KIS ŰRTARTALMÚ BELSŐEGESŰ MOTOROK 1980. 263 oldal, kötve	44,-	... pld. Tömösy M. Jenő—Frank György: AUTÓVILLAMOSSÁG 1981. 4. javított kiadás, 396 oldal, kötve	85,-

A felsorolt kiadványok a Műszaki Könyvkiadó gondozásában jelentek meg.

A kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvétellel szállítunk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

A megrendelő neve: . . . . .

Pontos címe (irányítószámmal): . . . . .

olvasható aláírás

Címünk:

ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT

„TECHNIKA” Könyvesbolt és Antikvárium
1114 Budapest,
Bartók Béla út 15.
Telefon: 667-008

Amit talán még nem tud,

a korszerű, energiatakarékos, környezetvédő fűtésről, tüzelőberendezések (olaj vagy gáz, de hagyományos is!) létesítéséről, szakszerű kezeléséről, karbantartásáról,

azt mi elmondjuk Önnek.

Keresse fel vállalatunkat

a tavaszi BNV-n!

prometheus

Tüzeléstechnikai Vállalat

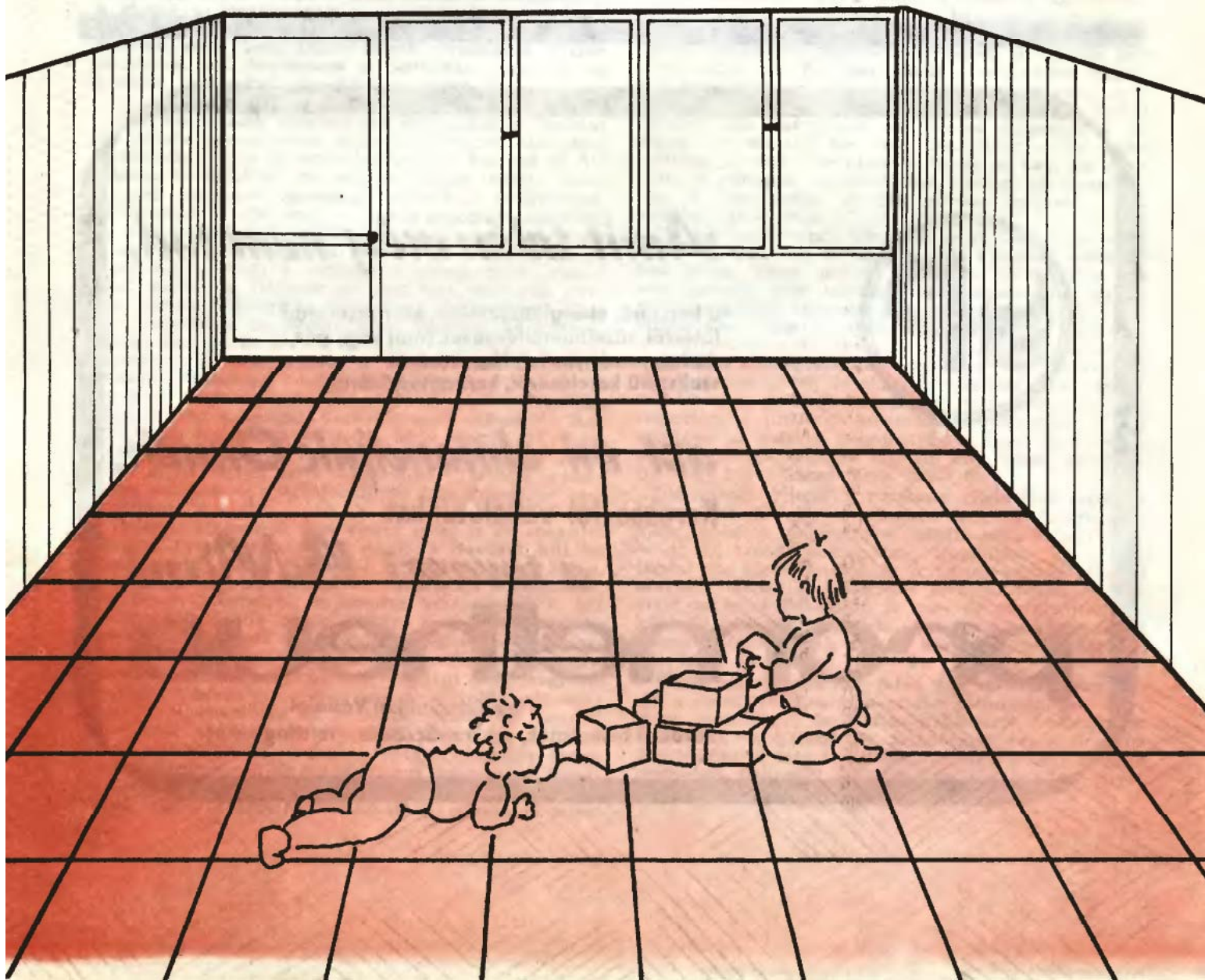
Tüzelési bemutatók, szaktanácsadás, felvilágosítás.

műanyagcsöves padlófűtés

**Forgalmazó:
Fémipari és Termelőeszköz-Kereskedelmi Vállalat
solymári telepe**

**SOLYMÁR, Tersztyánszky út
Telefon: 688-862
Vevőszolgálat: 401-321**

Alfától - Ω

Az Ezermester
értelmező- és
idegen szó
kislexikona

OMEGA-ig

RESOLIT. Vízáró habarcs, illetve vakolat készítésekor használt adalékanyag (vagy kézre kevert porvakolat) márkanéve. A Resolit 131 jelű világosszürke, por állapotú anyagot cementhabarcsához adagolják 10—15%-nyi mennyiségben. Az adalék a vakolt felületet vízzáróvá teszi. Medencék, pincék, aknák víz-záró szigetelésére használható. A Resolit KM 257 kézre kevert vakolatpor, amelyhez csak vizet kell adagolni, s a megkevert anyagot — a cementes vakolathoz hasonlóan — két rétegben tanácsos felhordani.

RÉZSELŐ FŰRÉSZLÁDA. Vályúszerűen kiképzett, lécek gérbévágásához használatos, a fűrész vezetésére alkalmas láda. Használatával a lécek végeit különböző szögben vágva darabolhatjuk le. A vezetőnyílásra csavarozott koptatólemezek megakadályozzák a rés sérülését. A finom kikészítésű fűrészláda anyaga bükkfa. Használatkor a gyalupadvasak közé rögzítik. A rézselő gyaluláda 45°-os (vagy más) szögben illeszkedő lécek végeinek gyalulásakor használatos befogószerkezet. A faladát a gyalupadba fogják be. A háromszög keresztmetszetű szorító tömbjeinek működő felülete a fa bütös oldala.

ROCKWELL-KEMÉNYSÉG. Az anyagok keménységének vizsgálati módszere. A mérés alapján megállapított keménység az az érték, amennyire egy kónuszos szerszám vagy acélgolyó adott terhelés alatt a vizsgált anyagba nyomódik. Méréskor a kúpos szerszám, ill. az acélgolyó mérete meghatározott.

ROLPLAST. A Borsodi Vegyi Kombinátban gyártott műanyag redőnylécek márkanéve. Az üreges profilú lécek kemény pvc-ből, extrudálással készülnek.

ROVING. Sodratlan, párhuzamos üvegszálakból álló pászma (köteg), amelyet üvegszál erősítésű pollészter tárgyak készítésekor használnak. A szálakból állítják elő az ún. roving szövetet, amelyet a vágott szálakhoz hasonlóan használnak fel a műanyag erősítésére, szilárdabbá tételére.

ROZSDAFOLT ELTÁVOLÍTÓ RUDACSKA. Kálium-bioxalát (heresó) hatóanyagú, paraffin védőréteggel körülvett rúd alakú anyag. Használható műkő, beton, kő vagy egyéb burkolat, fürdőkád stb. felületén levő rozsdafolt eltávolítására. A megnedvesített felületre dörzsölt anyagot a rozsdafolt eltűnése után bő vízzel mossuk le.

SELLAK. Kelet-Ázsiában és főként Indiában élő különleges fajfajták ágain keletkező gyantaszerű anyag, amely a fákon élősködő

pajzstetvek szúrása következtében válik ki a fából. A természetes gyanta anyagú sellak a legrégebben (és még ma is) használt ragasztó- és lakkgyanta.

SITT. (Német, Schütt-törmelék). Általában bontáskor, építkezés során keletkező törmelék, hulladék, szemét elnevezése.

SKALI. Eredetileg egy német cég műbörgyártmányainak márkanéve. A textil hordozóanyagú, habosított pvc filmmel bevont, kellemes, lágy tapintású, bőrszerű anyagok megnevezése. Általában az ilyen vagy hasonló minőségű műbőröket nevezik skali-nak.

SPACHTLI. (Német, Spachtel-spatulya, lapátka, simító.) A gyakran használt kaparókanál, simítókéss elnevezése. Az elnevezés alatt általában ferde élű, késszerű lemezt értünk, amellyel pl. sérült, régi festékréteget, kisebb vakolatrészeket kaparhatunk le, ill. glettanyagot, gipszpépet, vakolatot stb. simíthatunk el.

SZILETON R. Por alakú csemperagasztó anyag. Csempén kívül metlachi és kerámia burkolólapok, mozaiklapok ragasztására is alkalmas. Az említett burkoló anyagokat a Szileton R-rel beton és műkő felületre, valamint gipszre, vakolatra, fára is felragaszthatjuk. A ragasztó polisztirol és egyéb hőszigetelő anyag felragasztására is használható. Az előírás szerint megkevert anyagot max. 8 óra hosszat tárolhatjuk, tehát lehetőleg csak annyit készítsünk elő, amennyit ennyi idő alatt felhasználunk. Csempék ragasztásakor a Szileton R-t száraz vagy előzőleg vízben áztatott csempékre hordhatjuk fel.

SZIKKATIVOK. Szárító anyagok, melyek többnyire olajban oldódó fémvegyületek. Leginkább kobaltot, mangánt és ólmot tartalmaznak. Meggyorsítják az olaj, az olajoldható lakkok és más, telítetlen kötést tartalmazó vegyületek száradását.

SZILIKOFÓB. Vízszigetelő hatású, felületi impregnálóanyag. A termék (W—190 jelű) szilikongyanta szerves oldószeres oldata. Elsősorban csapadékvíz közvetlen hatásának kitétt épülethomlokzatok, műkő, beton vakolatréteg, belső faszerkezet, metlachi, klinkertégla stb. burkolat vízszigetelő felületkezelésére használható. A Szilikofób W—190 a felületen vékony (2—5 mikron vastagságú) filmet képez, ill. bevonja a felület szemcséit. A bevonat a burkolat eredeti megjelenésén nem változtat, az lég- és vízgőzátereszto marad. Előnyösen használható függőleges vagy ferde felületekre, nem alkalmas viszont víz-

szintes, ill. víznyomás alatt álló felületre. Nem használható műanyag alapú vagy diszperziós festékekkel bevont felületekre.

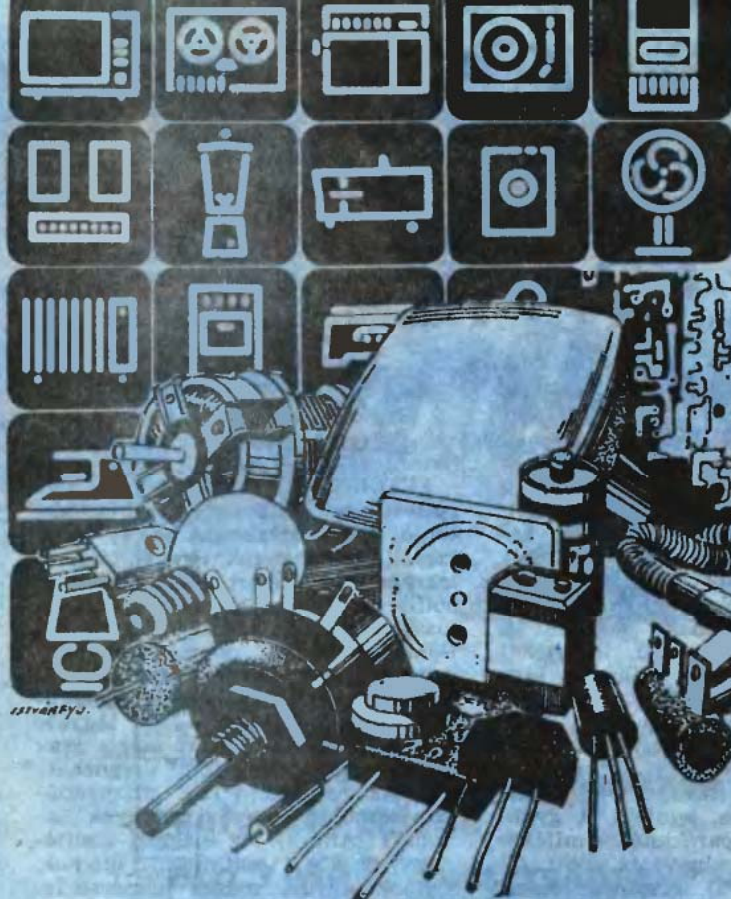
TEFLON. A fluortartalmú, felépítésükben a poliolefinekhez hasonló, fluort tartalmazó hő- és vegyszerálló műanyagok egy fajtája. A legrégebben ismert és használt a poli-tetra-fluor-etilén (PTFE). Gyártását 1946-ban kezdte meg a Du Pont cég Teflon márkanéven. Por vagy diszperzió formában kerül forgalomba. Bár az anyag molekulá szerkezete alapján a hőre lágyuló műanyagokhoz tartozik, mégis csak különleges módszerekkel dolgozható fel. Az említett PTFE diszperzióból készül a konyhai edények bevonata (Alutef). Az iparban tömítések, tömlők, csatlakozó idomok, siklócsapágók, magas hőmérsékleten működő kábelek stb. gyártásakor használják fel.

TERRANOVA. Száraz állapotban, zsákokban árusított nemesvakolat. Cement és mészkőanyagú, dolomit-zúvalékot és egyéb kiegészítő anyagokat tartalmaz. A Terranova szárazhabarcsot először vízzel sűrű péppé, majd további szárazhabarcs adagolásával vakolásra alkalmas habarccsá keverjük, Felhordás előtt a vakolandó felületet be kell nedvesíteni. Vásárláskor a vakolat azonosítási jelét (ez a betű és számjelzés a szemcse nagyság függvénye) és a szinkártya alapján kiválasztott szintet kell megadni.

TINKTORAL. Barnásfekete színű, átható szagú, sűrűn folyó bükkfakátrányból készült emulzió. Elsősorban szabadtéri, de talajba nem kerülő faszerkezetek gombásodás és korhadás elleni védelmére használják. Általában cseteléssel hordják fel, két vékony réteg elegendő, hogy a légszárász faanyag kb. 1 mm-es rétegben átitatódjon.

TRAVERTIN. Fehér-sárgás színű, elsősorban kisebb-nagyobb hézagokat tartalmazó forrásvízi (édesvízi) mészkőfajta neve. Ipari elnevezése a travertin. Jól faragható, alakítható. Időálló, ezért szobrok, külső kőburkolatok célszerű anyaga és jó vízépítési terméskő.

TRIGGER. Elektromos áramkörökben valamely meghatározott szint jelzésére, valamint a szint elérésekor egy bizonyos folyamat elindítására alkalmas áramkör. Ismert a Schmitt-trigger, amely kétfokozatú, pozitív visszacsatolt erősítőből épül fel. Gyakran alkalmaznak triggerként pozitív visszacsatolt műveleti erősítőből, komparátorból (jelek összehasonlítására alkalmas áramkörből) álló egységet is.

alkatrész!

„ez a ravill..”

„ELEKTRON”
ALKATRÉSZ-
ÁRUHÁZA

ELEKTRON

Bp.VI., Bajcsy-Zs.u.45.

Telefon: 321-391, 327-191

Korszerű parkettlakkok

Napjainkban egyre kevesebb az olyan lakás, ahol beeresztik, majd viasszal fényesítik a parkettát. Az így kezelt parketta tisztántartása, fényesítése igen fárasztó munka.

A lakkozott parketta — esztétikus megjelenése, kopásálló bevonata, könnyű tisztíthatósága révén — felülmúlja a viasszal kezelt parkettát.

A felhasználók általában azt szeretnék elérni, hogy parkettájuk világos maradjon a lakkozás után is.

A BUDALAKK Festék és Műgyantagyár termékei közül a BUDALUX, a REZISZTÁN parkettlakkot és az ARBAL parketta alapozó lakkot ajánljuk felhasználásra.

Az ARBAL parketta alapozó lakk fizikai úton száradó, egykomponensű akrilát műgyanta oldat. Felújított és új parketta lakkozás előtti alapozására egyaránt alkalmas. Használatával csökken a lakkozás utáni sötétedés. Beszívódása mindig a fa minőségétől függ.

Az ARBAL parketta alapozó lakkot a csiszolt és portalanított parkettára egy vékony rétegben kell felhordani, hogy a fafelületet egyenletesen nedvesítse. A több, illetve vastag rétegben történő felhordás leronthatja a rákerülő parkettlakk fához való tapadását. Hígítani nem szabad.

Gyorsan szárad, 20 °C-on a felhordást követő egy óra múlva átvonható BUDALUX és REZISZTÁN parkettlakkal.

1 liter ARBAL parketta alapozó lakk kb. 8—10 m²-re elegendő.

A BUDALUX és a REZISZTÁN parkettlakk használatakor fontos követelmény, hogy a hőmérséklet parkettán mérve 20 °C legyen.

A BUDALUX egykomponensű, a levegő nedvességének hatására keményedő lakk. Bevonata fényes, kopásálló.

A BUDALUX parkettlakkot három rétegben célszerű felhordani. A rétegek között kb. 4 óra száradási idő szükséges, így egy nap alatt elvégezhető a készre lakkozás.

Kiadóssága egy rétegben kb. 8—10 m²/kg.

A BUDALUX parkettlakk 1 és 5 kg-os kiszerezésben kapható. Használatakor ügyelni kell arra, hogy az edényből ki nem öntött parkettlakk minél rövidebb ideig érintkezzen a levegővel, nehogy annak hatására gélesedjen.

A REZISZTÁN parkettlakk kétkomponensű, poliuretán bevonatot képező lakk.

Felhasználás előtt a két komponens gondosan össze kell keverni. Keverési arány: 4 rész REZISZTÁN parkettlakk „A” 004, 1 rész REZISZTÁN parkettlakk „B” 004. Csak annyi lakkot szabad összekeverni, amennyit 4 órán belül felkenünk, különben tönkremegy.

A REZISZTÁN parkettlakkból három réteget célszerű felhordani. A

rétegek közötti száradási idő 20 °C-on kb. 4 óra, így a lakkozás egy nap alatt elvégezhető. Szaga nem kellemetlen. Bevonata fényes, kopásálló. Kiadóssága egy rétegben kb. 10 m²/liter.

A REZISZTÁN parkettlakk „B” 004 komponens nedvességre érzékeny, ezért száraz helyen, max. 65% relatív légnedvesség mellett célszerű használni.

A REZISZTÁN parkettlakk „A” 004 komponens 0,8 és 4 literes, a „B” 004 komponens 0,2 és 1 literes kiszerezésben kerül forgalomba.

Mindkét parkettlakk hígításához és az ecsetmosáshoz UNIVERZÁLIS parkettlakk hígító használható.

A BUDALUX és REZISZTÁN parkettlakkokkal a már lakkozott parketta is átvonható, ha azt kellőképpen letisztították. A régi, kopott lakkréteget csiszolópapírral finoman fel kell érdesíteni, majd portalanítani. Ezután kezdődhet a lakkozás.

További részletes

felvilágosítást ad

a BUDALAKK

Festék- és Műgyantagyár

Műszaki Vevőszolgálat

1055 Budapest,

Balassi Bálint u. 7.

Telefon: 110-657, 314-579

Telex: 22-5667

Keresik — ajánlják

Megvételre keresi lapunk 1975—76—77—78—79—80—81-es számait Turcsányi András (Törökszentmiklós, Kossuth u. 226. 5200); Csaba György az 1957-es teljes évfolyamot, valamint az 1962/4—5-ös példányokat (címe Bp. VII., Hernád u. 11. 1078).

Takács Tibor (Rétság, Takarékné u. 1. D. II. 6. 2651) az 1974/10—11—12-es példányokat kínálja az 1975/1., 1980/2., és az 1981/1-es számokért. Adam Sándor (Szobnok, Krúdy u. 114. 5008) az 1976—77—78-as évfolyam egyes példányait kínálja cserére, helyettük kéri az 1975/1—3—4—5—7—10—11-es számokat. Domján Péter (Kaposvár, Május 1. u. 73. 7400), az eddig megjelent összes Interpress Magazinért kéri lapunk 1979. előtti évfolyamait.

Mészáros László (Pápa-Tapolcafé, Fő u. 148. 8598) eladásra kínálja az 1971-től 1981-ig megjelent évfolyamok egyes példányait. Pauza László (Rakamaz, Harmat u. 13. 4465), szintén az 1971-től megjelent példányokat kínálja eladásra.

Simon József nyugdíjas olvasónk (Gyöngy, Ady E. u. 8. 7064) keresi olyan jóra való, kevéspénzű dlák címét, akinek átadhatná lapunk 1957-től megjelent példányait.

Faragó József (Túrkeve, Szamuely u. 4. 5420) keres olyan eserepartnert, akivel lombfűrész-mintákat cserélhetne.

Palágyi Géza rokkant elektrolakatos nemcsak az 1957-től megjelent lapokat kínálja eladásra, de keresi hasonló érdeklődésű barkácsoló társ jelentkezését is, akivel gondolatait kicserélhetné.

Láttuk — hallottuk...

Igen sok olvasónk keresett meg bennünket az új kivitelű lapunkkal kapcsolatos dicsérettel, elismeréssel és jó néhány hasznos, bíráló javaslattal is. Fáradozásukat ezúton köszönjük és a javaslataikat összegyűjtve és értékelve igyekszünk a második félévtől — a lehetőségek szerint — hasznosítani.

Legtöbben Vécsei László mezőcsáti olvasónk „Univerzális kocsibillentő” c. cikkéhez gratuláltak (1982/3-as szám, 31. oldal), amiért vásárlási utalvánnyal utódíjaztuk.

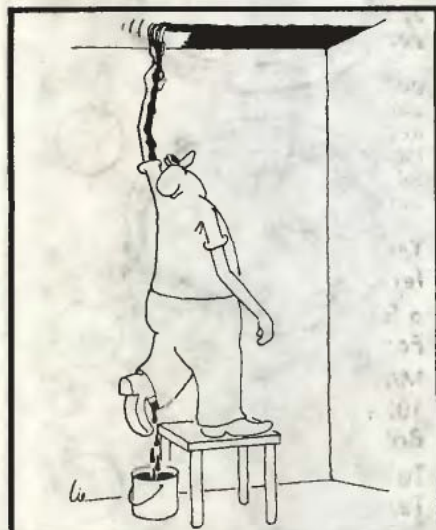
Ezermester találkozót március 22-én a kaposvári ezermester boltban. Az Ezermester Vállalat területi igazgatósága, a Posta megyei Hírnap Iroda, az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat, valamint az Ezermester szerkesztőség képviselői beszélgettek az érdeklődő barkácsolókkal. Az anyagellátással, lapunk tartalmi és formai megjelenésével, terjesztésével kapcsolatos vélemények, észrevételek, javaslatok, kérdések kerültek „terfőkre”. Hasznos eszmecsere volt.

Debrecenben március 26-án lapunk szerkesztője találkozott a helyi olvasókkal. A beszélgetés során jó néhány hasznos javaslat hangzott el, amelyeket feltétlenül figyelembe veszünk a szerkesztés során.

Figyelem!

Az áprilisi számunk „kéménycikkéből” (8—9. old.) az alábbi táblázat kimaradt. Olvasóink elnézését kérjük! Az egyes kéményelemek méretsora mm-ben:

Névleges méret	130	150	180	200	250	300
D (külső átmérők)	180	200	250	250	315	400
d (belső átmérők)	125	150	180	200	250	315
Az „S” elemek „A” mérete	175	185	210	210	235	285
A kéményelemek hossza	625	1225	vagy	3025		

Kedves Vevő!

Várja Önt az építőanyagtelep és **BARKÁCSBOLT** Budapest XX., Soroksár, Haraszi út 36. (A sportpálya után, a Szent István HÉV megállónál, az 51. sz. út mellett.)

Nagy választékban kaphatók: csiszolt lambéria (méretre is), falburkolatok, pozdorja, farost, ajtók, zsalus ablak-ajtók, ablakok, ajtólapok, parketta, bécsi fehér, zsákos mész,

Nyitva: hétköznap 8—17-ig, szombaton 7—15-ig.

Cikkeinket minősítő csillagjeleink az elkészítés bonyolultságára, a szükséges ismeretekre utalnak; az egyszerűt fehér, a bonyolultabbat sötét csillag jelöli. Az eredetre utaló csillagok: egy = átvett, kettő = átdolgozott, három = eredeti. Két példa:

★★ = átdolgozott, bonyolult (pl. egy Philips vészvillogó).

☆☆☆ = eredeti, egyszerű pl. hullámpapírból kivágható ülőbútor).

SPORT A TEREPEKEN	KÉTÉS DOLOGRACSÁG	SZERELŐ CIPELI ID. NŐI NÉV	FRANCIA ÉS	ÉRINT RÉGIÉS SZÓVAL	REJT-VÉNY BARÁT	BURMAI POLITI KUS V.	SZÉDE LEG IDŐ FIZ. JELE	OLASZ IDÉN	
NINCS OLAJÓZVA							KETTŐST JELENT ELETTRAN		
NAGY AL NAGY HANGON				OROSZ NŐI NÉV AZONOS BETŰK				ASZTAL RA VALÓ	
KÁLIUM	ROHAN				ITALIA		KÉN FŐVÁROSA LIBREVILLE		
KIS SATU ISI	FÖLD				FRANCIA ORSZAG				
VÁLASZ TÉKOS IGEKÖTŐ							REGI SÜLY HÉBE		
NÉV FRANCIA SZÓVAL									
ITRILIUM	NULLA						CSÓ VIKRUSZ KDP		
SZOM SZÉO FŐVÁROS	SZÓLA TŰCSOK						JELEZ		
CSÓNÁK GERINCE FÉRE NEMÍNS							OSZTRÁK AUTÓBÉ	ÁMULÁS KAP KÖNYVLAD	
					NEM FOLOTT SÖT!	PESTI PRESSZÓ HATÁR ÉRTÉK	GAU SVÁJCI KANTON	RÓMAI FÉL ÓZ	HATÁR HELYSÉ DLINK
VALAKI CSEPLÉSE	FFRÉV BECÉZÉSE IPARI NÖVÉNY							CSAK RESZBEN ÖNZŐI	
LŐERŐ					VES PUCCI UTAZÓ V IPSO			IBOLYKA	
HAZAI FŐCSA TORNA								BROM ÉS BÓR LUXEMBURG	
NEUTRON	NÉMET NŐI NÉV								

Keresztrejtvényünk megfejtéseként beküldendő a nagyobb nyíllal jelölt sorba kerülő szó. Beküldési határidő: a megjelenést követő hónap első napja.

A helyes megfejtést beküldők között tiz, az ábrán látható számszám értékének megfelelő vásárlási utalványt sorsolunk ki, melyet az Ezermester Vállalat küld el a nyerteseknek.

Áprilisi helyes megfejtésünk: Seeger-gyűrű.

Márciusi rejtvényünk megfejtői közül utalványt nyertek: Elekes János ászári, Vald Tibor pécsi, Molnár Lajos ózdi, Szabó Brigitta pitvarosi, Becsei Istváné szigetújfalui, továbbá vendég Ildikó, Vihari Andrásné, Ollé Ferencné, Stilling Lajos és Holman Mátyás budapesti olvasóink.

Guruló sí

A gyerekek mozgásigényét kielégítő, ügyességüket fejlesztő sportszerek közül a gördeszkát már 1980/8. számunkban bemutattuk. Az üzletekben különböző kivitelű, méretű görkorcsolyák is kaphatók. Cikkünkben pedig egy „nyári” sílécet mutatunk be, amelyet a gyerekek pl. nyaraláskor a tó- vagy folyóparti homok-sávon, vagy a játszótérek lebetonozott részein használhatnak.

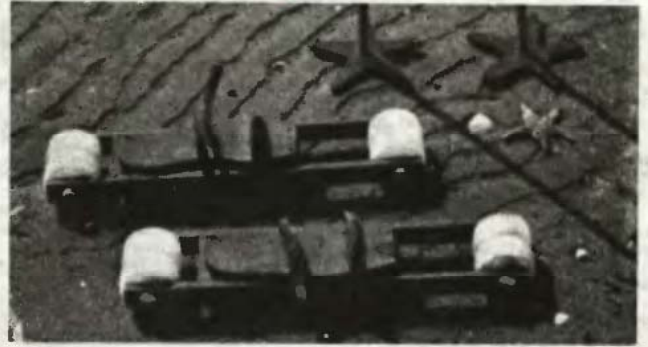
A lábra szíjazott, műanyag kerekeken guruló léccel könnyű síelni, a haladáshoz szükséges mozdulatok rövid időn belül elsajátíthatók. A gördfülő sí veszélytelenebb sportszer, mint pl. a gördeszka, ezért a kisebb, félnégyes gyerekek is bátran használhatják. Kellő gyakorlattal gyorsan lehet vele haladni, viszont a megállás egyszerű; a gör-sí a botokkal rövid idő (és kis távolság) alatt lefékezhető.

A „sítalp”

A váz anyaga 30×14 mm keresztmetszetű, hibátlan keményfaléc. Vágjunk le négy, 500 mm hosszú darabot (A). A végeiktől 25–25 mm-re fúrjunk 10 mm átmérőjű lyukat, majd mindkettőt csiszoljuk simára. A két-két keresztlécet 82 mm hosszú legyen, s azokat is csiszoljuk le. Ezután a keresztléceket (B) enyvezzük és szegjük össze a hosszabb darabokkal. Mégpedig az egyik keresztlécet az 500 mm-es lécc egyik végétől 90 mm-re, a másodikat a másik végétől 160 mm-re rögzítjük.

A felbillenthető talpak (C) 10 mm vastag rétegelt lemezből készüljenek. Egy-egy 240×100 mm-es lemezre — természetesen a földön — lépünk rá és külön-külön rajzoljuk meg mindkét lábunk, illetve tornacipőnk körvonalát. A vonal mentén vágjuk körül a talpakat, de az elejét ne kerekítsük le (amint az a rajzon is látszik), majd azokat is alaposan csiszoljuk le.

A talpak elülső, egyes részéhez csavarozunk egy-egy csuklóspántot (D). Még mielőtt a talpakat a váz-

hoz rögzítenénk, az egyes darabokat fessük be tetszés szerint, mert a talpak összeállítása után a festés már körülményes lenne. Száradás után a talpakat — a csuklóspántnál fogva — csavarozzuk az első keresztlécekhez.

A sítalpakat két-két csatos pánttal — pl. görkorcsolya szíjával — kössük a lábunkra (E). A szíjakat a talpak alsó felére szegjük.

Hogy a sí guruljon, összesen nyolc, $\phi 75 \times 36$ mm-es műanyag kerék (F) kell, melyeket pl. játékautóról vehetünk le. A kerekeket egy-egy M 10×130 mm-es kapupánt csavarral (G) és anyával szereljük fel.

A sítotok

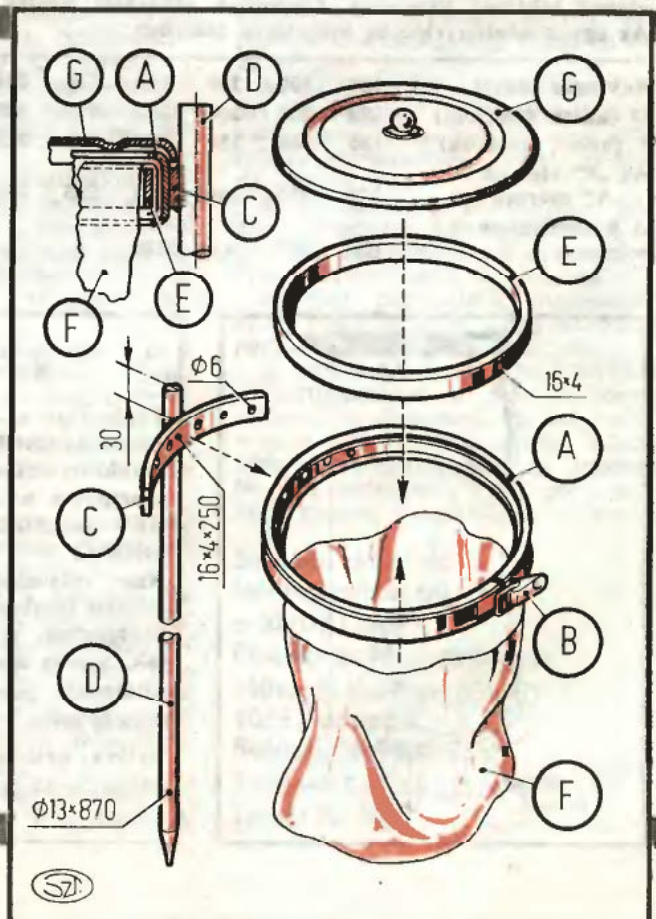
Egy méter hosszú, 15 mm vagy ennél nagyobb átmérőjű pálcák, rudak lehetnek a botok (H). Végükre vékonyabb falemezből vágunk ki egy-egy tengeri csillag alakú darabot (I) és a közepükbe enyvezzük bele a botot, majd egy-egy ferdén bevart szeggel erősítjük meg. A botokat is fessük be a talppal egyező színűre és készen is van a guruló sí kiegészítője.

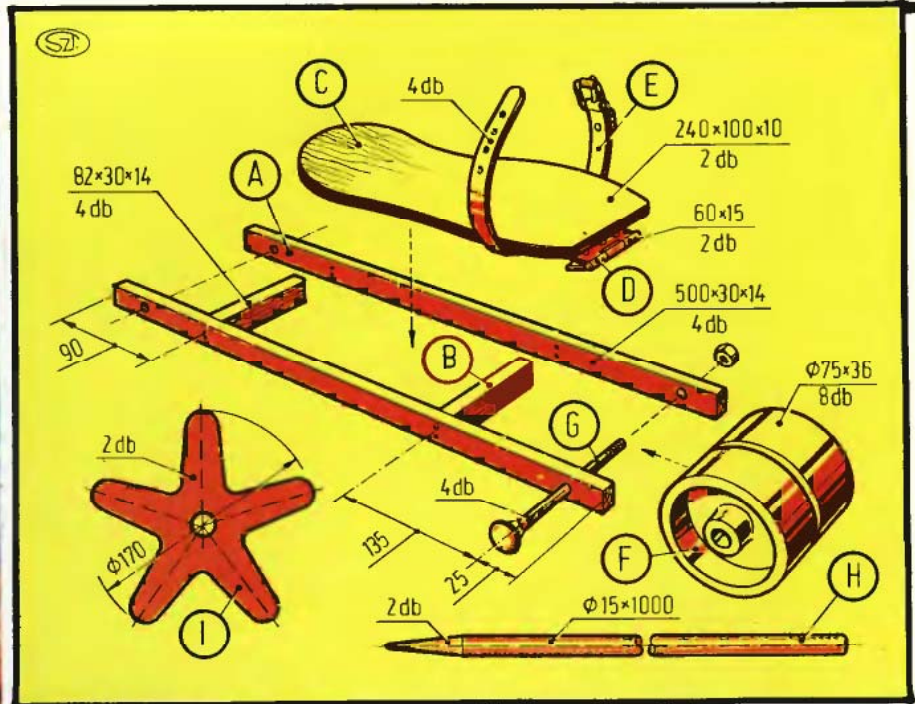
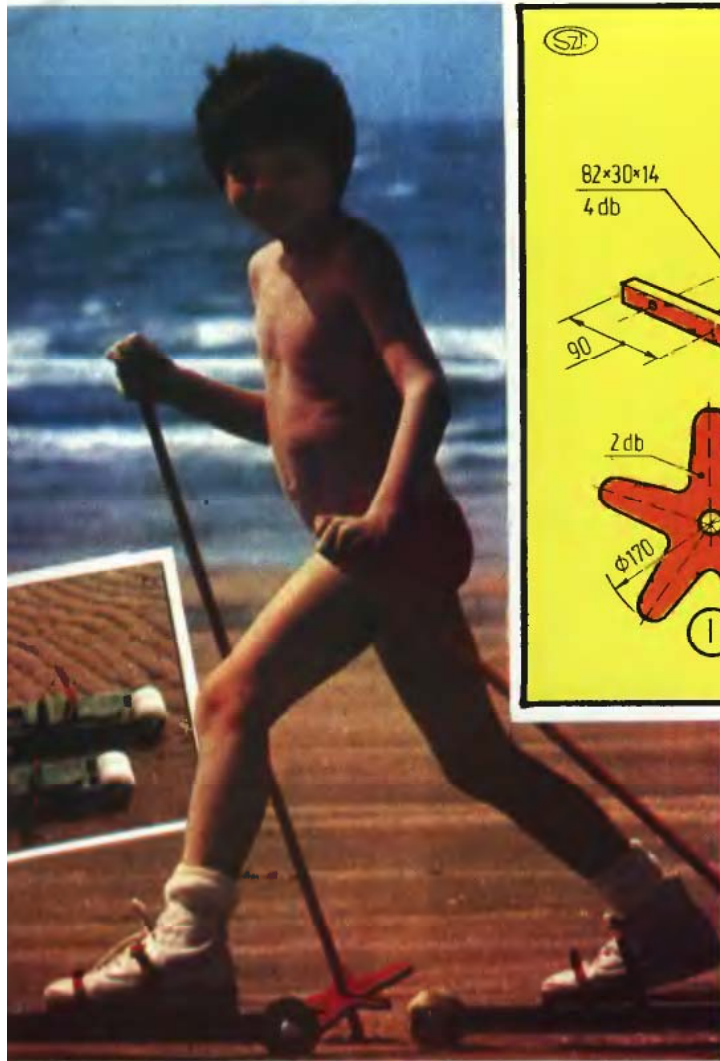
Kerti szeméttároló

Különösen az újonnan épült üdülőövezetek lakóinak okoz újra és újra visszatérő fejtörést a háztartási hulladék, apróbb szemét higiénikus tárolása. Hasonló gondokkal küszködnek azonban — főleg vidéken — az olyan családi vagy hétvégi házak tulajdonosai is, ahol a szervezett szemétszállítás még nem teljesen megoldott vagy csak bizonyos időszakoként történik.

Az itt bemutatott kerti szemétyűjtő használatával akár véglegesen is megoldhatjuk a hulladék tárolásának gondját. Ha a nyílászáró elég nagy, akkor sok szemét fér bele. A szemétyűjtő teteje lezárható, így a hulladék tárolása az egészségügyi követelményeknek is tökéletesen megfelel. Ha egy zsák megtelt, kiveszük és egy újat teszünk a helyébe. A tele zsák száját pedig igen szorosan elkötvé féltretehetjük mindaddig, amíg azt majd elszállítják. Mivel a tartórúd vége hegyes és a szerkezet igen könnyű, ezért a szeméttároló hordozható, ott szúrhatjuk a földbe, ahol éppen a leginkább szükség van rá.

A tartószerkezet alapja, váza egy $\phi 13 \times 870$ mm-es acélrúd (D), melynek egyik végét — satuba fogva és nagyon alaposan alátámasztva — reszeljük hegyesre.

Habár ez a „közlekedési eszköz” jóval ártatlanabb, mint a bevezetőben említett két őse, azért ezzel is nagyot lehet esni. Ráadásul az sem mindegy, hol közlekedünk. A homokos kavicsos felszórjt játszóterén előbb-utóbb kisiklunk, rosszabb esetben a bokánk ki is ficamodik. A strandon, víz közelében itt-ott előforduló fűcsomó újabb buktatót jelent, a vizes, nedves homokban pedig biztosan megfeneklünk. Mindezek figyelembe vételével azonban bármilyen terepet is választunk a száguldozáshoz, mindig nézzünk a lábunk elé, sőt ha lehet, inkább még néhány méterrel előbbre is.

***

— 6 — s

hogy később a rúd földbe szúrható legyen. Ezután a rúdra — annak felső végétől 30 mm-re — hegesztünk egy 16x4x250 mm-es, kis ívben meghajlított laposacélt (C), melybe előzőleg legalább hat, ϕ 6 mm-es lyukat fűrtünk.

A szeméttartó zsákját két, tetszőleges átmérőjűre választott acélgyűrű közé szorítva rögzíthetjük. A külső, valamivel nagyobb átmérőjű elem (A) lehetőség szerint peremezett (abroncsszerű) acélgyűrű legyen, melyet szegecsekkel rögzítünk a C jelű laposacélhoz. Az átfűrészelt abroncsot felszegecsezt békazárral (B) szorítjuk majd a 16x4 mm-es csíkből hegesztett belső acélkarikára (E).

A kerti szeméttárolóhoz pvc-zsák (F) készen is kapható. Előfordulhat azonban, hogy nem sikerül vennünk, vagy olcsóbb megoldást választunk és magunk készítünk zsákot. A kilóra vásárolható műanyag fóliát vágjuk méretre, majd két oldalán hegesztük össze. A fólia hegesztését végezhetjük az 1981/12. számunkban megjelent „Fóliahegesztés vasalóval” című cikkünk alapján. Egy másik módszer, hogy az összehajtott fóliára hosszában fém villámzárat fektetünk, körülötte letakarjuk a fóliát (pl. újságpapírral), majd végigvasaljuk a villámzárat.

A szemétyűjtő teteje (G) feleslegessé vált műanyag vagy bádogg fedél lehet, ami légmentesen zárja a tartót.

***

Sz. A.

Ár: 11,50 Ft

Ezermeester

SK·BARKÁCSOLÁS·CSM·OTTHONFORMÁLÁS·HOBBI·DI

82
5

Hintapad a 18. oldalon